

Forslag

til

Lov om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden¹⁾

Kapitel 1

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Loven finder anvendelse på visse former for urimelig handelspraksis, der forekommer i forbindelse med salg af landbrugs- og fødevarer, hvor enten leverandøren eller køberen eller begge er etableret i Den Europæiske Union.

Stk. 2. Leverandørernes og købernes årlige omsætning som omhandlet i § 3, stk. 1 og 2, og § 4, stk. 1 og 2, forstås i overensstemmelse med artikel 3, 4 og 6 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF.

Stk. 3. Køber kan kræve, at leverandøren afgiver en erklæring om, hvorvidt leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, jf. § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2. Køber kan til enhver tid kræve erklæringen afgivet inden tidspunktet for aftaleindgåelse, men kan også kræve den afgivet undervejs i parternes samhandelsforhold. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udarbejder en standardformular, som leverandøren kan anvende til at afgive en sådan erklæring.

Stk. 4. Loven finder anvendelse på tjenesteydelser, som leveres af en køber til en leverandør, for så vidt som de udtrykkeligt er nævnt i § 6.

Stk. 5. Loven finder ikke anvendelse på aftaler mellem leverandører og forbrugere.

§ 2. I denne lov forstås ved:

- 1) *Landbrugs- og fødevarer*: Produkter, der er opført i bilag I til EUF-Traktaten, og produkter, der ikke er opført i bilaget, men som er forarbejdet til konsum ved hjælp af produkter, der er opført i bilaget.
- 2) *Køber*: Enhver fysisk eller juridisk person, uanset vedkommendes etableringssted, eller enhver offentlig myndighed i EU, som køber landbrugs- og fødevarer, herunder en gruppe af sådanne fysiske og juridiske personer.
- 3) *Offentlig myndighed*: Nationale, regionale eller lokale myndigheder, offentligretlige organer eller sammenslutninger af en eller flere af disse myndigheder eller et eller flere af disse offentligretlige organer.

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/633/EU af 17. april 2019 om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden, EU-Tidende 2019, nr. L 111, side 59.

- 4) *Leverandør*: Enhver landbrugsproducent eller enhver fysisk eller juridisk person, som sælger landbrugs- og fødevarer, uanset vedkommendes etableringssted, herunder en gruppe af sådanne landbrugsproducenter eller en gruppe af sådanne fysiske og juridiske personer såsom producentorganisationer, leverandørorganisationer og disses sammenslutninger.
- 5) *Letfordærlige landbrugs- og fødevarer*: Landbrugs- og fødevarer, som på grund af deres beskaffenhed eller stadie i forarbejdningen risikerer at blive uegnede til salg inden for 30 dage efter høst, produktion eller forarbejdning.

Kapitel 2

Forbud mod urimelig handelspraksis

§ 3. I aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på op til 350 mio. euro, og hvor køberen har en årlig omsætning på mere end 2 mio. euro, og hvor produkterne i henhold til en leveringsaftale skal leveres regelmæssigt, er følgende former for urimelig handelspraksis forbudt:

- 1) Køberen betaler leverandøren for letfordærlige landbrugs- og fødevarer senere end 30 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringer har fundet sted, eller senere end 30 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales for denne leveringsperiode, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer, der er den seneste.
- 2) Køberen betaler leverandøren for andre ikke-letfordærlige landbrugs- og fødevarer senere end 60 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringer har fundet sted, eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales for denne leveringsperiode, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer, der er den seneste.

Stk. 2. I aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, og hvor køberen har en årlig omsætning på mere end 2 mio. euro, er det forbudt, at køberen betaler leverandøren for landbrugs- og fødevarer senere end 60 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringer har fundet sted, eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales for denne leveringsperiode, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer, der er den seneste.

Stk. 3. Med henblik på betalingsfristerne i stk. 1 og 2, skal de aftalte leveringsperioder i alle tilfælde anses for ikke at overskride en kalendermåned.

Stk. 4. I de tilfælde, hvor det er køberen, som fastsætter det beløb, der skal betales, regnes de betalingsfrister, der er nævnt i stk. 1 og 2 fra udløbet af en aftalt leveringsperiode.

Stk. 5. Forbuddene i stk. 1 gælder ikke for følgende betalinger:

- a) Betalinger, som en køber foretager til en leverandør inden for rammerne af skoleordningen, jf. artikel 23 i forordning (EU) nr. 1308/2013.
- b) Betalinger, som foretages af offentlige organer, der leverer sundhedspleje, jf. artikel 4, stk. 4, litra b), i direktiv 2011/7/EU.
- c) Betalinger i medfør af leveringsaftaler mellem leverandører af druer eller druemost til vinproduktion og deres direkte købere, forudsat at
 - i) de specifikke betalingsbetingelser for salgstransaktioner indgår i standardkontrakter, som er blevet gjort bindende af medlemsstaten i henhold til artikel 164 i forordning (EU) nr. 1308/2013 inden den 1. januar 2019, og

at denne udvidelse af standardkontrakterne forlænges af medlemsstaterne fra nævnte dato uden væsentlige ændringer af betalingsbetingelserne til skade for leverandører af drue eller druemost, og

- ii) leveringsaftalerne mellem leverandører af druer eller druemost til vinproduktion og deres direkte købere er eller bliver flerårige.

Stk. 6. Forbuddene i stk. 1 berører ikke de konsekvenser af for sen betaling og de retsmidler, der er fastlagt i direktiv 2011/7/EU, som finder anvendelse uanset de betalingsfrister, der er fastsat i denne lov. Forbuddene i stk. 1, berører heller ikke køberens og leverandørens mulighed for at aftale en værdidelingsklausul som omhandlet i artikel 172a i forordning (EU) nr. 1308/2013.

§ 4. I aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på op til 350 mio. euro, og hvor køberen har en årlig omsætning på mere end 2 mio. euro, og hvor produkterne i henhold til en leveringsaftale ikke skal leveres regelmæssigt, er følgende former for urimelig handelspraksis forbudt:

- 1) Køberen betaler leverandøren for letfordærlige landbrugs- og fødevarer senere end 30 dage efter leveringsdatoen eller senere end 30 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.
- 2) Køberen betaler leverandøren for andre ikke-letfordærlige landbrugs- og fødevarer senere end 60 dage efter leveringsdatoen eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.

Stk. 2. I aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, og hvor køberen har en årlig omsætning på mere end 2 mio. euro, er det forbudt, at køberen betaler leverandøren for landbrugs- og fødevarer senere end 60 dage efter leveringsdatoen eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.

Stk. 3. I de tilfælde, hvor det er køberen, som fastsætter det beløb, der skal betales, regnes de betalingsfrister, der er nævnt i stk. 1 og 2, fra leveringsdatoen.

Stk. 4. Forbuddene i stk. 1 gælder ikke for de betalinger, som er nævnt i § 3, stk. 6, litra a) - c).

Stk. 5. Forbuddene i stk. 1 berører ikke de konsekvenser af for sen betaling og de retsmidler, der er fastlagt i direktiv 2011/7/EU, som finder anvendelse uanset de betalingsfrister, der er fastsat i denne lov. Forbuddene i stk. 1, berører heller ikke køberens og leverandørens mulighed for at aftale en værdidelingsklausul som omhandlet i artikel 172a i forordning (EU) nr. 1308/2013.

§ 5. Følgende former for urimelig handelspraksis er forbudt:

- 1) Køberen annullerer ordrer på letfordærlige landsbrugs- og fødevarer med så kort varsel, at en leverandør ikke med rimelighed kan forventes at finde en alternativ måde at afsætte eller anvende de pågældende produkter på. Et varsel på mindre end 30 dage betragtes altid som kort varsel, jf. dog stk. 2.
- 2) Køberen ændrer ensidigt vilkårene i en leveringsaftale for landbrugs- og fødevarer vedrørende landbrugs- og fødevarernes leverings- og forsyningshyppighed, leveringsmetode, leveringssted, leveringstiming eller leveringsomfang, kvalitetsstandarderne, betalingsbetingelserne eller

priserne, eller hvad angår levering af tjenesteydelser, for så vidt som disse er udtrykkeligt omhandlet i § 6.

- 3) Køberen kræver betaling af leverandøren, som ikke vedrører salg af leverandørens landbrugs- og fødevarer.
- 4) Køberen kræver, at leverandøren betaler for den forringelse eller det tab eller begge af landbrugs- og fødevarer, der forekommer hos en køber, eller efter at ejerskabet er overgået til køberen, hvor en sådan forringelse eller et sådant tab ikke skyldes leverandørens forsømmelighed eller fejl.
- 5) Køberen nægter at give skriftlig bekræftelse af betingelserne for en leveringsaftale mellem køber og leverandør, som leverandøren har anmodet om. Dette gælder dog ikke, hvis leveringsaftalen vedrører produkter, som skal leveres af et medlem af en producentorganisation, herunder et kooperativ til den producentorganisation, som leverandøren er medlem af, hvis denne producentorganisations vedtægter eller regler og afgørelser fastlagt i eller truffet i henhold til disse vedtægter indeholder bestemmelser, der har tilsvarende virkning som vilkårene i leveringsaftalen.
- 6) Køberen ulovligt erhverver, bruger eller videregiver leverandørens forretningshemmeligheder, som omhandlet i direktiv 2016/943/EU.
- 7) Køberen iværksætter handelsrepressalier eller truer hermed over for leverandøren, hvis leverandøren udøver sine kontraktmæssige eller juridiske rettigheder, herunder ved at indgive en klage til en af de håndhævende myndigheder eller ved at samarbejde med en håndhævende myndighed i forbindelse med en undersøgelse.
- 8) Køberen kræver compensation fra leverandøren for omkostningerne ved at behandle kundeklager i forbindelse med salget af leverandørens produkter, selv om der ikke er nogen forsømmelighed eller fejl fra leverandørens side.

Stk. 2. Erhvervsministeren kan i overensstemmelse med artikel 3, stk. 1, litra b), i direktiv 2019/633/EU, i behørigt begrundede tilfælde fastsætte kortere annulleringsfrister end 30 dage, jf. stk. 1, nr. 1, for specifikke sektorer.

§ 6. Følgende former for handelspraksis er alene lovlige, såfremt der forinden er truffet aftale herom i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftalen eller i en efterfølgende aftale mellem køber og leverandør:

- 1) Køberen returnerer ikkeafsatte landbrugs- og fødevarer til leverandøren uden at betale for disse ikkeafsatte produkter eller uden at betale for bortskaffelse af disse produkter eller begge.
- 2) Leverandøren opkræves betaling som betingelse for oplagring, udstilling eller anden præsentation af sine landbrugs- og fødevareprodukter eller tilgængeliggørelse af sådanne varer på markedet.
- 3) Køberen kræver, at leverandøren bærer alle eller en del af omkostningerne ved prisnedslag for landbrugs- og fødevarer, som sælges af køberen i forbindelse med et salgsfremstød, medmindre køberen, inden denne iværksætter et salgsfremstød, angiver salgsfremstødsperioden og den mængde landbrugs- og fødevarer, der forventes bestilt til den nedsatte pris.
- 4) Køberen kræver, at leverandøren betaler for køberens reklame for landbrugs- og fødevarer.
- 5) Køberen kræver, at leverandøren betaler for køberens markedsføring af landbrugs- og fødevarer.
- 6) Køberen opkræver betaling fra leverandøren for personale til at indrette lokaler til salg af leverandørens produkter.

Stk. 2. Hvis køberen kræver en betaling i de situationer, der er omhandlet i stk. 1, nr. 2-6, skal køberen efter anmodning fra leverandøren give leverandøren et skriftligt overslag over betalingen pr. enhed eller de samlede betalinger, alt efter hvad der er hensigtsmæssigt. Køberen skal endvidere i situationer omfattet af stk. 1, nr. 2 og nr. 4-6, give leverandøren et skriftligt overslag over omkostningerne og grundlaget for overslaget.

Kapitel 3

Klager over urimelig handelspraksis

§ 7. Håndhævelsesmyndigheden i Danmark er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan træffe afgørelse efter denne lov og regler udstedt i medfør heraf. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er uafhængig i forbindelse med håndhævelsen af denne lov og regler udstedt i medfør heraf.

§ 8. Leverandører kan indgive klager enten til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor leverandøren er etableret, eller til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor den køber, der formodes at have udøvet en forbudt handelspraksis, er etableret. Den håndhævende myndighed, som klagen er indgivet til, har kompetence til at håndhæve forbuddene i §§ 3, 4, 5 og 6.

Stk. 2. Producentorganisationer, andre leverandørorganisationer og disses sammenslutninger har ret til at indgive en klage efter anmodning fra en eller flere af deres medlemmer eller, hvis det er relevant, efter anmodning fra en eller flere af deres medlemsorganisationers medlemmer, hvis disse medlemmer mener, at de udsættes for en forbudt handelspraksis. Andre organisationer, der har en berettiget interesse i at repræsentere leverandører, har ret til at indgive klager efter anmodning fra en leverandør og i denne leverandørs interesse, forudsat at sådanne organisationer er uafhængige og nonprofit juridiske personer.

Stk. 3. Uanset eventuelle lovvalgsaftaler, som ville finde anvendelse på leveringsaftalen mellem parterne, så er forbuddene i direktiv 2019/633/EU overordnede præceptive bestemmelser, som finder anvendelse i enhver situation, der falder inden for disse bestemmelsers anvendelsesområde.

Stk. 4. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler for indgivelse af klager, herunder opkrævning af et klagegebyr.

§ 9. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgør, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, herunder om sagsbehandlingen midlertidigt eller endeligt skal indstilles. Hvis der efter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering ikke er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, jf. 1. pkt., underretter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen klageren om begrundelsen herfor inden for rimelig tid efter modtagelsen af klagen.

Stk. 2. Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er tilstrækkeligt grundlag for at behandle en klage, indleder, foretager og afslutter styrelsen en undersøgelse af klagen inden for rimelig tid.

Stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen underretter klageren om, inden for rimelig tid efter modtagelsen af klagen, hvordan styrelsen agter at følge op på klagen.

Fortrolighed

§ 10. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen træffer efter anmodning herom de nødvendige foranstaltninger til passende beskyttelse af en klagers eller de i § 8, stk. 2, nævnte medlemmers eller leverandørers identitet, og til passende beskyttelse af eventuelle andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade klagerens eller disses medlemmers eller leverandørers interesser. Klageren skal i forbindelse med en anmodning om fortrolig behandling angive alle de oplysninger, som klageren anmoder om fortrolig behandling af.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at træffe afgørelse, hvis en sådan afgørelse indebærer en risiko for at afsløre en klagers identitet eller en risiko for at offentliggøre andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade dennes interesser, og forudsat at klageren har udpeget de pågældende oplysninger i overensstemmelse med stk. 1, 2. pkt.

Kapitel 4

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beføjelser

§ 11. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan af egen drift eller på baggrund af en klage indlede og foretage undersøgelser vedrørende en mulig overtrædelse af forbuddene i §§ 3, 4, 5 og 6.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan til brug for en sådan undersøgelse pålægge købere og leverandører at fremlægge alle de oplysninger, som skønnes nødvendige for udførelsen af de opgaver, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er tillagt efter denne lov, eller til afgørelse af, om en urimelig handelspraksis er omfattet af lovens forbudsbestemmelser.

Stk. 3. De oplysninger, som er nævnt i stk. 2, kan ligeledes kræves til brug for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens bistand til håndhævelsesmyndighederne i Den Europæiske Union med henblik på disse myndigheders anvendelse af nationale regler om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden.

§ 12. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan til brug for undersøgelser om ulovlig handelspraksis foretage uanmeldte kontrolundersøgelser, der indebærer, at styrelsen får adgang til en købers og/eller leverandørs lokaler og transportmidler med henblik på dér at gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver oplysning uanset informationsmedium. I forbindelse med en kontrolundersøgelse kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forlange mundtlige forklaringer og forlange, at personer, der er omfattet af kontrolundersøgelsen, viser indholdet af deres lommer, tasker og lign., med henblik på, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan gøre sig bekendt med og eventuelt tage kopi af dette.

Stk. 2. Hvor en købers og/eller leverandørs oplysninger opbevares hos eller behandles af en ekstern databehandler, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen få adgang til den eksterne databehandlers lokaler med henblik på dér at gøre sig bekendt med og tage kopi af oplysningerne, jf. stk. 1. Adgangen forudsætter, at det ikke er muligt for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen at få adgang til de pågældende oplysninger direkte fra den køber og/eller leverandør, som er genstand for kontrolundersøgelsen.

Stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kontrolundersøgelser kan kun finde sted efter indhentet retskendelse og mod behørig legitimation.

Stk. 4. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan indsamle en kopi af dataindholdet fra elektroniske medier, der er omfattet af kontrolundersøgelsen, med henblik på efterfølgende at gennemgå kopien. De indsamlede data skal forsegles eller på anden måde sikres mod læsning, inden kontrolundersøgelsen afsluttes. Den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, kan kræve, at denne selv eller en af denne udpeget repræsentant overværer, at de indsamlede data gøres tilgængelige for læsning, og at styrelsen gennemgår det indsamlede materiale. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har pligt til senest 40 hverdage efter kontrolundersøgelsens afslutning at give en kopi af de oplysninger, som styrelsen måtte have taget fra de indsamlede data, til den, der er genstand for kontrolundersøgelsen. Når gennemgangen af de indsamlede data er gennemført, skal dataene sikres mod læsning. De indsamlede data skal slettes, hvis styrelsen vurderer, at materialet ikke indeholder beviser for en overtrædelse af forbudsbestemmelserne. Beslutter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen at gå videre med sagen, skal de indsamlede data slettes, når sagen er endeligt afgjort.

Stk. 5. Hvis en købers og/eller leverandørs forhold gør, at det ikke er muligt for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samme dag, som kontrolundersøgelsen foretages, at få adgang til eller tage kopi af oplysningerne, jf. stk. 1, 2 og 4, kan styrelsen forsegle de relevante forretningslokaler, transportmidler og oplysninger i op til tre hverdage herefter.

Stk. 6. Under samme betingelser som i stk. 5 kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen medtage de oplysninger eller det medium, hvorpå oplysningerne befinder sig, med henblik på kopiering. Det materiale, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har taget med, skal sammen med et sæt kopier af de oplysninger, som styrelsen har taget til brug for en nærmere gennemgang, tilbageleveres til den pågældende senest tre hverdage efter kontrolundersøgelsen.

Stk. 7. Fristerne i stk. 5 og 6 kan i særlige tilfælde forlænges.

Stk. 8. Politiet kan yde bistand ved udøvelsen af beføjelserne efter stk. 1, 2 og 4-6. Erhvervsministeren kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 9. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan foretage kontrolundersøgelser for at yde bistand til en håndhævelsesmyndighed i en medlemsstat i Den Europæiske Union i forbindelse med denne myndigheds anvendelse af nationale regler om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden. Stk. 1-8 finder tilsvarende anvendelse.

§ 13. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan til andre håndhævelsesmyndigheder i Den Europæiske Union under forbehold om gensidighed videregive oplysninger, som er omfattet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens tavshedspligt, og som er nødvendige for at fremme håndhævelsen af disse myndigheders nationale regler om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden.

§ 14. Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fastslår, at en køber har overtrådt de forbud, der er nævnt i §§ 3, 4, 5 og 6, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede den pågældende et påbud om at ophøre med den ulovlige handelspraksis.

§ 15. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser efter denne lov kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser efter denne lov kan indbringes for domstolene senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Finder indbringelse ikke sted inden for fristen, er styrelsens afgørelse endelig.

Offentlighed

§ 16. Lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for sager og undersøgelser efter denne lov. Virksomheder har dog i henhold til princippet i § 8 i lov om offentlighed i forvaltningen ret til egenaces i sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse efter denne lov med undtagelse af oplysninger om en anden virksomheds tekniske indretninger, tekniske fremgangsmåder og drifts- og forretningsforhold eller andre fortrolige oplysninger. §§ 13 og 15 om notatpligt og journaliseringspligt i lov om offentlighed i forvaltningen gælder endvidere for sådanne sager. 1. og 2. pkt. gælder tillige, når oplysninger tilvejebragt efter denne lov er videregivet til en anden forvaltningsmyndighed.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør:

- 1) Afgørelser om påbud meddelt i medfør af § 14.
- 2) Domme, bødevedtagelser eller et resumé heraf, hvor der med henvisning til § 19 idømmes bødestraf eller vedtages en bøde.
- 3) Domme i retssager, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er part.

Stk. 3. Ved offentliggørelse efter stk. 2 kan oplysninger om tekniske forhold, herunder forskning, produktionsmåder, produkter samt drifts- og forretningshemmeligheder ikke offentliggøres, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller den virksomhed, oplysningen angår.

§ 17. I sager og undersøgelser efter denne lov finder reglerne om oplysningspligt og indsigtret i artikel 13-15 i databeskyttelsesforordningen ikke anvendelse.

Kapitel 5

Straffebestemmelser

§ 18. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan pålægge daglige eller ugentlige tvangsbøder til den, der undlader at give de oplysninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan kræve efter § 11, stk. 2.

§ 19. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning kan den køber, der overtræder de i §§ 3, 4, 5 og 6 nævnte forbud, eller den køber, der undlader at efterkomme et påbud meddelt i medfør af § 14, straffes med bøde.

Stk. 2. Ved udmåling af bøder efter denne lov skal der tages hensyn til overtrædelsens art, varighed, gentagne karakter og grovhed samt den juridiske persons globale koncernomsætning.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 4. En køber, der har fået en erklæring, som omhandlet i § 1, stk. 3, og som har handlet i god tro og i overensstemmelse med indholdet i erklæringen, kan ikke straffes med bøde, hvis det efter afgivelsen af erklæringen viser sig, at oplysningerne heri ikke var korrekte, medmindre køberen havde indset eller burde have indset dette.

§ 20. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter samtykke fra anklagemyndigheden i sager om overtrædelse af denne lov, i et bødeforelæg tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Stk. 2. Retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på bødeforelæg efter denne bestemmelse.

Stk. 3. Vedtages bøden, bortfalder videre forfølgning.

Kapitel 6

Ikrafttræden- og overgangsbestemmelser

§ 21. Loven træder i kraft den 1. juli 2021.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på leveringsaftaler, der indgås efter 1. juli 2021.

Stk. 3. Leveringsaftaler, der er indgået inden 1. juli 2021, skal være bragt i overensstemmelse med denne lov senest den 30. juni 2022.

Kapitel 7

Territorialbestemmelser

§ 22. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indhold

1.	Indledning.....	12
1.1.	Baggrund og formål.....	12
2.	Lovforslagets hovedpunkter.....	13
2.1.	Anvendelsesområde.....	13
2.1.1.	Gældende ret.....	13
2.1.2.	Direktivet.....	15
2.1.3.	Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.....	16
2.2.	Forbud mod urimelig handelspraksis.....	17
2.2.1.	Gældende ret.....	17
2.2.2.	Direktivet.....	17
2.2.3.	Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.....	20
2.3.	Udpegning af håndhævende myndighed og beføjelser.....	21
2.3.1.	Gældende ret.....	21
2.3.2.	Direktivet.....	21
2.3.3.	Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.....	23
2.3.3.1.	Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som udpeget håndhævelsesmyndighed.....	23
2.3.3.2.	Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beføjelser som håndhævelsesmyndighed.....	24
2.4.	Klager over urimelig handelspraksis.....	25
2.4.1.	Gældende ret.....	25
2.4.2.	Direktivet.....	25
2.4.3.	Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.....	26
2.5.	Fortrolighed.....	28
2.5.1.	Gældende ret.....	28
2.5.1.1.	Forvaltningsloven.....	28
2.5.1.2.	Offentlighedsloven.....	29
2.5.1.3.	Særlovgivning, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen håndhæver/fører tilsyn med.....	30
2.5.2.	Direktivet.....	31
2.5.3.	Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.....	31
2.6.	Offentlighed.....	33
2.6.1.	Gældende ret.....	33
2.6.2.	Direktivet.....	36
2.6.3.	Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning.....	36

2.6.3.1. Offentliggørelse af afgørelser m.v.	36
2.6.3.2. Begrænsning af offentlighedslovens anvendelse	37
2.6.3.3. Begrænsning af databeskyttelsesretlige regler	38
2.7. Reaktions- og sanktionsmuligheder	40
2.7.1. Gældende ret	40
2.7.2. Direktivet	40
2.7.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning	41
2.8. Klageadgang og adgang til domstolsprøvelse	42
2.8.1. Gældende ret	42
2.8.2. Direktivet	43
2.8.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning	43
2.9. Direktivets øvrige bestemmelser	43
3. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter	45
4. Økonomiske og implementeringskonsekvenser for det offentlige	46
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.	46
6. Administrative konsekvenser for borgerne	47
7. Miljømæssige konsekvenser	47
8. Forholdet til EU-retten	47
9. Hørte myndigheder og organisationer mv	47
10. Sammenfattende skema	48

1. Indledning

1.1. Baggrund og formål

Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/633/EU af 17. april 2019 om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landsbrugs- og fødevareforsyningskæden (herefter direktivet) i dansk ret. Direktivet, der er optrykt som bilag 1 til lovforslaget, skal være gennemført i national lovgivning senest den 1. maj 2021, og reglerne skal finde anvendelse senest fra den 1. november 2021. Ifølge direktivet skal leveringsaftaler, der er indgået inden datoen for offentliggørelse af den foreslåede lov, bringes i overensstemmelse med reglerne i direktivet senest 12 måneder efter den pågældende dato for offentliggørelse.

Direktivet er et minimumsdirektiv, hvilket giver medlemsstaterne mulighed for at vedtage eller opretholde nationale bestemmelser om urimelig handelspraksis, der er mere vidtrækkende, end hvad direktivet foreskriver. Direktivet finder anvendelse på handelspraksis udvist af større aktører over for aktører med en svagere forhandlingsposition. Direktivet placerer aktørerne i seks omsætningskategorier, som er bestemmende for, om der ydes beskyttelse efter direktivet eller ej. Direktivet anvender således aktørernes omsætning som et udtryk for den relative forhandlingsmagt, aktørerne besidder, idet omsætningen vurderes at svare til, i hvilken grad en leverandør måtte være afhængig af en køber. Selvom omsætningskriteriet er en tilnærmet værdi, skaber det ifølge direktivet forudsigelighed for aktørerne for så vidt angår deres rettigheder og forpligtelser i medfør af direktivet.

Baggrunden for reguleringen er bl.a., at når der forekommer urimelig handelspraksis, kan det sætte aktørernes indtjening og margener under pres, hvilket kan føre til en uhensigtsmæssig fordeling af ressourcerne og ende med at sætte ellers levedygtige og konkurrencedygtige aktører ud af spil. Lovforslaget skal derfor sikre, at disse aktører er i stand til at konkurrere på rimelige vilkår og derved bidrage til at øge landbrugs- og fødevareforsyningskædens generelle effektivitet.

Lovforslaget lægger op til en overimplementering af direktivet, idet det foreslås, at direktivet implementeres uden direktivets omsætningskategorier i artikel 1, således at direktivets forbudsbestemmelser i artikel 3 vil finde anvendelse i alle handler mellem virksomheder inden for landbrugs- og fødevareforsyningskæden. Dog foreslås det, at direktivets forbudsbestemmelser vedrørende betalingsfrister, jf. direktivets artikel 3, stk. 1, litra a), nr. i og nr. ii, ikke skal gælde i aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, eller hvor køberen har en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre. I aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, foreslås det, at der indføres en maksimal betalingsfrist på 60 dage for alle landbrugs- og fødevarer, dog ikke i aftaleforhold, hvor køberen har en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre.

Forslaget implementerer således direktivet forskelligt for så vidt angår betalingsfrister (lovforslagets §§ 3 og 4) og de øvrige forbudsbestemmelser (lovforslagets §§ 5 og 6).

Med forslaget fraviges direktivets udgangspunkt om, at reguleringen alene skal gælde, når leverandøren er i en lavere omsætningskategori end køberen. Reglerne vil dermed som udgangspunkt gælde i alle handler mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden uafhængigt af

virksomhedernes omsætning og indbyrdes relative forhandlingsstyrke med undtagelse af bestemmelserne om maksimale betalingsfrister, som i aftaleforhold, hvor leverandørens årlige omsætning er mere end 350 mio. euro, fastsættes til maksimalt 60 dage, uanset om varen er letfordærlig eller ej. Dette gælder dog ikke i aftaleforhold, hvor køberens årlige omsætning er 2 mio. euro eller mindre.

Lovforslaget udpeger Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som kompetent myndighed til at varetage håndhævelsen af reglerne i lovforslaget. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får herved beføjelse til at indlede og iværksætte undersøgelser på eget initiativ eller på grundlag af en klage. For at sikre en effektiv håndhævelse af forbuddene tildeles Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen endvidere beføjelse til at pålægge køber og leverandør at fremlægge nødvendige oplysninger, ligesom Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter indhentet retskendelse og mod behørig legitimation kan gennemføre uanmeldte kontrolundersøgelser hos virksomhederne. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan herudover træffe afgørelser, herunder meddele køberen påbud om at ophøre med den ulovlige handelspraksis, samt offentliggøre afgørelser truffet i medfør af loven. En overtrædelse af de i lovforslaget forbudte former for urimelig handelspraksis eller en overtrædelse af et allerede meddelt påbud kan endvidere straffes med bøde.

Grundet direktivets branchespecifikke karakter og for at sikre en hensigtsmæssig implementering af direktivet, herunder for at gøre det lettere for danske virksomheder at få et overblik over reglerne om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landsbrugs- og fødevarerforsyningskæden, foreslås det, at implementeringen sker ved udarbejdelsen af en ny selvstændig hovedlov om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Anvendelsesområde

2.1.1. Gældende ret

Danmark er inden for landbrugs- og fødevarerforsyningskæden præget af en betydelig andelsorganisering, som bl.a. skal fremme samarbejdet mellem producenterne og styrke danske landmænds forhandlingsposition i fødevarekæden.

Fødevarerforsyningskæden er på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Udgangspunktet er således aftalefrihed. Begrænsninger i dette udgangspunkt kræver særlig hjemmel, f.eks. i en ugyldighedsgrund, i offentligretlige forbudsregler, herunder bl.a. konkurrencereglerne, eller i øvrige præceptive regler.

I kommercielle forhold gælder altså kun få begrænsninger i aftalefriheden. Aftalelovens regler kan dog få betydning for, om en kontrakt har virkning for parterne. Aftaleloven indeholder således flere bestemmelser om, hvornår en aftale er ugyldig. Det fremgår f.eks. af generalklausulen i aftalelovens § 36, at en aftale kan ændres eller tilsidesættes helt eller delvist, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handle måde at gøre den gældende. At aftalen kan tilsidesættes delvist betyder, at det efter omstændighederne også kan være muligt at tilsidesætte enkelte aftalevilkår, der er urimelige.

Markedsføringsloven indeholder bl.a. regler om vildledende og utilbørlig handelspraksis mellem erhvervsdrivende. Det fremgår f.eks. af markedsføringslovens § 20, at en erhvervsdrivendes handelspraksis ikke må være egnet til at vildlede, således at det kan antages at påvirke andre erhvervsdrivendes økonomiske adfærd eller skade en konkurrent.

Aftaleloven og markedsføringsloven gælder generelt og uden hensyntagen til f.eks. omsætning og tilhørsforhold til en specifik branche.

Købelovens §§ 1-71 vedrører bl.a. handelskøb og fastsætter bl.a. regler om fastsættelse af købesummen, leveringsstedet, tiden for aftalens opfyldelse, risikoen for salgsgenstanden, mangler ved salgsgenstanden, afvisning af leverede genstande og ophævelse af køb. Købeloven finder alene anvendelse i de situationer, hvor andet ikke udtrykkeligt er aftalt, må anses for indeholdt i aftalen eller følger af handelsbrug eller anden sædvane, jf. købelovens § 1. Købeloven gælder for alle køb bortset fra køb af fast ejendom og gælder dermed også de køb, som omfattes af dette lovforslag.

Renteloven indeholder bl.a. regler om betalingsfrister. Det følger således af rentelovens § 3a, at når en aftale om levering af varer eller tjenesteydelser er indgået mellem to erhvervsdrivende, kan den aftalte betalingsfrist som udgangspunkt ikke være mere end 30 dage regnet fra det tidspunkt, hvor fordringshaveren har afsendt eller fremsat anmodning om betaling. Betalingsfristen kan være længere, hvis fordringshaveren udtrykkeligt har godkendt en længere betalingsfrist, og hvis betalingsfristen ikke er urimelig over for fordringshaveren. Hvis der er indgået aftale om ratevis betaling, og den enkelte rates forfaldstid er fastsat i en betalingsplan, der er udtrykkeligt godkendt af fordringshaver, følger det af rentelovens § 3c, at hver rate eller afdrag er omfattet af betalingsfristen i § 3a.

Renteloven finder som udgangspunkt ikke anvendelse, hvis andet er bestemt ved eller i henhold til lov, eller hvis andet er aftalt eller følger af handelsbrug eller anden sædvane, jf. rentelovens § 1, stk. 3.

Konkurrenceloven indeholder bl.a. et forbud mod misbrug af dominerende stilling, jf. konkurrencelovens § 11. Adfærd, som kan udgøre et misbrug af en dominerende stilling, kan f.eks. være fastsættelse af urimeligt lave priser, eksklusivitet, loyalitetsrabatter eller leveringsnægtelse, men det kan også efter omstændighederne være fastsættelse af urimelige handelsbetingelser. Konkurrenceloven omfatter enhver form for erhvervsvirksomhed og gælder for alle brancher.

Lov om forretningshemmeligheder regulerer, i hvilke tilfælde erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder virksomheder imellem udgør en lovlig henholdsvis ulovlig handling.

Det fremgår bl.a. af lovens § 4, at erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved 1) uautoriseret adgang til, tilegnelse af eller kopiering af dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der lovligt kontrolleres af forretningshemmelighedshaveren, og som indeholder en forretningshemmelighed, eller som en forretningshemmelighed kan udledes af, eller 2) enhver anden adfærd, der under de givne omstændigheder betragtes som i strid med redelig erhvervspraksis.

Loven indeholder derudover en række bestemmelser om de retsmidler, som kan benyttes, hvis en ulovlig handling finder sted. Det drejer sig om sikrende retsmidler, dvs. påbud, forbud m.v. med henblik på at forhindre uberettiget anvendelse af forretningshemmeligheder, både før og efter at domstolene har truffet en realitetsafgørelse om sagen. Loven indeholder også bestemmelser om adgangen til erstatning, om straf samt om offentliggørelse af retsafgørelser.

2.1.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 1, stk. 1, at der med henblik på et bekæmpe praksis, som klart afviger fra god praksis på handelsområdet, som er i strid med tro og redelig handle måde, og som en handelspartner ensidigt påtvinger en anden, fastlægges en minimumsliste over forbudte former for urimelig handelspraksis i forhold mellem købere og leverandører i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden. Direktivet fastsætter minimumsbestemmelser vedrørende disse forbuds håndhævelse og ordninger om koordinering mellem håndhævende myndigheder.

Det fremgår af direktivets artikel 1, stk. 2, at direktivet finder anvendelse på visse former for urimelig handelspraksis, der forekommer i forbindelse med salg af landbrugs- og fødevarer fra:

- a) Leverandører, som har en årlig omsætning på højst 2 mio. euro til købere, som har en årlig omsætning på over 2 mio. euro.
- b) Leverandører, som har en årlig omsætning på over 2 mio. euro, men ikke over 10 mio. euro, til købere, som har en årlig omsætning på over 10 mio. euro.
- c) Leverandører, som har en årlig omsætning på over 10 mio. euro, men ikke over 50 mio. euro, til købere, som har en årlig omsætning på over 50 mio. euro.
- d) Leverandører, som har en årlig omsætning på over 50 mio. euro, men ikke over 150 mio. euro, til købere, som har en årlig omsætning på over 150 mio. euro.
- e) Leverandører, som har en årlig omsætning på over 150 mio. euro, men ikke over 350 mio. euro, til købere, som har en årlig omsætning på over 350 mio. euro.

I forlængelse heraf fremgår det, at leverandørernes og købernes årlige omsætning som omhandlet i stk. 2, litra a) - e), forstås i overensstemmelse med de relevante dele af bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF, navnlig bilagets artikel 3, 4 og 6, herunder definitionerne af "uafhængig virksomhed", "partnervirksomhed" og "tilknyttet virksomhed" samt andre forhold vedrørende den årlige omsætning.

Det følger endvidere af artikel 1, stk. 2, at direktivet uanset stk. 2, litra a) -e), finder anvendelse i forbindelse med salg af landbrugs- og fødevarer fra leverandører, som har en årlig omsætning på højst 350 mio. euro, til alle købere, der er offentlige myndigheder.

Herudover fremgår det af direktivets artikel 1, stk. 2, at direktivet finder anvendelse på salg, hvor enten leverandøren, køberen eller begge er etableret i Unionen, samt på tjenesteydelser, for så vidt der udtrykkeligt henvises til disse i direktivets artikel 3, og som leveres af køberen til en leverandør.

Endelig fremgår det, at direktivet ikke finder anvendelse på aftaler mellem leverandører og forbrugere.

Det fremgår af artikel 1, stk. 3, at direktivet finder anvendelse på leveringsaftaler, der indgås efter anvendelsesdatoen for de foranstaltninger, der gennemfører dette direktiv, jf. artikel 13, stk. 1, andet afsnit.

Det fremgår desuden af artikel 1, stk. 4, at leveringsaftaler, der er indgået inden datoen for offentliggørelse af de foranstaltninger, som gennemfører dette direktiv, jf. artikel 13, stk. 1, første afsnit, bringes i overensstemmelse med dette direktiv senest 12 måneder efter nævnte dato for offentliggørelse.

Det fremgår af direktivets artikel 9, at medlemsstaterne med henblik på at sikre en høj grad af beskyttelse kan bevare eller indføre strengere bestemmelser, der har til formål at bekæmpe urimelig handelspraksis, end dem, der er fastsat ved dette direktiv, forudsat at disse nationale bestemmelser er forenelige med bestemmelserne for det indre markeds funktion.

2.1.3 Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Lovforslaget er et udtryk for en afvejning af forskellige hensyn, herunder hensynet til en effektiv konkurrence samt at undgå unødigt kompleksitet og byrder for virksomhederne.

Med lovforslaget foreslås, at direktivet, med visse undtagelser for så vidt angår bestemmelserne om betalingsfrister, implementeres uden de omsætningskategorier, der følger af direktivets artikel 1, så direktivets forbudsbestemmelser vil finde anvendelse i alle handler uafhængigt af virksomhedernes omsætning.

For så vidt angår direktivets forbudsbestemmelser om betalingsfrister (artikel 3) foreslås det, at disse ikke skal gælde i aftaleforhold med købere, som har en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre. Dermed bevarer de små købere adgangen til at forhandle om likviditet. F.eks. vil en lille café have mulighed for at aftale en længere betalingsfrist end 60 dage.

I aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, foreslås desuden, at betalingsfristerne i direktivet ikke skal gælde. Med lovforslaget foreslås dog samtidig en maksimal betalingsfrist på 60 dage for leverandører med en omsætning over 350 mio. euro. Erhvervsministeriet er af flere erhvervsorganisationer blevet oplyst, at der – ved en implementering med samtlige af direktivets omsætningskategorier – er en risiko for, at købere vil kunne spekulere i udelukkende at handle med leverandører inden for samme eller større omsætningskategori for dermed at undgå at skulle iagttage skærpede regler for deres samhandel. Med den foreslåede ordning sikres det, at alle aktører i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden kan tilbyde samme vilkår.

Ved implementeringen af direktivet uden et større antal omsætningskategorier (kun tre for så vidt angår betalingsfrister) sikres, at der er færre udfordringer med løbende at overvåge både nuværende og potentielle samhandelspartneres årlige omsætning. F.eks. begrænses udfordringerne med at tilvejebringe oplysninger om samhandelspartneres omsætning, som virksomhederne i udgangspunktet ikke er i besiddelse af, og som ikke nødvendigvis fremgår af offentlige registre eller lignende. Desuden begrænses de udfordringer, der kan knytte sig til, at samhandels partnere i en løbende aftale kan skifte omsætningskategori f.eks. som følge af udsving i omsætning, opkøb af andre virksomheder eller frasalg af dele af virksomheden.

Den foreslåede ordning betyder, at alle aktører i landbrugs- og fødevareforsyningskæden kan forhandle om stort set samme vilkår. Omvendt indebærer ordningen en større begrænsning af aftalefriheden, end hvad der følger af en direkte implementering af direktivet. Det indebærer isoleret set, at konkurrencen kan udspille sig på færre parametre, og at virksomhedernes muligheder for at indgå aftaler, som udnytter individuelle styrkepositioner, begrænses. Samlet kan det have en opadgående effekt på priserne om end af en begrænset størrelsesorden. Den umiddelbare beskyttelse af leverandører, der sælger til større købere målt ved omsætning, er samtidig mindre end ved en direkte implementering af direktivet. Dette skal dog ses i sammenhæng med at virksomheders omsætning ikke nødvendigvis er et godt mål for forhandlingsstyrke, og at behovet for en sådan beskyttelse ikke vurderes at være særsomt stor i en dansk sammenhæng. De løbende administrative byrder ved at efterleve reglerne skønnes desuden at være begrænsede og mindre end ved en direkte implementering af direktivet.

Med lovforslaget introduceres ny sektorspecifik regulering af fødevareforsyningskæden, som på nuværende tidspunkt ikke reguleret særsomt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Det er derfor vanskeligt at kvalificere effekterne af den foreslåede regulering. Der lægges derfor også i forslaget op til, at der foretages løbende monitorering og samles op herpå i en evaluering 3 år efter lovens ikrafttræden. Der henvises til lovforslagets § 1 og bemærkningerne hertil.

2.2. Forbud mod urimelig handelspraksis

2.2.1. Gældende ret

Som nævnt i pkt. 2.1.1. er fødevareforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særsomt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Udgangspunktet er således aftalefrihed. Begrænsninger i dette udgangspunkt kræver særsomt hjemmel, f.eks. i en ugyldighedsgrund, i offentligretlige forbudsregler, herunder bl.a. konkurrencereglerne, eller i øvrige præceptive regler.

Der henvises til pkt. 2.1.1 for en gennemgang af gældende ret, for så vidt angår aftalelovens og markedsføringslovens anvendelse i kommercielle forhold, konkurrencelovens forbud mod misbrug af dominerende stilling samt rentelovens regler om betalingsfrister.

2.2.2 Direktivet

Det følger af direktivets artikel 3, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at som minimum følgende former for urimelig handelspraksis er forbudt:

- a) Køberen betaler leverandøren,
 - i. Hvis produkterne i henhold til leveringsaftalen skal leveres regelmæssigt:
 - For letfordærlige landbrugs- og fødevarer, senere end 30 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringer har fundet sted, eller senere end 30 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales for denne leveringsperiode, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.
 - For andre landbrugs- og fødevarer, senere end 60 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringer har fundet sted, eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det

beløb, der skal betales for denne leveringsperiode, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.

- ii. Hvis produkterne i henhold til leveringsaftalen ikke skal leveres regelmæssigt:
 - For letfordærlige landbrugs- og fødevarer, senere end 30 dage efter leveringsdatoen eller senere end 30 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.
 - For andre landbrugs- og fødevarer, senere end 60 dage efter leveringsdatoen eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.
- b) Køberen annullerer ordrer på letfordærlige landbrugs- og fødevarer med så kort varsel, at en leverandør ikke med rimelighed kan forventes at finde en alternativ måde at afsætte eller anvende de pågældende produkter på; et varsel på mindre end 30 dage betragtes altid som kort varsel; Medlemsstaterne kan fastsætte kortere frister end 30 dage for specifikke sektorer i behørigt begrundede tilfælde.
- c) Køberen ændrer ensidigt vilkårene i en leveringsaftale for landbrugs- og fødevarer vedrørende landbrugs- og fødevarernes leverings- eller forsyningshyppighed, -metode, -sted, -timing eller -omfang, kvalitetsstandarderne, betalingsbetingelserne eller priserne, eller hvad angår levering af tjenesteydelser, for så vidt som disse er udtrykkeligt omhandlet i stk. 2.
- d) Køberen kræver betalinger af leverandøren, der ikke vedrører salg af leverandørens landbrugs- og fødevarer.
- e) Køberen kræver, at leverandøren betaler for den forringelse eller det tab eller begge af landbrugs- og fødevarer, der forekommer hos en køber, eller efter at ejerskabet er overgået til køberen, hvor en sådan forringelse eller et sådant tab ikke skyldes leverandørens forsømmelighed eller fejl.
- f) Køberen nægter at give en skriftlig bekræftelse af betingelserne for en leveringsaftale mellem køber og leverandør, som leverandøren har anmodet om ; dette finder ikke anvendelse, hvis leveringsaftalen vedrører produkter, som skal leveres af et medlem af en producentorganisation, herunder et kooperativ til den producentorganisation, som leverandøren er medlem af, hvis denne producentorganisations vedtægter eller regler og afgørelser fastlagt i eller truffet i henhold til disse vedtægter indeholder bestemmelser, der har tilsvarende virkning som vilkårene i leveringsaftalen.
- g) Køberen ulovligt erhverver, bruger eller videregiver leverandørens forretningshemmeligheder, som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/943.
- h) Køberen truer med at iværksætte eller iværksætter handelsrepressalier over for leverandøren, hvis leverandøren udøver sine kontraktmæssige eller juridiske rettigheder, herunder ved at indgive en klage til håndhævende myndigheder eller ved at samarbejde med håndhævende myndighed i forbindelse med en undersøgelse.

- i) Køberen kræver kompensation fra leverandøren for omkostningerne ved at behandle kundeklager i forbindelse med salget af leverandørens produkter, selv om der ikke er nogen forsømmelighed eller fejl fra leverandørens side.

Det fremgår af artikel 3, stk. 1, litra a, at uanset dette litras nr. i) og ii) gælder følgende, hvis køberen fastsætter det beløb, der skal betales:

- De betalingsfrister, der er angivet i nr. i), regnes fra udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringerne har fundet sted, og
- De betalingsfrister, der er angivet i nr. ii), regnes fra leveringsdatoen.

Det fremgår yderligere af artikel 3, stk. 1, 2. afsnit, at forbuddet vedrørende betalingsfrister nævnt i artikel 3, stk. 1, litra a, ikke berører de konsekvenser af for sen betaling og de retsmidler, der er fastlagt i direktiv 2011/7/EU, der finder anvendelse uanset de betalingsfrister, der er fastsat i nævnte direktiv, på grundlag af de betalingsfrister, der er fastsat i UTP-direktivet. Forbuddet nævnt i litra a berører heller ikke køberens og leverandørens mulighed for at aftale en værdidelingsklausul, som omhandlet i artikel 172a i forordning (EU) nr. 1308/2013.

Endelig fremgår det af artikel 3, stk. 1, 3. afsnit, at forbuddet vedrørende betalingsfrister nævnt i artikel 3, stk. 1, litra a, ikke gælder for betalinger, som en køber foretager til en leverandør inden for rammerne af skoleordningen, jf. artikel 23 i forordning (EU) nr. 1308/2013. Forbuddet gælder heller ikke for betalinger, som foretages af offentlige organer, der leverer sundhedspleje, jf. artikel 4, stk. 4, litra b), i direktiv 2011/7/EU. Endelig gælder forbuddet vedrørende betalingsfrister nævnt i artikel 3, stk. 1, litra a, heller ikke for betalinger i medfør af leveringsaftaler mellem leverandører af druer eller druemost til vinproduktion og deres direkte købere, forudsat, i) at de specifikke betalingsbetingelser for salgstransaktioner indgår i standardkontrakter, som er blevet gjort bindende af medlemsstaten i henhold til artikel 164 i forordning (EU) nr. 1308/2013 inden den 1. januar 2019, og at denne udvidelse af standardkontrakterne forlænges af medlemsstaterne fra nævnte dato uden væsentlige ændringer af betalingsbetingelserne til skade for leverandører af druer eller druemost, og ii) at leveringsaftalerne mellem leverandører af druer eller druemost til vinproduktion og deres direkte købere er eller bliver flerårige.

Direktivets artikel 3, stk. 2, oplister yderligere seks former for urimelig handelspraksis, som tillige er forbudt. Det følger således af artikel 3, stk. 2, at medlemsstaterne sikrer, at som minimum alle følgende former handelspraksis er forbudt, medmindre der forinden er truffet aftale herom i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftalen eller i en eventuel efterfølgende aftale mellem køber og leverandør. Det drejer sig om følgende:

- a) Køberen returnerer ikkeafsatte landbrugs- og fødevarer til leverandøren uden at betale for disse ikkeafsatte produkter eller uden at betale for bortskaffelse af disse produkter eller begge.
- b) Leverandøren opkræves betaling som betingelse for oplagring, udstilling eller anden præsentation af sine landbrugs- og fødevarerprodukter eller tilgængeliggørelse af sådanne varer på markedet.
- c) Køberen kræver, at leverandøren bærer alle eller en del af omkostningerne ved prisnedslag for landbrugs- og fødevarer, som sælges af køberen i forbindelse med et salgsmæssigt fremstød.

- d) Køberen kræver, at leverandøren betaler for køberens reklame for landbrugs- og fødevarer.
- e) Køberen kræver, at leverandøren betaler for køberens markedsføring af landbrugs- og fødevarer.
- f) Køberen opkræver betaling fra leverandøren for personale til at indrette lokaler til salg af leverandørens produkter.

Efter artikel 3, stk. 2, skal medlemsstaterne sikre, at den i første afsnits litra c) omhandlede handelspraksis er forbudt, medmindre køberen, inden denne iværksætter et salgsfremstød, angiver salgsfremstødsperioden og den mængde landbrugs- og fødevarer, der forventes bestilt til den nedsatte pris.

Det fremgår af artikel 3, stk. 3, at hvis køberen kræver en betaling i de situationer, der er omhandlet i stk. 2, litra b), c), d), e) eller f), skal køberen efter anmodning fra leverandøren give leverandøren et skriftligt overslag over betalingen pr. enhed eller de samlede betalinger, alt efter hvad der er hensigtsmæssigt, og skal for så vidt angår situationerne i stk. 2, første afsnit, litra b), d), e) eller f), desuden give leverandøren et skriftligt overslag over omkostningerne og grundlaget for dette overslag.

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 15, at urimelig handelspraksis kan forekomme på alle stadier i forbindelse med salg af landbrugs- og fødevarerprodukter, det vil sige både før, under eller efter en salgstransaktion, hvorfor direktivet finder anvendelse, uanset hvornår i kæden, denne praksis forekommer.

Det fremgår endvidere af præambelbetragtning nr. 16, at det er vigtigt at mindske risikoen for at begrænse brugen af rimelige og effektivitetsfremmende aftaler mellem parterne, når det skal vurderes, om en bestemt handelspraksis er urimelig. Det fremgår videre heraf, at der derfor bør sondres mellem de former for praksis, der fastlægges i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftaler eller efterfølgende aftaler mellem parterne, og praksis, som forekommer, efter at transaktionen er indledt, uden at de er blevet aftalt på forhånd, således at det kun er ensidige og retrospektive ændringer af de nævnte klare og utvetydige vendinger, der er forbudt. Visse former for handelspraksis betragtes imidlertid som urimelige på grund af deres art og bør derfor ikke være omfattet af parternes kontraktfrihed.

Efter direktivets artikel 3, stk. 4, skal medlemsstaterne sikre, at forbuddene i direktivets artikel 3, stk. 1 og 2 udgør overordnede præceptive bestemmelser, som finder anvendelse i enhver situation, der falder inden for disse bestemmelsers anvendelsesområde, uanset den ret som i andre henseender ville finde anvendelse på leveringsaftalen mellem parterne.

2.2.3 Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den danske markedsstruktur, herunder den danske andelskultur, adskiller sig i vidt omfang fra markedsforholdene i andre EU medlemslande. Gennem andelsorganiseringen har danske landmænd formået at styrke deres forhandlingsposition i fødevareforsyningskæden, hvorfor de skadelige effekter af urimelig handelspraksis ikke synes at være tilstede i Danmark i samme omfang som i andre

medlemslande. Da direktivet skal implementeres, har Erhvervsministeriet overvejet, hvordan dette bedst gøres, så det passer ind i en dansk kontekst.

På den baggrund foreslås de i direktivets artikel 3, stk. 1, litra a) –i), oplistede former for urimelig handelspraksis implementeret således, at de gælder i alle aftaleforhold (lovforslagets §§ 3, 4, og 5). Det foreslås dog, at direktivets forbudsbestemmelser om betalingsfrister i artikel 3, stk. 1, litra a), nr. i-ii, som indeholdt i lovforslagets §§ 3 og 4, ikke skal gælde i handler, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, eller hvor køberen har en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre.

For aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro foreslås det, at der skal gælde en maksimal betalingsfrist på 60 dage. Det gælder dog ikke, hvis køberen har en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre.

Der henvises til pkt. 2.1.3 for overvejelserne omkring denne overimplementering.

Det foreslås endvidere, at de i direktivets artikel 3, stk. 2, litra a) -f), oplistede former for handelspraksis implementeres således, at de er alene er lovlige, såfremt der forinden er truffet aftale herom i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftalen eller i en eventuel efterfølgende aftale mellem køber og leverandør (lovforslagets § 6).

Disse seks former for handelspraksis kan således, til forskel fra de former for urimelig handelspraksis, som er oplistet i lovforslagets §§ 3, 4 og 5, under visse omstændigheder have effektivitetsfremmende virkninger, der kan bidrage til, at den respektive fødevareforsyning fungerer gnidningsfrit. Derfor er disse former for handelspraksis ifølge direktivet alene forbudte, hvis ikke der forinden er truffet aftale herom i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftalen eller i en eventuel efterfølgende aftale mellem køberen og leverandøren.

Der henvises til lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6 og de specielle bemærkninger hertil.

2.3. Udpegning af håndhævende myndighed og beføjelser

2.3.1. Gældende ret

Som nævnt i pkt. 2.2.1 er fødevareforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Af samme årsag er der således heller ikke fastsat regler for danske myndigheders håndhævelse heraf.

Udgangspunktet er altså aftalefrihed.

Eventuelle konflikter og uenigheder vedrørende kontraktvilkår løses bl.a. via voldgift eller ved et civilretligt søgsmål for domstolene. Ofte taler kommercielle hensyn for at henlægge konfliktløsningen i særlige fora, enten fordi parterne ønsker en diskret konfliktløsning, eller fordi de søger at forliges gennem alternativ konfliktløsning.

2.3.2. Direktivet

Direktivets artikel 4 og artikel 6 vedrører henholdsvis udpegningen af håndhævende myndigheder og den håndhævende myndigheds beføjelser.

Det fremgår af direktivets artikel 4, stk. 1, at medlemsstaterne udpeger en eller flere myndigheder, der skal håndhæve forbuddene i artikel 3 på nationalt plan, og underretter Kommissionen om denne udpegning. Det fremgår videre af stk. 2, at hvis en medlemsstat udpeger mere end én håndhævende myndighed på sit område, udpeger den et enkelt kontaktpunkt for både samarbejde mellem håndhævende myndigheder og samarbejde med Kommissionen.

Herudover fremgår det af direktivets artikel 6, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at hver af deres håndhævende myndigheder har de fornødne ressourcer og den fornødne ekspertise til at udføre deres opgaver, og skal tillægge den følgende beføjelser:

- Beføjelse til at indlede og foretage undersøgelser på eget initiativ eller på grundlag af en klage (litra a)
- Beføjelse til at pålægge købere og leverandører at fremlægge alle de oplysninger, der er nødvendige for at foretage undersøgelser om den forbudte handelspraksis (litra b)
- Beføjelse til at gennemføre uanmeldte inspektioner på stedet som led i sine undersøgelser i overensstemmelse med nationale bestemmelser og procedurer (litra c)
- Beføjelse til at træffe afgørelser, hvori den fastslår overtrædelser af de forbud, der er fastsat i artikel 3, og pålægger køberen at ophøre med den forbudte handelspraksis; myndigheden kan undlade at træffe en sådan afgørelse, hvis den indebærer en risiko for at afsløre en klagers identitet eller en risiko for at offentliggøre andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade dennes interesser, og forudsat at klageren har udpeget de pågældende oplysninger i overensstemmelse med artikel 5, stk. 3 (litra d)
- Beføjelse til at pålægge eller indlede sager med henblik på at pålægge bøder og andre lige så effektive sanktioner og foreløbige foranstaltninger over for overtrædelsens ophavsmand i overensstemmelse med nationale bestemmelser og procedurer (litra e)
- Beføjelse til regelmæssigt at offentliggøre sine afgørelser truffet i medfør af litra d) og e) (litra f)

Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 33, at bemyndigelsen af den håndhævende myndighed til at anvende disse beføjelser ikke betyder, at de er forpligtet til at anvende disse beføjelser i hver undersøgelse, som de foretager. Det følger endvidere heraf, at beføjelserne f.eks. bør gøre det muligt for de håndhævende myndigheder at foretage en effektiv indsamling af faktuelle oplysninger, ligesom de håndhævende myndigheder skal have beføjelse til at beordre, at en forbudt praksis indstilles.

Herudover fremgår det af præambelbetragtning nr. 34, at afskrækkende midler såsom beføjelser til at pålægge eller indlede sager, f.eks. retssager, med henblik på at pålægge bøder og andre lige så effektive sanktioner samt at offentliggøre resultater af undersøgelser, herunder offentliggørelse af oplysninger om købere, som har begået lovovertrædelserne, kan tilskynde til adfærdsendringer og udenretslige løsninger mellem parterne, hvorfor de efter direktivet bør være omfattet af de håndhævende myndigheders beføjelser. Den håndhævende myndighed bør dog ifølge direktivet i hver undersøgelse kunne beslutte, hvilken af dens beføjelser, den vil udøve, og hvorvidt den vil pålægge eller indlede en sag med henblik på pålæggelse af en bøde eller anden lige så effektiv sanktion.

Det fremgår endvidere af artikel 6, andet afsnit, at de sanktioner, der er omhandlet i første afsnit, litra e), skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning, under hensyntagen til overtrædelsens art, varighed, gentagne karakter og grovhed.

Endelig fremgår det af artikel 6, stk. 2, at medlemsstaterne skal sikre, at udøvelsen af de i stk. 1 omhandlede beføjelser er genstand for hensigtsmæssige garantier, for så vidt angår retten til forsvar i overensstemmelse med de generelle principper i EU-retten og Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder, herunder i tilfælde hvor klageren anmoder om fortrolig behandling af oplysninger i henhold til direktivets artikel 5, stk. 3.

2.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.3.3.1. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som udpeget håndhævelsesmyndighed

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen håndhæver i dag konkurrenceloven samt lov om håndhævelse af P2B-forordningen. Herudover fører Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen tilsyn med visse bestemmelser i lov om betalinger samt en række love på forbrugerområdet.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bliver med lovforslaget udpeget som håndhævelsesmyndighed i Danmark. Det skyldes, at der er tale om regulering, som påvirker forhold, der kan anses som værende konkurrenceparametre, f.eks. fastsættelse af maksimale betalingsfrister. Erhvervsministeriet vurderer på den baggrund, at det vil være relevant for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen at påtage sig håndhævelsen af direktivet. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har desuden erfaring med at behandle klager virksomheder imellem som en del af det daglige arbejde med håndhævelse af bl.a. konkurrenceloven. Som håndhævelsesmyndighed vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen også kunne få indsigt i reglernes reelle virkning på vækst og dynamik, ligesom muligheden for at rådgive på området og bidrage til diskussionerne i Den Europæiske Union styrkes. Det kan f.eks. være relevant, hvis der kommer yderligere pres fra EU i forhold til regulering, som vil påvirke forhold, der kan anses som værende konkurrenceparametre.

Forslaget vil indebære, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan træffe afgørelse, og at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal være uafhængig i forbindelse med håndhævelsen af den foreslåede lov og regler udstedt i medfør heraf. Det vil indebære, at ministeren ikke har instruktionsbeføjelse over for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vedrørende konkrete sager, der afgøres efter den foreslåede lov. Det samme vil gøre sig gældende i forhold til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beslutninger og afgørelser efter lovforslagets § 9, stk. 1, 1. pkt. (prioritering af sager). Forslaget vil endvidere indebære, at ministeren ikke har instruktionsbeføjelser over for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vedrørende udarbejdelsen af vejledninger i medfør af loven.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil fortsat være underlagt instruktion fra erhvervsministeren i sager vedrørende f.eks. forberedelse af lovgivning, almindelig ministerbetjening og bidrag til tværgående arbejde på ministerområdet. Dette omfatter tillige udarbejdelse af eventuelle analyser til ministeren. Det samme gælder styrelsens deltagelse som repræsentant for Danmark i internationalt arbejde vedrørende forberedelse af nye eller ændrede EU-retsakter på området. Det gælder dog ikke ved drøftelsen af konkrete sager i EU-regi.

Der henvises til lovforslagets § 7 og de specielle bemærkninger hertil.

2.3.3.2 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beføjelser som håndhævelsesmyndighed

Med henblik på at sikre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har de fornødne ressourcer og den fornødne ekspertise til at udføre sine opgaver i overensstemmelse med direktivets artikel 6, stk. 1, foreslås det, at der indføres bestemmelser, som - med de fornødne sproglige tilpasninger - svarer til direktivets artikel 6, litra a) - d) og f), således at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får de nødvendige beføjelser i overensstemmelse med direktivet.

Forslaget indebærer for det første, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen af egen drift eller på baggrund af en klage kan foretage undersøgelser af en mulig overtrædelse af forbuddene i lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6.

Forslaget indebærer for det andet, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til brug for sådanne undersøgelser kan pålægge købere og leverandører at fremlægge alle de oplysninger, som skønnes nødvendige for udførelsen af de opgaver, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er tillagt efter denne lov, eller til afgørelse af, om en adfærd er omfattet af lovens forbudsbestemmelser om urimelig handelspraksis.

For det tredje indebærer forslaget, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til brug for undersøgelser om urimelig handelspraksis kan foretage uanmeldte kontrolundersøgelser hos købere og/eller leverandører.

For det fjerde indebærer forslaget, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede påbud til en køber om at ophøre med den forbudte handelspraksis. Det foreslås i tilknytning hertil, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at træffe en afgørelse og dermed undlade at udstede et påbud, hvis en sådan afgørelse indebærer en risiko for at afsløre klagers identitet eller en risiko for at offentliggøre andre oplysninger, som vil kunne skade klagers interesser. Der henvises til pkt. 2.5.3 om dette.

For det femte indebærer forslaget, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får beføjelse til at behandle en sag af egen drift og til at afvise at behandle en klage (prioriteringsadgang).

For det sjette indebærer forslaget, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan pålægge daglige eller ugentlige tvangsbøder til den, der undlader at give de oplysninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan kræve.

For det syvende indebærer forslaget, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan beslutte, at enhver uagtsom eller forsætlig overtrædelse af et eller flere af forbuddene i lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6 skal oversendes direkte til anklagemyndigheden med henblik på strafferetlig forfølgelse (bødestraf). Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan også beslutte, at en sådan oversendelse først skal ske, såfremt den pågældende ikke efterkommer et forudgående påbud fra styrelsen. I forhold til førstnævnte (direkte oversendelse til anklagemyndigheden) kan der bl.a. lægges vægt på det omfang, hvori forbudsbestemmelserne i §§ 3-6 er tilsidesat såvel som overtrædelsens art og grovhed..

Forslaget indebærer for det ottende, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i visse tilståelsessager får kompetence til at udstede administrative bødeforelæg. Kompetencen er begrænset til de tilfælde, hvor sagen er egnet hertil, dvs. hvor der findes fast retspraksis for bødeudmålingen, og hvor den pågældende tilstår det strafbare forhold og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale bøden, som angivet i bødeforelægget. Yderligere skal anklagemyndigheden både give samtykke til, at sagen afgøres administrativt og til bødestørrelsen.

Desuden indebærer forslaget, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan offentliggøre afgørelser om påbud, samt domme, bøvedtagelser eller et resumé heraf, hvor der efter lovforslagets § 19 idømmes bødestraf eller vedtages en bøde. Endvidere kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggøre domme i retssager, hvor styrelsen er part. Der henvises i den forbindelse til pkt. 2.6. om offentliggørelse af afgørelser m.v.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 9, 11, 12, 14, 16, 18, 19 og 20 samt de specielle bemærkninger hertil.

2.4. Klager over urimelig handelspraksis

2.4.1. Gældende ret

Som nævnt i pkt. 2.2.1 er fødevareforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i relation til regler om urimelig handelspraksis. Der er af samme årsag heller ikke fastsat regler om danske myndigheders håndhævelse heraf, herunder om klager over urimelig handelspraksis.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan som håndhævelsesmyndighed i medfør af konkurrenceloven bl.a. behandle en sag om overtrædelse af konkurrenceloven af egen drift eller på grundlag af en klage. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgør, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, herunder om sagsbehandlingen midlertidigt eller endeligt skal indstilles.

Forbrugerombudsmanden behandler klagesager over virksomheders markedsføring i forhold til markedsføringsloven og anden forbrugerbeskyttende lovgivning. Forbrugerombudsmanden har i forbindelse med sit tilsyn med markedsføringsloven og anden forbrugerbeskyttende lovgivning ligeledes en prioriteringsadgang i relation til klagesager, jf. § 1, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 1249 af 25. november 2014 om regler for Forbrugerombudsmandens virksomhed.

2.4.2. Direktivet

Direktivets artikel 5 fastsætter, *hvem* der kan indgive en klage (stk. 1 og 2), *hvor* sådanne klager kan indgives (stk. 1), og *hvordan* den håndhævende myndighed skal agere i forhold til modtagne klager (stk. 4-6). Det fremgår af direktivets artikel 5, stk. 1, at leverandører kan indgive klager enten til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor leverandøren er etableret, eller til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor den køber, der formodes at have udøvet en forbudt handelspraksis, er etableret. Det fremgår endvidere, at det er den håndhævende myndighed, som klagen er indgivet til, der har kompetencen til at håndhæve forbuddene i artikel 3.

Det fremgår af artikel 5, stk. 2, at producentorganisationer, andre leverandørorganisationer og disses sammenslutninger har ret til at indgive en klage efter anmodning fra en eller flere af deres medlemmer, eller hvis det er relevant, efter anmodning fra en eller flere af deres medlemsorganisationers medlemmer, hvis disse medlemmer mener, at de udsættes for en forbudt handelspraksis. Herudover har andre organisationer, der har en berettiget interesse i at repræsentere leverandører, ret til at indgive klager efter anmodning fra en leverandør og til denne leverandørs fordel, forudsat at sådanne organisationer er uafhængige og nonprofit juridiske personer.

I forhold til behandlingen af klagen fremgår det af direktivets artikel 5, stk. 4, at den håndhævende myndighed, der modtager klagen, inden for en rimelig frist efter modtagelsen, underretter klageren om, hvordan den agter at følge op på klagen.

Det fremgår af artikel 5, stk. 5, at hvis der efter den håndhævende myndigheds mening ikke er et tilstrækkeligt grundlag for at behandle en klage, skal medlemsstaterne sikre, at den håndhævende myndighed underretter klageren om begrundelsen inden for en rimelig frist efter modtagelsen af klagen. I tilknytning hertil fremgår det af præambelbetragtning nr. 28, at administrative prioriteringer også kan føre til, at den håndhævende myndighed fastslår, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag til at reagere på en klage.

Det fremgår ligeledes af artikel 5, stk. 6, at hvis der efter den håndhævende myndigheds mening er et tilstrækkeligt grundlag for at behandle en klage, skal medlemsstaterne sikre, at den håndhævende myndighed indleder, foretager og afslutter en undersøgelse af klagen inden for en rimelig frist.

Endelig fremgår det af direktivets artikel 5, stk. 7, at hvis den håndhævende myndighed fastslår, at en køber har overtrådt de forbud, der følger af direktivets artikel 3, skal medlemsstaterne sikre, at den håndhævende myndighed pålægger køberen at ophøre med den forbudte handelspraksis.

2.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre en tekstnær implementering af direktivets artikel 5, stk. 1, hvorefter leverandører skal kunne indgive klager enten til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor leverandøren er etableret, eller til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor den køber, der formodes at have udøvet en forbudt handelspraksis er etableret.

Forslaget indebærer, at en klager vil kunne vælge, hvilken håndhævelsesmyndighed vedkommende ønsker at indgive klagen til. Dette er i tråd med direktivets præambelbetragtning nr. 30, hvoraf det fremgår, at leverandører kan finde det lettere at indgive en klage til den håndhævende myndighed i deres egen medlemsstat, f.eks. af sproglige årsager, selvom det af hensyn til håndhævelsen måske kan være mere effektivt at indgive en klage til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor køberen er etableret.

Forslaget indebærer dermed, at hvis en leverandør vælger at indgive en klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, så har styrelsen territorial kompetence og dermed kompetence til at håndhæve forbuddene i direktivets artikel 3, jf. lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6.

Det foreslås desuden at indføre en tekstnær implementering af direktivets artikel 5, stk. 2, hvorefter det også skal være muligt for producentorganisationer, andre leverandørorganisationer og disses sammenslutninger at indgive en klage efter anmodning fra en eller flere af deres medlemmer eller, hvis det er relevant, efter anmodning fra en eller flere af deres medlemsorganisationers medlemmer, hvis disse medlemmer mener, at de er blevet udsat for en forbudt handelspraksis. Andre organisationer, der har en berettiget interesse i at repræsentere leverandører, skal have ret til at indgive klager efter anmodning fra en leverandør og til denne leverandørs fordel, forudsat at sådanne organisationer er uafhængige og nonprofit juridiske personer.

Forslaget indebærer, at en klagers identitet i nogle tilfælde vil kunne sikres anonymitet ved, at klageren vælger at lade en organisation m.v. indgive en klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Der henvises til lovforslagets § 8 og de specielle bemærkninger hertil.

Direktivets artikel 5, stk. 4-6, handler om, hvordan den håndhævende myndighed skal agere, når den modtager en klage.

Det foreslås, at det fremgår eksplicit af den foreslåede bestemmelse, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgør, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, herunder om sagsbehandlingen midlertidigt eller endeligt skal indstilles.

Dette er i tråd med direktivets præambelbetragtning nr. 28, hvoraf det fremgår, at den håndhævende myndighed kan fastslå, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag til at reagere på en klage, og at administrative prioriteringer hos den håndhævende myndighed også kan føre til et sådant resultat.

Forslaget indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil have vide beføjelser til at behandle en sag af egen drift og til at afvise at behandle en klage. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil på et hvilket som helst tidspunkt i sagsbehandlingen kunne afvise at behandle alle eller nogle af de klagepunkter, som en klager har rejst. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil endvidere kunne beslutte, at den ikke vil træffe afgørelse i en sag. Det vil f.eks. være tilfældet, hvor styrelsen modtager en klage, og hvor det viser sig, at styrelsen først vil kunne træffe afgørelse efter at have iværksat betydelige og ressourcekrævende undersøgelser. Det er vigtigt af hensyn til en så effektiv anvendelse og en så hensigtsmæssig prioritering af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens ressourcer som muligt, at styrelsen tillægges en sådan prioriteringsadgang.

Det foreslås i tilknytning hertil, at der indføres en bestemmelse, der med de fornødne sproglige ændringer svarer til artikel 5, stk. 5, og som fastlår, at hvis der efter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering ikke er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, underretter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen klageren om begrundelsen herfor inden for rimelig tid efter modtagelsen af klagen.

Det foreslås, at der indføres en bestemmelse, der med de fornødne sproglige ændringer, svarer til artikel 5, stk. 6, hvorefter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvis der efter dennes vurdering er tilstrækkeligt grundlag for at behandle en klage, indleder, foretager og afslutter en undersøgelse af klagen inden for rimelig tid.

Endelig foreslås det, at der indføres en bestemmelse, der med de fornødne sproglige ændringer, svarer til direktivets artikel 5, stk. 4, og som fastlår, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen inden for rimelig tid efter modtagelsen af en klage underretter klageren om, hvordan styrelsen agter at følge op herpå.

Der henvises til lovforslagets § 9 og de specielle bemærkninger hertil.

2.5. Fortrolighed

2.5.1. Gældende ret

Der er på nuværende tidspunkt ikke fastsat regler, som særskilt regulerer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens adgang til - efter anmodning fra klager - at sikre en passende beskyttelse af en klagers identitet, og til fortrolig behandling af eventuelt andre oplysninger, hvis offentliggørelse af sådanne oplysninger efter klagers mening kan skade dennes interesser.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er som forvaltningsmyndighed bl.a. underlagt forvaltningsloven og offentlighedsloven. Hvorvidt der konkret er behov for en beskyttelse af klagers identitet og eventuelt andre fortrolige oplysninger i forbindelse med aktindsigt, vil således skulle afgøres efter henholdsvis reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven.

2.5.1.1. Forvaltningsloven

Det fremgår af forvaltningslovens § 9, at den, der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter.

Det fremgår af forvaltningslovens § 15 b, nr. 5, at partens adgang til aktindsigt kan begrænses, i det omfang partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Det er et krav for anvendelse af denne bestemmelse, at udlevering af de pågældende oplysninger vil indebære en konkretiseret risiko for skade på afgørende hensyn til de pågældende interesser.

Efter forvaltningslovens § 15 b, nr. 5, kan også hensynet til virksomheders interesse i at hemmeligholde oplysninger om forretningsforhold m.v. medføre en begrænsning i adgangen til aktindsigt. En begrænsning i adgangen til aktindsigt i relation til oplysninger om virksomheders drifts- eller forretningsforhold forudsætter, at aktindsigt afgørende vil kunne skade virksomhedens konkurrenceevne eller i øvrigt medføre væsentlige økonomiske skadevirkninger.

For så vidt angår hensynet til anmeldere, klager og eventuelle ønsker om anonymitet, kan der ikke generelt sikres disse anonymitet efter ønske herom. Der skal foretages en konkret afvejning af de modstående hensyn til henholdsvis anmelderen/klageren og parten. En sådan nærmere vurdering af, om partsaktindsigt kan afslås ud fra en risiko for, at den i et dokument omtalte person vil blive udsat for repressalier i form af f.eks. trusler, chikane, hærværk eller vold, forudsætter kendskab til de skadevirkninger, som oplysningernes videregivelse til parten vil kunne have for den pågældende. Det kan derfor være nødvendigt ud fra officialprincippet at indhente udtalelse om skadevirkningen fra den person, som ønsker en sådan beskyttelse.

Der kan dog være tilfælde, hvor det efter omstændighederne af efterforskningsmæssige grunde bør være muligt på forhånd, dvs. før en begæring om aktindsigt er fremkommet, at tilsikre anonymitet for personer, der giver oplysninger til politiet, såfremt diskretion må antages at være en forudsætning for, at forklaringen overhovedet vil blive afgivet. Hemmeligholdelse kan dernæst ske til varetagelse af særlige hensyn til beskyttelse af sigtede, vidner eller andre.

Ifølge praksis er det ikke uden videre tilstrækkeligt for, at aktindsigt afslås, at vedkommende har udtalt, at denne frygter at blive mødt med repressalier. Der skal således foreligge oplysninger om, hvilken form for repressalier der er tale om, og hvilket grundlag frykten hviler på.

Det vil på den baggrund normalt være ganske sjældent, at en forvaltningsmyndighed allerede på det tidspunkt, hvor en anmelder eller klager afgiver en oplysning til forvaltningsmyndigheden, at denne vil kunne love anonymitet ud fra en betragtning om, at den med sikkerhed kan vurdere, at betingelserne for at afslå partsaktindsigt efter § 15 b, nr. 5, vil være opfyldt.

2.5.1.2. Offentlighedsloven

Det følger af offentlighedslovens § 7, at udgangspunktet er, at enhver kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en myndighed m.v. som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed.

Der gælder imidlertid en række undtagelser til dette udgangspunkt. Det følger bl.a. af offentlighedslovens § 30, nr. 1 og nr. 2, at oplysninger om private, herunder økonomiske forhold (nr. 1) og oplysninger om drifts- og forretningsforhold (nr. 2) kan undtages, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at anmodningen ikke imødekommes.

I det omfang et dokument indeholder oplysninger omfattet af § 30, nr. 1 (oplysninger om private, herunder økonomiske forhold), er myndigheden ikke i almindelighed forpligtet til at foretage en anonymisering af oplysningerne med henblik på at imødekomme en anmodning om aktindsigt. Det skyldes, at retten til aktindsigt alene omfatter allerede eksisterende dokumenter, og dermed ikke en pligt til at udarbejde et nyt anonymiseret dokument. Myndigheden bør dog efter anmodning fra den aktindsigtssøgende gennemføre en anonymisering af de pågældende oplysninger efter et princip svarende til meroffentlighedsprincippet, jf. offentlighedslovens § 14, hvis anonymiseringen kan foretages uden nævneværdig brug af myndighedens ressourcer.

Hvis en myndighed foretager en anonymisering er det dog en betingelse, at anonymiseringen er tilstrækkelig effektiv, idet myndigheden skal sikre, at den ikke bryder reglerne om tavshedspligt og databeskyttelsesreglerne.

Anonymiseringen består typisk i en udeladelse af personnavne, præcise adresseangivelser og eventuelt andre oplysninger, der kan anvendes enten til direkte eller indirekte at identificere den person, oplysningerne angår. Det vil dog altid bero på en konkret vurdering, om kravet til effektiv anonymisering i det enkelte tilfælde er tilstrækkelig, således at der trods anonymiseringen ikke fortsat er risiko for, at den pågældende person vil kunne genkendes i en lidt videre kreds.

I det omfang et dokument indeholder oplysninger omfattet af § 30, nr. 2, (oplysninger om drifts- og forretningsforhold), forudsætter bestemmelsen - i modsætning til nr. 1 - at forvaltningsmyndigheden foretager en vurdering, der falder i to led. Myndigheden skal for det første tage stilling til, hvorvidt der er tale om oplysninger vedrørende forretningsforhold m.v. Hvis det er tilfældet, skal myndigheden dernæst foretage en vurdering af, om aktindsigt i disse oplysninger må antages at indebære en nærliggende risiko for, at der påføres den pågældende økonomisk skade af nogen betydning.

Det følger endvidere af offentlighedslovens § 33, nr. 5, at retten til aktindsigt kan begrænses, i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til bl.a. private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Bestemmelsen har karakter af en opsamlingsbestemmelse, der giver hjemmel til at nægte aktindsigt i tilfælde, hvor væsentlige hensyn til beskyttelse af andre offentlige og private interesser end nævnt i offentlighedsloven nødvendiggør en undtagelse fra offentlighedsprincippet.

Det fremgår udtrykkeligt af bemærkningerne til § 33, nr. 5, i offentlighedsloven, at det er forudsat, at bestemmelsen kun kan anvendes i et begrænset omfang: ”Bestemmelsen har som efter gældende ret et snævert anvendelsesområde og forudsættes alene anvendt, hvor hemmeligholdelse af hensyn til offentlige eller private interesser er klart påkrævet.” (L144 FT 2012/2013, side 105). Bestemmelsen kan bl.a. på baggrund af et konkret skøn anvendes til at varetage beskyttelsesinteresser, der ikke har en snæver sammenhæng med de øvrige interesser, der er kommet til udtryk i undtagelsesbestemmelserne i § 33. F.eks. hensynet til at beskytte en kildes identitet.

2.5.1.3. Særlovgivning, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen håndhæver/fører tilsyn med
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen håndhæver og fører tilsyn med en række særlovgivninger, efter hvilke sager og undersøgelser er undtaget fra indsigt i medfør af offentlighedsloven.

Det fremgår således af konkurrencelovens § 13, stk. 1, at offentlighedsloven ikke finder anvendelse på sager og undersøgelser efter konkurrenceloven. Tilsvarende gør sig gældende for sager og undersøgelser efter lov om håndhævelse af P2B-forordningen, jf. lovens § 10. Endelig gælder det for visse bestemmelser efter betalingsloven, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fører tilsyn med, at offentlighedsloven ikke finder anvendelse på sager efter disse bestemmelser, jf. betalingslovens § 145, stk. 7.

På disse særområder vil det således være forvaltningslovens regler om partsaktindsigt, som en sådan vurdering om anonymisering/fortrolighed skal foretages efter.

Særligt på konkurrencelovens område modtager Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en lang række anmeldelser og klager, som danner grundlaget for styrelsens videre efterforskning af mulige overtrædelser af konkurrenceloven. I forhold til nogle af disse, kan diskretion være en forudsætning for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen overhovedet modtager anmeldelserne og klagerne. I forhold til andre, vil der afhængig af en konkret vurdering kunne være sager, hvor der er en reel risiko for forretningsmæssig skade på klager, såfremt den, hvis adfærd der klages over, får oplyst identiteten på klager. Det kan f.eks. være, hvis der er tale om samarbejdspartnere. I sådanne tilfælde vil styrelsen

i praksis anonymisere klagers identitet, forudsat, at den, hvis adfærd der klages over, kan varetage sine partsinteresser foruden.

2.5.2. Direktivet

Direktivets artikel 5 og 6 indeholder regler om fortrolighed i relation til klagers identitet og eventuelle øvrige oplysninger.

Efter direktivets artikel 5, stk. 3, skal medlemsstaterne sikre, at den håndhævende myndighed, hvis klageren anmoder herom, træffer de nødvendige foranstaltninger til passende beskyttelse af klagerens eller de i direktivets artikel 5, stk. 2, omhandlede medlemmers eller leverandørers identitet, og til passende beskyttelse af eventuelle andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade klagerens eller disse medlemmers eller leverandørers interesser. Det fremgår yderligere heraf, at klageren skal angive de oplysninger, som denne anmoder om fortrolig behandling af.

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 28, at hvis en klager anmoder om, at vedkommendes identitet holdes hemmelig på grund af frygt for handelsrepressalier, bør de håndhævende myndigheder i medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger.

Efter direktivets artikel 5, stk. 2, har producentorganisationer, andre leverandørorganisationer og disses sammenslutninger ret til at indgive en klage efter anmodning fra en eller flere af deres medlemmer eller, hvis det er relevant, efter anmodning fra en eller flere af deres medlemsorganisationers medlemmer, hvis disse medlemmer mener, at de udsættes for en forbudt handelspraksis.

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 31, at i kraft af klager fra producentorganisationer, andre leverandørorganisationer og disses sammenslutninger, herunder repræsentative organisationer, kan der sikres beskyttelse af identiteten hos de medlemmer af organisationerne, som mener, at de udsættes for urimelig handelspraksis.

Efter direktivets artikel 6, stk. 1, litra d), kan en myndighed undlade at træffe afgørelse, hvori den fastslår overtrædelser af de forbud, der er fastsat i artikel 3, hvis afgørelsen indebærer en risiko for at afsløre en klagers identitet eller en risiko for at offentliggøre andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade dennes interesser, og forudsat at klageren har udpeget de pågældende oplysninger i overensstemmelse med artikel 5, stk. 3.

Efter direktivets artikel 6, stk. 2, skal medlemsstaterne endvidere sikre, at udøvelsen af de i stk. 1, omhandlede beføjelser er genstand for hensigtsmæssige garantier for så vidt angår retten til forsvar i overensstemmelse med de generelle principper i EU-retten og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, herunder i tilfælde hvor klageren anmoder om fortrolig behandling af oplysninger i henhold til artikel 5, stk. 3.

2.5.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en bestemmelse i overensstemmelse med direktivets artikel 5, stk. 3, som fastslår, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvis klageren anmoder herom, træffer de nødvendige foranstaltninger til passende beskyttelse af klagerens eller de omhandlede medlemmers eller

leverandørers identitet, og til passende beskyttelse af eventuelle andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade klagerens eller de omfattede medlemmers eller leverandørers interesser.

Forslaget indebærer, at der vil være tale om en handlepligt fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens side i forhold til at træffe de fornødne foranstaltninger i relation til fortrolighed, hvis klageren anmoder herom.

Som anført i pkt. 2.4.3 har producentorganisationer, andre leverandørorganisationer og disses sammenslutninger ret til at indgive en klage efter anmodning fra en eller flere af deres medlemmer eller, hvis det er relevant, efter anmodning fra en eller flere af deres medlemsorganisationers medlemmer, hvis disse medlemmer mener, at de udsættes for en forbudt handelspraksis. Det fremgår samtidig af præambelbetragtning nr. 31, at i kraft af sådanne klager fra producentorganisationer, andre leverandørorganisationer og disses sammenslutninger, herunder repræsentative organisationer, kan der sikres beskyttelse af identiteten hos medlemmer af organisationerne, som mener, at de udsættes for urimelig handelspraksis.

Klager vil derfor også kunne sikres anonymitet ved, at klager vælger at lade en organisation indgive en klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Det foreslås endvidere, at der i tilknytning til implementeringen af artikel 5, stk. 3, indføres en bestemmelse i overensstemmelse med artikel 6, stk.1, litra d), som fastslår, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at træffe afgørelse, hvis en sådan afgørelse indebærer en risiko for at afsløre en klagers identitet eller risiko for at offentliggøre andre oplysninger udpeget af klager, jf. artikel 5, stk. 3.

Sammenspillet mellem direktivets artikel 5, stk. 3, og artikel 6, stk.1, litra d), indebærer, at en klager efter artikel 5, stk. 3, har rådighed over sagsforløbet i den forstand, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal træffe de fornødne foranstaltninger i forhold til fortrolighed, hvis klageren anmoder herom. Det betyder imidlertid også, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i givet fald med implementeringen af artikel 6, stk.1, litra d), kan undlade at træffe en afgørelse, hvis en sådan afgørelse indebærer en risiko for at afsløre den pågældende klagers identitet eller andre oplysninger, som klager har udpeget i overensstemmelse med artikel 5, stk. 3.

Som anført i pkt. 2.5.1.1. er udgangspunktet efter gældende ret, at oplysninger om en klagers identitet alene kan undtages fra partsaktindsigt efter en konkret vurdering og afvejning af om betingelserne for at afslå partsaktindsigt efter forvaltningslovens § 15 b, nr. 5, er opfyldt. Derfor er udgangspunktet også, at en forvaltningsmyndighed ikke på forhånd kan love en klager sikkerhed for anonymitet, om end der på konkrete sagsområder kan være typer af anmeldelser og klager, hvor det på forhånd er muligt at tage stilling hertil.

Samtidig er udgangspunktet også, at hvis oplysninger om en klagers identitet indgår i en sag, hvori der er eller vil blive truffet en afgørelse, vil parten have krav på at få indsigt heri, hvis betingelserne for at afslå partsaktindsigt ikke efter forvaltningslovens § 15 b, nr. 5, er opfyldt. Hvis en forvaltningsmyndighed har truffet afgørelse om at undtage oplysninger om en klagers identitet fra

partsaktindsigt i medfør af forvaltningslovens § 15 b, nr. 5, har parten mulighed for at klage over denne afgørelse. Hvis forvaltningsmyndighedens afgørelse måtte blive underkendt, vil parten have krav på at få indsigt i oplysninger om klagers identitet.

Forslaget indebærer således, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at indlede en sag rettet mod en afgørelse over for den køber, der er klaget over, hvis det på forhånd er klart, at denne ikke vil kunne varetage sine partsinteresser uden kendskab til oplysninger udpeget af klager, jf. artikel 5, stk. 3.

Forslaget indebærer også, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen – efter at have indledt en sag rettet mod en afgørelse over for den køber, der er klaget over – kan vælge på et senere tidspunkt at stoppe behandlingen af sagen, hvis det måtte vise sig, at denne køber ikke vil kunne varetage sine partsinteresser uden kendskab til oplysninger udpeget af klager. Det gælder både i den situation, hvor det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen selv, der vurderer, at en køber ikke kan varetage sine partsinteresser uden kendskab til de pågældende oplysninger, og i den situation, hvor det er domstolene, der har afgjort, at køberen ikke kan varetage sine partsinteresser uden kendskab til oplysningerne udpeget af klager.

Såfremt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vælger at stoppe behandlingen af sagen, vil den køber, der er klaget over, og som er part i sagen, være afskåret fra at få partsaktindsigt i oplysningerne udpeget af klager. I modsætning til gældende ret, vil konsekvensen i tilfælde af en underkendelse ved domstolene således ikke være, at parten får partsaktindsigt i de oplysninger, der er udpeget af klager, men derimod at sagen lukkes.

Med implementeringen af artikel 6, stk. 1, litra d), sikres således også hensynet til, at den køber, der er klaget over kan varetage sine partsinteresser, hvis der bliver indledt en sag rettet mod en afgørelse. Kan den indklagede køber (parten) således ikke varetage sine interesser uden eksempelvis at få oplyst klagers identitet, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen helt undlade at træffe en afgørelse - både af hensyn til klagers ønske om fortrolighed efter artikel 5, stk. 3, og af hensyn til partens interesse i partsaktindsigt efter forvaltningsloven.

Der henvises til lovforslagets § 10, stk. 2, og de specielle bemærkninger hertil.

2.6. Offentlighed

2.6.1. Gældende ret

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevarerforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i relation til regler om urimelig handelspraksis. Der er således af den årsag heller ikke fastsat regler om danske myndigheders håndhævelse heraf, herunder om offentlighed i forhold til klager over og afgørelser om urimelig handelspraksis.

Det følger af dansk rets almindelige forvaltningsretlige principper, at offentlige myndigheder har mulighed for at offentliggøre deres afgørelser, forudsat at reglerne om tavshedspligt efter forvaltningsloven samt reglerne i databeskyttelsesloven- og forordningen (for så vidt angår fysiske personer) er overholdt, jf. betænkning nr. 1516 om offentlige myndigheders offentliggørelse af

kontrolresultater, afgørelser m.v. Hertil kommer, at offentlige myndigheder skal overholde de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, proportionalitet og ligebehandling. Dette gælder også, selvom oplysningerne ikke er fortrolige og på begæring vil skulle udleveres efter offentlighedslovens regler om aktindsigt.

Som anført i afsnit 2.5.1.2. følger det af offentlighedslovens § 7, at udgangspunktet er, at enhver kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en myndighed m.v. som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed.

Der gælder imidlertid en række undtagelser til dette udgangspunkt. Det følger bl.a. af offentlighedslovens § 30, nr. 1 og nr. 2, at oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold (nr. 1) og oplysninger om bl.a. drifts- og forretningsforhold (nr. 2) kan undtages, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at anmodningen ikke imødekommes.

På konkurrenceområdet, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen håndhæver konkurrenceloven, er spørgsmålet om offentlighed reguleret forskellige steder i konkurrenceloven.

Det følger for det første af konkurrencelovens § 13, stk. 2, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bl.a. offentliggør Konkurrencerådets og styrelsens afgørelser efter konkurrenceloven samt domme, bødevedtagelser eller et resumé heraf, hvor der med henvisning til konkurrenceloven § 23 idømmes fængsels- eller bødestraf eller vedtages en bøde.

I forhold til offentliggørelse af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser, redegørelser m.v. efter konkurrenceloven, så fremgår det dog som en undtagelse, at oplysninger om tekniske forhold, herunder forskning, produktionsmåder, produkter samt drifts- og forretningshemmeligheder ikke offentliggøres, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller den virksomhed, oplysningen angår, jf. konkurrenceloven § 13, stk. 4.

Det er dermed tilsigtet at skabe overensstemmelse med undtagelsen i offentlighedslovens § 30, nr. 2, idet *drifts- og forretningshemmeligheder* dog er en mere snæver formulering end *drifts- og forretningsforhold* efter offentlighedsloven. Det skyldes, at det vil gøre formålet med offentliggørelse af afgørelser illusorisk, hvis forretningsforhold som sådan kan undtages fra offentlighed, og at det er af væsentlig betydning for forståelsen og anvendelsen af en afgørelse, at det er muligt i et vist omfang at referere faktuelle oplysninger vedrørende drifts- og forretningsforhold.

I praksis er det Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, som i første omgang selv skønner, om en oplysning udgør en drifts- og forretningshemmelighed, som ikke kan offentliggøres. I tvivlstilfælde anmodes en virksomhed om en udtalelse. Hvis der herefter er uenighed mellem Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og virksomheden om, hvad der kan offentliggøres, må styrelsen træffe en afgørelse efter § 13, stk. 4. En sådan afgørelse kan påklages til Konkurrenceankenævnet, jf. konkurrencelovens § 19, stk. 1, og klagen har opsættende virkning i forhold til de omtvistede oplysninger, jf. § 19, stk. 4. Først når Konkurrenceankenævnets kendelse foreligger, kan en eventuel offentliggørelse af de omtvistede oplysninger finde sted.

For det andet, og som anført i pkt. 2.5.1.3., gælder offentlighedsloven ikke for sager og undersøgelser efter konkurrenceloven, jf. konkurrencelovens § 13, stk. 1. Virksomheder har dog ret til egenaccess efter princippet i offentlighedslovens § 8 i sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse efter konkurrenceloven med undtagelse af oplysninger om en anden virksomheds tekniske indretninger, tekniske fremgangsmåder og drifts- og forretningsforhold eller andre fortrolige oplysninger, jf. konkurrencelovens § 13, stk. 1, 2. pkt.

Årsagen til, at retten til aktindsigt efter offentlighedsloven ikke finder anvendelse i sager og undersøgelser efter konkurrenceloven, er, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kommer i besiddelse af en lang række oplysninger, herunder fortrolige oplysninger, om virksomheder, og at det som følge af formålet med konkurrenceloven og hensynet til en effektiv håndhævelse er vigtigt, at der i videst muligt omfang er fortrolighed omkring disse oplysninger. Såfremt disse oplysninger var underlagt offentlighedslovens regler, ville der herved blive offentliggjort flere oplysninger end nødvendigt og gavnligt med henblik på fremme af konkurrencen.

For det tredje er sager og undersøgelser efter konkurrenceloven undtaget fra reglerne om oplysningspligt og indsigt i artikel 13-15 i databeskyttelsesforordningen, jf. konkurrencelovens § 13 a.

Databeskyttelsesforordningens artikel 13 og 14 pålægger en dataansvarlig myndighed en oplysningspligt i forbindelse med indsamling af oplysninger. Den dataansvarlige har som udgangspunkt pligt til at oplyse en fysisk person - den registrerede - herom, når der registreres oplysninger om vedkommende. Hvis oplysningerne ikke er indsamlet hos den registrerede fysiske person selv, indebærer oplysningspligten desuden, at der skal gives underretning til den registrerede om bl.a. identiteten på den dataansvarlige eller dennes repræsentant, formålene med behandlingen, kategorierne af personoplysningerne, hvilken kilde personoplysningerne hidrører fra, og retten til at anmode om indsigt, jf. artikel 14, stk. 1 og stk. 2.

Forordningens artikel 15 giver den registrerede ret til indsigt, når der behandles oplysninger om vedkommende. Den registreredes indsigt i retten omfatter en ret til en kopi af de personoplysninger, der behandles, jf. artikel 15, stk. 3. Herudover har den registrerede krav på en række oplysninger, herunder bl.a. oplysning om kategorierne af personoplysningerne, hvorfra de stammer og med hvilket formål de behandles, jf. artikel 15, stk. 1.

Forordningens artikel 23 giver mulighed for, at medlemsstaterne kan begrænse forordningens bestemmelser om oplysningspligt og indsigt i retten, bl.a. når det er nødvendigt og forholdsmæssigt af hensyn til efterforskning (artikel 23, stk. 1, litra d), vigtige samfundsmæssige målsætninger (artikel 23, stk. 1, litra e), kontrol- og tilsynsfunktioner (artikel 23, stk. 1, litra h) og hensynet til fortrolige forretningsforhold (artikel 23, stk. 1, litra i).

Det er karakteristisk for sager og undersøgelser efter konkurrenceloven, at en konkurrenceretlig vurdering forudsætter et kendskab til markedet. Derfor indeholder sagerne ikke alene oplysninger fra den eller de virksomheder, som en undersøgelse vedrører eller en afgørelse retter sig mod, men også fra den øvrige del af markedet, herunder konkurrerende virksomheder og kunder. Sagerne og

undersøgelserne vil derfor som oftest indeholde et særdeles stort antal oplysninger. Oplysninger kan f.eks. være indsamlet ved kontrolundersøgelser, ved krav om oplysninger fra tredjemand, ved modtagelse af fusionsanmeldelser eller ved behandling af klager.

Derfor kan det ligeledes føre til en udhuling af formålet med, at disse sager og undersøgelser netop er undtaget fra aktindsigt i medfør af offentlighedsloven, hvis også databeskyttelsesforordningens oplysningspligt over for fysiske personer samt retten for registrerede fysiske personer til indsigt skulle gælde i sager og undersøgelser efter konkurrenceloven.

På bl.a. den baggrund gælder der også en begrænsning i de databeskyttelsesretlige regler efter konkurrenceloven, jf. konkurrencelovens § 13 a.

2.6.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 6, stk. 1, litra f), at den håndhævende myndighed skal have beføjelse til regelmæssigt at offentliggøre sine afgørelser.

Det følger endvidere af artikel 5, stk. 3, at den håndhævende myndighed, hvis klageren anmoder herom, skal træffe de nødvendige foranstaltninger til passende beskyttelse af klagerens eller de i artikel 5, stk. 2 omhandlede medlemmers eller leverandørers identitet, og til passende beskyttelse af eventuelle andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade klagerens eller disse medlemmers eller leverandørers interesser. Klageren skal angive alle oplysninger, som denne anmoder om fortrolig behandling af.

Samtidig fastsætter artikel 6, stk. 1, litra d), at den håndhævende myndighed kan undlade at træffe en afgørelse, hvis den indebærer en risiko for at afsløre klagers identitet eller en risiko for at offentliggøre andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade dennes interesser, og forudsat at klageren har udpeget de pågældende oplysninger i overensstemmelse med direktivets artikel 5, stk. 3.

2.6.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.6.3.1. Offentliggørelse af afgørelser m.v.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i lovforslaget, der implementerer direktivets artikel 6, stk. 1, litra f), hvori det fastslås, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør afgørelser om påbud, samt domme, bødevedtagelser eller et resumé heraf, hvor der efter lovforslagets § 19 idømmes bødestraf eller vedtages en bøde. Det foreslås endvidere, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør domme i retssager, hvor styrelsen er part.

Det foreslås samtidig, at der på samme måde som efter konkurrencelovens § 13, stk. 4, i forbindelse med en sådan offentliggørelse ikke kan offentliggøres fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om tekniske forhold, herunder forskning, produktionsmåder, produkter samt drifts- og forretningshemmeligheder, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller den virksomhed, oplysningen angår.

Der henvises til lovforslagets § 16, stk. 2, og de specielle bemærkninger hertil.

2.6.3.2. *Begrænsning af offentlighedslovens anvendelse*

Indledningsvist skal det bemærkes, at den, der er part i en sag – hvad enten det er fysiske eller juridiske personer, jf. direktivets definition af en *køber* – vil have ret til partsaktindsigt i medfør af forvaltningslovens regler.

Som anført i pkt. 2.3.2. tildeler direktivet de håndhævende myndigheder en række beføjelser, herunder beføjelse til at indlede og foretage undersøgelser på eget initiativ eller på grundlag af en klage, beføjelse til at pålægge købere og leverandører at fremlægge nødvendige oplysninger og beføjelse til at gennemføre uanmeldte kontrolundersøgelser. På disse områder vil sager og undersøgelser efter den foreslåede lov i stort omfang minde om sager og undersøgelser efter konkurrenceloven for så vidt angår de oplysninger, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan komme i besiddelse af. Det vil således især være tilfældet, når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen – på samme måde som efter konkurrencelovens § 18 – kan indhente store mængder af virksomhedsinterne oplysninger, hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen gennemfører en kontrolundersøgelse efter lovforslagets § 12.

Sager og undersøgelser efter den foreslåede lov vil som udgangspunkt dreje sig om virksomheders, dvs. købers og leverandørers, aftaler og adfærd. Hermed menes oplysninger om virksomheder på samme måde som i sager og undersøgelser efter konkurrenceloven. Formålet med, at offentlighedsloven ikke finder anvendelse på sådanne sager og undersøgelser efter konkurrenceloven, er som anført, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kommer i besiddelse af en lang række oplysninger, herunder fortrolige oplysninger, om virksomheder, og at det som følge af formålet med konkurrenceloven og hensynet til en effektiv håndhævelse er vigtigt, at der i videst muligt omfang er fortrolighed omkring disse oplysninger. Såfremt disse oplysninger var underlagt offentlighedslovens regler, ville der herved blive offentlighed omkring flere oplysninger end nødvendigt og gavnligt med henblik på fremme af konkurrencen.

På tilsvarende vis vil der efter den foreslåede lov i vidt omfang være tale om oplysninger vedrørende virksomheders interne og kommercielle forhold, som det ikke er hensigtsmæssigt, at andre virksomheder, herunder særligt konkurrenter, og offentligheden i øvrigt får adgang til alene som følge af, at der er en sag eller en undersøgelse. Det er vigtigt for en effektiv håndhævelse, at leverandører m.v., der klager og købere, der klages over, kan agere i tillid til, at oplysninger udleveret til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke er undergivet aktindsigt for offentligheden. Det vil således være uforeneligt med formålet i direktivets artikel 5, stk. 3, hvis andre virksomheder eller offentligheden i øvrigt har mulighed for indsigt i sådanne oplysninger, som en klager ellers har anmodet om fortrolig behandling af og som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen således vil have pligt til at håndtere i overensstemmelse hermed, jf. direktivets artikel 5, stk. 3.

Hensynet til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens mulighed for effektivt at kunne undersøge og efterforske sager om urimelig handelspraksis taler endvidere mere generelt for, at offentlighedsloven ikke skal gælde for sager og undersøgelser efter lovforslaget.

Det foreslås på den baggrund, at offentlighedsloven ikke skal gælde for sager og undersøgelser efter den foreslåede lov.

Forslaget indebærer dog, at virksomheder vil have ret til egenaccess ("oplysninger om én selv") efter princippet i offentlighedslovens § 8 i sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse med undtagelse af fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om en anden virksomheds tekniske indretninger, tekniske fremgangsmåder og drifts- og forretningsforhold eller andre fortrolige oplysninger.

Der henvises til lovforslagets § 16 og de specielle bemærkninger hertil.

2.6.3.3. Begrænsning af databeskyttelsesretlige regler

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) – herefter kaldet databeskyttelsesforordningen – indeholder bl.a. persondataretlige regler om oplysningspligt over for fysiske personer, når der registreres oplysninger om dem, og om fysiske personers indsigtsret heri, jf. pkt. 2.6.1. ovenfor om gældende ret.

Som anført ovenfor foreslås det indført, at offentlighedsloven ikke skal finde anvendelse i sager og undersøgelser efter den foreslåede lov grundet de særlige forhold, der vil gøre sig gældende i forbindelse med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens håndhævelse af loven. I sager og undersøgelser om urimelig handelspraksis vil databeskyttelsesforordningens oplysningspligt over for fysiske personer samt retten til indsigt for registrerede fysiske personer imidlertid kunne føre til en udhuling af formålet med, at disse sager og undersøgelser netop foreslås undtaget fra aktindsigt i medfør af offentlighedsloven.

Som anført i pkt. 2.6.3.2., vil sager og undersøgelser om urimelig handelspraksis som udgangspunkt dreje sig om virksomheders, dvs. købers og leverandørers, aftaler og adfærd, og formålet med, at offentlighedsloven ikke skal finde anvendelse på sådanne sager og undersøgelser er netop, at disse oplysninger i vidt omfang er fortrolige. Det vil derfor være skadeligt, hvis f.eks. en medarbejder fra én virksomhed i medfør af databeskyttelsesforordningen kan få ret til oplysning om eller indsigt i, hvorvidt der er registreret oplysninger om den pågældende medarbejder i materiale indhentet fra en anden virksomhed, f.eks. ved en kontrolundersøgelse. Herigennem kan medarbejderen og den virksomhed, som den pågældende er ansat i, få indsigt i en anden virksomheds forhold. Det kan samtidig være skadeligt for efterforskningen og for de undersøgte virksomheder. Virksomheder omfattet af lovforslaget, herunder den som klager over en mulig forbudt adfærd, skal kunne agere i tillid til, at fortrolige oplysninger udleveret til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke videregives.

Derudover vil fysiske personer - der ikke er part - ikke på samme måde som virksomheder have en interesse i at få oplysninger om eller indsigt i oplysninger om dem selv i sager og undersøgelser efter den foreslåede lov. Det skyldes, at sådanne sager og undersøgelser som udgangspunkt vil dreje sig om virksomheder. Derfor vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling ikke have konsekvenser for de registrerede fysiske personer, der måtte være nævnt heri, og som ikke er part i sagen.

Samtidig vil sagerne og undersøgelserne primært indeholde oplysninger om fysiske personers ageren i deres funktion som f.eks. ledere eller medarbejdere hos den undersøgte virksomhed (køber). Det vil f.eks. være navne, e-mailadresser og arbejdsrelateret korrespondance, der udgør oplysninger, som de pågældende må forvente vil kunne indgå i en sag mod eller undersøgelse af en virksomhed.

Når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ved en kontrolundersøgelse i medfør af lovforslaget indsamler en kopi af dataindholdet fra elektroniske medier hos en køber og/eller en leverandør, sker det for at indsamle oplysninger om den pågældende, herunder om køberens medarbejders ageren i deres funktion for køber. Dataindholdet fra elektroniske medier kan indeholde private, følsomme personoplysninger, og det kan derfor i praksis ikke undgås, at sådanne oplysninger også kan blive kopieret. Disse oplysninger vil imidlertid som altovervejende hovedregel ikke være relevante for sagen og vil i så fald ikke blive udvalgt ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens efterfølgende gennemgang af det kopierede elektroniske materiale. Hertil kommer, at der vil gælde særlige regler for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens indsamling, gennemgang og opbevaring af materiale fra en kontrolundersøgelse, jf. lovforslagets § 12. Den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, har således krav på at overvære gennemgangen og udvælgelsen af oplysninger. Endvidere vil kopien af dataindholdet herefter blive sikret. Endelig vil kopien af dataindholdet blive slettet, hvis de indsamlede data ikke indeholder beviser for en overtrædelse af lovforslagets forbud om urimelig handelspraksis.

Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen går videre med sagen, vil kopien af dataindholdet blive slettet, når sagen er endelig afgjort. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelser og sagsbehandling vedrørende en eventuel forbudt handelspraksis vil således ikke have en sådan betydning for fysiske personer, at der er grundlag for, at oplysningsretten og indsichtsretten efter databeskyttelsesforordningen skal udhule formålet med, at offentlighedsloven ikke skal finde anvendelse på sager og undersøgelser om urimelig handelspraksis, samt formålet med direktivets artikel 5, stk. 3, om fortrolighed i forhold til de oplysninger, som klager anmoder om fortrolig behandling af.

Endelig vil det være meget ressourcekrævende at behandle anmodninger om indsigt i medfør af databeskyttelsesforordningens regler. Det skyldes, at der vil være betydelige mængder af oplysninger i en sag eller undersøgelse efter den foreslåede lov, og det vil være meget ressourcekrævende at identificere, hvilke oplysninger der måtte være ret til indsigt i. Det vil ikke være hensigtsmæssigt, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal anvende ressourcer herpå, når styrelsens sager og undersøgelser som udgangspunkt retter sig mod virksomheder og altså ikke mod fysiske personer, og det samtidig vil være på bekostning af håndhævelsen af den foreslåede lov.

Som også anført, så giver databeskyttelsesforordningens artikel 23 mulighed for, at bestemmelserne om oplysningspligt og indsichtsret kan begrænses, bl.a. når det er nødvendigt og forholdsmæssigt af hensyn til kontrol- og tilsynsfunktioner samt efterforskning og hensynet til fortrolige forretningsforhold.

I medfør af forordningens artikel 23, stk. 1, foreslås det på den baggrund, at databeskyttelsesforordningens bestemmelser om oplysningspligt og indsigtsret i artikel 13-, 14 og 15 ikke finder anvendelse i sager og undersøgelser efter den foreslåede lov.

Der henvises til lovforslagets § 17 og de specielle bemærkninger hertil.

2.7. Reaktions- og sanktionsmuligheder

2.7.1. Gældende ret

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevareforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i relation til regler om urimelig handelspraksis. Der er af samme årsag heller ikke fastsat regler om danske myndigheders håndhævelse heraf, herunder om reaktions- og sanktionsmuligheder.

Det er imidlertid et grundlæggende princip i dansk retspleje, at straf, herunder bødestraf, normalt pålægges under domstolenes medvirken og i strafferetsplejens former ud fra hensynet til den sigtedes retssikkerhed. I Danmark er det således som udgangspunkt anklagemyndigheden, der rejser tiltale, og domstolene, der pålægger bøder. Hvis den tiltalte erkender sig skyldig og rede til at betale en foreslået bøde, kan anklagemyndigheden eller i visse særlige tilfælde særmyndigheder, som har hjemmel hertil, dog også udstede et bødeforelæg, som den pågældende kan vedtage udenretligt i stedet for gennemførelse af en domstolsbehandling.

På konkurrenceområdet har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en sådan særlig hjemmel til at udstede et bødeforelæg i sager om overtrædelser af konkurrenceloven. Det forudsætter dog, at den, der har begået overtrædelser, erklærer sig indforstået med, at sagen afsluttes ved, at den pågældende inden en nærmere fastsat frist betaler den bøde, som er angivet i bødeforelægget. Det forudsætter endvidere, at der foreligger fast retspraksis for bødeudmålingen, dvs. at der er afgjort et vist antal sager inden for samme sagsområde.

2.7.2. Direktivet

Det fremgår af direktivets artikel 6, stk. 1, litra d, at den håndhævende myndighed også skal have beføjelse til at pålægge eller indlede sager med henblik på at pålægge bøder og andre lige så effektive sanktioner og foreløbige foranstaltninger over for overtrædelsens ophavsmand, i overensstemmelse med nationale bestemmelser og procedurer.

Herudover fremgår det af præambelbetragtning nr. 34, at afskrækkende midler såsom beføjelser til at pålægge eller indlede sager, f.eks. retssager, med henblik på at pålægge bøder og andre lige så effektive sanktioner samt at offentliggøre resultater af undersøgelser, herunder offentliggørelse af oplysninger om købere, som har begået lovovertrædelserne, kan tilskynde til adfærdsændringer og udenretslige løsninger mellem parterne, hvorfor de efter direktivet bør være omfattet af de håndhævende myndigheders beføjelser. Den håndhævende myndighed bør dog ifølge direktivet i hver undersøgelse kunne beslutte, hvilken af dens beføjelser den vil udøve, og hvorvidt den vil pålægge eller indlede en sag med henblik på pålæggelse af en bøde eller anden lige så effektiv sanktion.

2.7.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ifølge direktivets artikel 6, stk. 1, litra d), skal den håndhævende myndighed have beføjelse til at pålægge eller indlede sager med henblik på at pålægge bøder og andre lige så effektive sanktioner og foreløbige foranstaltninger, i overensstemmelse med nationale procedurer og foranstaltninger.

At sådanne sanktioner og foreløbige foranstaltninger efter direktivets artikel 6, stk. 1, litra d), imidlertid skal være *i overensstemmelse med nationale procedurer og foranstaltninger*, vil efter dansk ret betyde, at eventuelle straffesager om overtrædelser af den foreslåede lov er undergivet offentlig påtale. Det vil i praksis betyde, at opgaven med at pålægge bøder overdrages til anklagemyndigheden og domstolene.

Direktivet foreskriver ikke, *hvornår* eller *om* der skal pålægges bøder, men lader det være op til håndhævelsesmyndigheden at bestemme dette. Det foreslås på den baggrund, at indføre en bestemmelse, som fastslår, at en overtrædelse af de i lovforslaget forbudte former for urimelig handelspraksis samt en overtrædelse af et allerede meddelt påbud i medfør af lovforslagets § 14, kan straffes med bøde.

Forslaget indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil have mulighed for at beslutte, at enhver uagtsom eller forsætlig overtrædelse af forbuddene i lovforslaget skal oversendes direkte til anklagemyndigheden. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil også kunne beslutte, at en sådan oversendelse først skal ske, såfremt den pågældende ikke efterkommer et forudgående påbud fra styrelsen. I forhold til førstnævnte (direkte oversendelse til anklagemyndigheden) kan der bl.a. lægges vægt på det omfang, hvori forbudsbestemmelserne i §§ 3-6 er tilsidesat såvel som overtrædelsens art og grovhed.

Det foreslås endvidere, at der indføres en bestemmelse om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter samtykke fra anklagemyndigheden i sager om overtrædelse af den foreslåede lov, i et bødeforelæg kan tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Forslaget har til hensigt at indføre mulighed for en hurtig og enkel afslutning af en strafsanktioneret sag efter den foreslåede lov. Forslaget giver således Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kompetence til at afslutte en sag ved udstedelse af et administrativt bødeforelæg i lighed med de bødeforelæg, som anklagemyndigheden kan udstede i medfør af retsplejelovens § 832, stk. 1. Forslaget retter sig kun mod sager, hvor den pågældende tilstår det strafbare forhold og erklærer sig rede til inden en nærmere angivet frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget. Yderligere vil bestemmelsen kun finde anvendelse i sager, hvor der er fast retspraksis for bødeudmålingen. Endelig skal anklagemyndigheden både samtykke i, at sagen afgøres administrativt og i bødestørrelsen.

Der henvises til lovforslagets §§ 19 og 20 og de specielle bemærkninger hertil.

Som reaktion på, at en køber og/eller en leverandør ikke efterkommer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens anmodning om at fremlægge bestemte oplysninger, jf. styrelsens beføjelse efter direktivets artikel 6, stk. 1, litra b), som indeholdt i lovforslagets § 11, stk. 2, foreslås det at indføre

et tvangsbødesystem, hvorefter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan pålægge daglige eller ugentlige tvangsbøder til den, der undlader at give de oplysninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan kræve efter lovforslaget.

Det kan ikke udelukkes, at et tvangsmiddel kan vise sig nødvendigt, når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal undersøge en sag om urimelig handelspraksis. Det kan bl.a. være nødvendigt i en situation, hvor en køber undlader at fremsende oplysninger, som er centrale for styrelsens undersøgelse af en konkret sag – og styrelsen skønner det nødvendigt at sikre, at køber hurtigt efterlever anmodningen om oplysninger med henblik på at sikre fremdriften i sagen.

En tvangsbøde skal alene anvendes, hvor denne kan betragtes som et middel til at tvinge en virksomhed til at handle på en nærmere angivet måde. Den pågældendes handlepligt skal således være klart beskrevet. Dermed skal de forhold, der udløser tvangsbøderne, være let konstaterbare for virksomhederne. Når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indhenter oplysninger efter lovforslagets § 11, stk. 2, vil det fremgå klart, hvilke oplysninger de pågældende købere og/eller leverandører skal give.

På konkurrencelovens område har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på tilsvarende vis hjemmel til at pålægge tvangsbøder til den, der undlader at give de oplysninger, som styrelsen kan kræve efter konkurrenceloven, jf. konkurrencelovens § 22.

Der henvises til lovforslagets § 18 og de specielle bemærkninger hertil.

2.8. Klageadgang og adgang til domstolsprøvelse

2.8.1. Gældende ret

Forvaltningsafgørelser kan som hovedregel påklages til en højere forvaltningsmyndighed, og i sidste instans vedkommende minister. Denne klageadgang hviler på en retssædvane. Hovedreglen medfører, at afskæring af en rekursadgang fra en underordnet myndighed til en overordnet myndighed normalt kræver udtrykkelig lovhjemmel.

På mange lovområder er der desuden fastsat særlige regler om administrativ rekurs. På konkurrencelovens område gælder f.eks., at afgørelser kan påklages til Konkurrenceankenævnet af den, afgørelsen retter sig til, eller af den, som i øvrigt har individuel, væsentlig interesse i sagen.

Efter grundlovens § 63, stk. 1, 1. pkt., er domstolene herudover berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om myndighedens grænser. Efter denne bestemmelse kan domstolene efterprøve, om forvaltningens afgørelser m.v. er i overensstemmelse med gældende ret.

Det er ikke en betingelse for at indbringe en sag for domstolene, at en eventuel lovhjemlet eller ulovhjemlet rekursmulighed er udnyttet forinden. Der findes dog en del lovbestemmelser, som eksplicit stiller krav om udnyttelse af administrativ rekurs inden domstolsprøvelse, f.eks. konkurrencelovens § 20, stk. 1.

2.8.2. Direktivet

Direktivet regulerer ikke adgangen til at klage over den håndhævende myndigheds afgørelser eller adgangen til domstolsprøvelse af sådanne afgørelser.

2.8.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en bestemmelse, hvorefter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser truffet i medfør af loven ikke skal kunne påklages til anden administrativ myndighed. Forslaget indebærer, at der ikke vil være mulighed for administrativ rekurs, herunder mulighed for at indbringe sagen for Erhvervsministeriet. En tilsvarende afskæring af administrativ rekurs ses f.eks. på Forbrugerombudsmandens område.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser, herunder påbudsafgørelser, vil dog kunne indbringes for de almindelige domstole efter den almindelige prøvelsesadgang i grundlovens § 63. Det vil således være den, som påbuddet retter sig imod, der selv skal udtage stævning m.v., såfremt påbuddet ønskes prøvet for domstolene.

Indbringelse af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser for domstolene i medfør af grundlovens § 63 har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, jf. grundlovens § 63, stk. 1, 2. pkt. En domstol vil dog i et konkret tilfælde kunne tillægge sagsanlægget opsættende virkning.

2.9. Direktivets øvrige bestemmelser

Alternativ tvistbilæggelse

Det fremgår af direktivets artikel 7, at medlemsstaterne kan fremme frivillig anvendelse af effektive og uafhængige alternative tvistbilæggelsesmekanismer såsom mægling med henblik på bilæggelse af tvister mellem leverandører og købere, hvad angår køberens udøvelse af urimelig praksis, uden at det berører leverandørens ret til at indgive klager i henhold til artikel 5 og de håndhævende myndigheders beføjelser i henhold til artikel 6.

Samarbejde mellem håndhævende myndigheder

Det fremgår af direktivets artikel 8, at medlemsstaterne skal sikre, at de håndhævende myndigheder samarbejder effektivt med hinanden og med Kommissionen, og at de yder hinanden gensidig bistand i forbindelse med undersøgelser, som har en grænseoverskridende dimension.

Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at de håndhævende myndigheder mindst én gang årligt skal mødes for at drøfte anvendelsen af direktivet på grundlag af de i artikel 10 omhandlede årlige rapporter. De håndhævende myndigheder drøfter bedste praksis, nye sager og nye udviklinger inden for urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevareforsyningskæden og udveksler oplysninger, navnlig om de gennemførelsesforanstaltninger som de har vedtaget i overensstemmelse med direktivet og om deres håndhævelsespraksis. I den forbindelse kan de håndhævende myndigheder vedtage henstillinger for at fremme en ensartet anvendelse af direktivet og for at forbedre håndhævelsen. Kommissionen forestår afholdelsen af disse møder.

Direktivets artikel 8 foreskriver herudover, at Kommissionen opretter og driver et websted, der gør det muligt at udveksle oplysninger mellem de håndhævende myndigheder og Kommissionen, navnlig i forbindelse med de årlige møder. Kommissionen opretter i den forbindelse et offentligt tilgængeligt websted, der angiver kontaktoplysninger på de udpegede håndhævende myndigheder og links til websteder for de nationale håndhævende myndigheder eller andre myndigheder i medlemsstaterne, som giver oplysninger om de foranstaltninger, der gennemfører direktivet.

Årlig rapport fra den håndhævende myndighed

Det fremgår af direktivets artikel 10, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at deres håndhævende myndigheder offentliggør en årlig rapport om de aktiviteter, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde. Rapporten skal blandt andet angive antallet af modtagne klager og antallet af de undersøgelser, som er iværksat eller afsluttet i løbet af det foregående år. For hver afsluttet undersøgelse skal rapporten indeholde en kort beskrivelse af undersøgelsens emne, resultat og i givet fald den afgørelse, der er truffet, jf. dog fortrolighedskravene i artikel 5, stk. 3.

Det fremgår endvidere af artikel 10, stk. 2, at medlemsstaterne senest den 15. marts hvert år skal sende Kommissionen en rapport om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden. Rapporten skal navnlig indeholde alle relevante data om anvendelsen og håndhævelsen af direktivets bestemmelser i den pågældende medlemsstat i løbet af det foregående år.

Kommissionen kan efter artikel 10, stk. 3, vedtage gennemførelsesretsakter, der fastsætter:

- a) Bestemmelser om de oplysninger, som er nødvendige for anvendelsen af stk. 2.
- b) Ordninger for behandling af de oplysninger, som medlemsstaterne skal sende til Kommissionen, og bestemmelser om sådanne oplysningers indhold og form.
- c) Ordninger til at overføre eller stille oplysninger og dokumenter til rådighed for medlemsstaterne, internationale organisationer, kompetente myndigheder i tredjelande eller offentligheden, med forbehold for beskyttelsen af personoplysninger og landbrugsproducenternes og virksomhedernes berettigede interesse i, at deres forretningshemmeligheder ikke røbes.

Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 11, stk. 2.

Nationale bestemmelser

Efter direktivets artikel 9 kan medlemsstaterne bevare eller indføre strengere bestemmelser, der har til formål at bekæmpe urimelig handelspraksis, end dem, der er fastsat ved direktivet, forudsat at disse nationale bestemmelser er forenelige med bestemmelserne for det indre markeds funktion.

Det fremgår endvidere heraf, at direktivet ikke berører nationale bestemmelser, der sigter mod at bekæmpe urimelig handelspraksis, som ikke falder inden for direktivets anvendelsesområde, forudsat at sådanne bestemmelser er forenelige med bestemmelserne for det indre markeds funktion.

Udvalgsprocedure

Det fremgår af direktivets artikel 11, stk. 1, at Kommissionen bistås af Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter, der er nedsat ved artikel 229 i forordning (EU) nr. 1308/2013. Denne komité er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

Det fremgår yderligere af artikel 11, stk. 2, at når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Evaluerings

Det fremgår af direktivets artikel 12, stk. 1, at Kommissionen senest den 1. november 2025 foretager den første evaluering af direktivet og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet samt Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en rapport om de vigtigste resultater af denne evaluering. Rapporten ledsages eventuelt af lovgivningsforslag.

Efter artikel 12, stk. 2, skal evalueringen som minimum vurdere:

- a) effektiviteten af de foranstaltninger, der er gennemført på nationalt plan for at bekæmpe urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden
- b) effektiviteten af samarbejdet mellem kompetente håndhævende myndigheder og i givet fald redegøre for metoder til at forbedre dette samarbejde.

Kommissionen udarbejder evalueringsrapporten på grundlag af de årlige rapporter, som medlemsstaterne har udarbejdet i medfør af artikel 10, stk. 2. Kommissionen kan om nødvendigt anmode om yderligere oplysninger fra medlemsstaterne, herunder oplysninger om effektiviteten af de foranstaltninger, der er blevet gennemført på nationalt plan, og effektiviteten af samarbejde og gensidig bistand, jf. artikel 12, stk. 3.

Endelig forelægger Kommissionen senest den 1. november 2021 Europa-Parlamentet og Rådet samt Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en statusrapport om gennemførelsen og anvendelsen af dette direktiv, jf. artikel 12, stk. 4.

3. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter

Lovforslaget vurderes at have væsentlige regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter. Formålet med lovforslaget er at bekæmpe urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden ved at rette op på de eventuelle markedsfejl, der kan være i handelsforholdet mellem henholdsvis mindre leverandører og større købere. Herigennem skal det sikres, at disse aktører får mulighed for at konkurrere på rimelige vilkår, og derved bidrage til at øge landbrugs- og fødevarerforsyningskædens generelle effektivitet. Der er netop mange mindre erhvervsdrivende inden for landbrugs- og fødevarerbranchen i landdistrikterne, og derfor vil lovforslaget have væsentlige konsekvenser netop der. Erhvervsstyrelsen vurderer, at konsekvenserne for landdistrikterne er positive.

4. Økonomiske og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget efterlever principperne for digitaliseringsklar lovgivning. Lovforslaget indeholder enkle og klare regler. Der vil efter lovforslaget kunne udstedes nærmere regler om brug af særlige skemaer ved indgivelse af klage. Det forudsættes, at der vil blive tale om elektronisk indgivelse af et klageskema (digital selvbetjeningsløsning). Anvendelsen af Digital Post (offentlig infrastruktur) vil være en egnet og sikker forsendelseskanal i forbindelse med klager og afgørelser. Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har udarbejdet et særligt klageskema, som er obligatorisk at anvende for virksomhederne, kan det føre til en afvisning af klagen, hvis virksomhederne ikke anvender det særlige skema, medmindre der foreligger helt særlige forhold, der kan begrunde, at virksomheden undtagelsesvist ikke skal anvende skemaet. Herudover bemærkes det, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling af sagerne vil kræve anlæggelsen af et fagligt skøn.

Der er ved lovforslagets udarbejdelse lagt vægt på en sikker og tryk datahåndtering. Derfor vil enhver videregivelse af personoplysninger efterleve de gældende regler om databeskyttelse. Behandling af eventuelle persondata vil altid ske under iagttagelse af gældende lovgivning, herunder Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2016/679/EU af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen) og databeskyttelsesloven. Det skal hertil bemærkes, at lovforslaget undtager sager og undersøgelser efter denne lov fra reglerne om oplysningspligt og indsigtsret i artikel 13-15 i databeskyttelsesforordningen, jf. lovforslagets § 17 samt de almindelige og specielle bemærkninger hertil. Endelig skal det bemærkes, at de eksisterende systemer og processer kan understøtte de nye håndhævelsesbeføjelser, og at disse ikke medfører organisatoriske ændringer.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget forventes at medføre betydelige økonomiske og administrative konsekvenser for købere og leverandører af landbrugs- og fødevarer. Konsekvenserne ved implementeringen udgøres af øget tidsforbrug i virksomhederne i forbindelse med en række aktiviteter.

Erhvervslivet vil i forbindelse med lovforslagets ikrafttrædelse have en række umiddelbare omstillingsomkostninger. Virksomhederne skal bruge ressourcer på at opkvalificere medarbejdere, så de har indsigt i lovforslagets bestemmelser. Derudover skal virksomhederne vurdere, i hvilket omfang reglerne finder anvendelse, herunder om der i den specifikke handel handles med landbrugs- og fødevarer som defineret i lovens § 2, stk. 1, nr. 1, og om køberen har en årlig omsætning over 2 mio. euro. Er det tilfældet, vil aftaleparterne skulle genforhandle de dele af deres kontrakter, der ikke er i overensstemmelse med lovens forbudsbestemmelser, jf. §§ 3-6. Derudover vil virksomhederne skulle tage højde for sondringen mellem letfordærlige og øvrige landbrugs- og fødevarer, samt om leverandøren har en årlig omsætning over 350 mio. euro, hvis de ønsker at udnytte den differentiering, der gælder for så vidt angår betalingsfrister på henholdsvis 30 og 60 dage. Det følger af den foreslåede § 1, stk. 3, 1. pkt., at køber kan kræve, at leverandøren afgiver en erklæring om, hvorvidt leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro. Derudover forventes det, at især større virksomheder også vil have omkostninger forbundet med udarbejdelse af nye standardkontrakter, der er i overensstemmelse med lovens forbudsbestemmelser.

De løbende økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet vurderes at være mindre, end hvis direktivet blev implementeret direkte, idet direktivets foreskrevne omsætningskategorier i vidt omfang foreslås fjernet. Dermed skal købere af landbrugs- og fødevarerprodukter kun holde sig opdaterede om, hvorvidt deres nuværende og potentielle leverandørers årlige omsætning er over 350 mio. euro, med henblik på at sikre, at de anvender aftalevilkår, der er i overensstemmelse med de forpligtelser, som loven pålægger dem. Derudover skal købere af landbrugs- og fødevarer, jf. § 5, stk. 1, nr. 5, med undtagelse af den regel der gælder for leveringsaftaler mellem producentorganisationer, herunder kooperativer, og deres medlemmer, jf. § 5, stk. 1, nr. 5, 2. pkt., efter anmodning give en skriftlig bekræftelse af betingelserne for en leveringsaftale mellem køber og leverandør. På tilsvarende vis skal købere af landbrugs- og fødevarer, jf. § 6, stk. 2, i situationer omhandlet i § 6, stk. 1, nr. 2-6, efter anmodning fra leverandøren give leverandøren et skriftligt overslag over betalingen pr. enhed eller de samlede betalinger, alt efter hvad der er hensigtsmæssigt. Køberen skal endvidere, i situationer omfattet af § 6, stk. 1, nr. 2 og nr. 4-6, give leverandøren et skriftligt overslag over omkostningerne og grundlaget for overslaget.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Loven gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/633/EU af 17. april 2019 om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden (EU-Tidende nr. L 111 af 25.04.2019, s. 59-72).

Der er tale om et direktiv, som skal implementeres i national ret. Der er tale om et minimumsdirektiv, med mulighed for at indføre mere vidtgående regler i medlemsstaterne. Dette lovforslag går videre end de minimumsbetingelser, som er fastsat i direktivet.

Direktivet skal være implementeret i national ret senest den 1. maj 2021 og skal finde anvendelse senest fra den 1. november 2021.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den [] til den [] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet, Arla, Bryggeriforeningen, CO-Industri, COOP, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Restauranter og Cafeer, Danish Crown Danish Seafood Association, Danmarks Fiskehandlere, Danmarks Fiskeriforening, Dansk Erhverv, Danske Fiskeres Producentorganisation, Dansk Industri, Dansk Landbrugsrådgivning (DLBR), DI Fødevarer, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finans & Leasing, Forbrugerrådet TÆNK, Foreningen for

Skånsomt Kystfiskeri, Frie Bønder – Levende Land, Gorrissen Federspiel, Grønlands Selvstyre, Horesta, KL, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Mejeriforeningen, Mærkevareleverandørerne, Rigsadvokaten, Rigsrevisionen, Rigsombuddet på Færøerne, Salling Group, SEGES, SKI, SMVdanmark og Økologisk Landsforening

10. Sammenfattende skema

		Positive konsekvenser/ mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør "Ingen")	Negative konsekvenser/ merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør "Ingen")
Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter		Lovforslaget vurderes at have væsentlige regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter. Konsekvenserne for landdistrikterne vurderes at være positive.	
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner			
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet			
Administrative konsekvenser for erhvervslivet			
Administrative konsekvenser for borgerne		Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser		Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten		Lovforslaget implementerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/633 af 17. april 2019 om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden. Direktivet er et minimumsdirektiv. Det er derfor muligt for medlemsstaterne at vedtage eller opretholde	

		nationale bestemmelser, der er mere vidtrækkende end den urimelige handelspraksis, der er opført i direktivet. Implementeringsfristen er den 1. maj 2021.
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)		Ja Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 1. Den foreslåede bestemmelse fastlægger lovens anvendelsesområde.

Fødevareforsyningskæden er på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Udgangspunktet er således aftalefrihed. Begrænsninger i dette udgangspunkt kræver særlig hjemmel, f.eks. i en ugyldighedsgrund, i offentligretlige forbudsregler, herunder bl.a. konkurrencereglerne, eller i øvrige præceptive regler.

Der henvises til pkt. 2.1.1 i de almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det følger af den foreslåede § 1, *stk. 1*, at loven finder anvendelse på visse former for urimelig handelspraksis, der forekommer i forbindelse med salg af landbrugs- og fødevarer, hvor enten leverandøren eller køberen eller begge er etableret i Den Europæiske Union.

Forslaget indebærer, at det som udgangspunkt vil være forbudt for en køber, som indgår aftale med en leverandør om køb af landbrugs- og fødevarer, at udøve de former for urimelig handelspraksis over for leverandøren, som er anført i lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6.

I forhold til lovforslagets §§ 3 og 4 om maksimale betalingsfrister, så foreslås det dog, at disse bestemmelser skal gælde i aftaleforhold, hvor leverandørens årlige omsætning er op til 350 mio. euro, og hvor køberens årlige omsætning er mere end 2 mio. euro, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1. Bestemmelsen om maksimale betalingsfrister vil således ikke finde anvendelse i aftaleforhold, hvor leverandørens årlige omsætning er mere end 350 mio. euro, og hvor køberens årlige omsætning er 2 mio. euro eller mindre. Det foreslås dog, at der i aftaleforhold, hvor leverandørens årlige omsætning er mere end 350 mio. euro, i alle tilfælde skal gælde en maksimal betalingsfrist på 60 dage. Dette gælder imidlertid ikke i aftaleforhold, hvor køberen har en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre, jf. § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2. For en nærmere beskrivelse af disse bestemmelser henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets §§ 3 og 4 nedenfor.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 1, er det tilstrækkeligt, at blot en af parterne er etableret inden for Den Europæiske Union. Leverandører, der er etableret inden for Den Europæiske Union, er således også beskyttet mod urimelig handelspraksis, som udøves af købere, der er etableret uden for Den Europæiske Union. Ligeledes er leverandører, der er etableret uden for Den Europæiske Union, beskyttet mod urimelig handelspraksis, når de sælger landbrugs- og fødevarer til købere inden for Den Europæiske Union.

Det følger af den foreslåede § 1, stk. 2, at leverandørernes og købernes årlige omsætning som omhandlet i § 3, stk. 1 og 2, og § 4, stk. 1 og 2, skal forstås i overensstemmelse med artikel 3, 4 og 6 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF, herunder definitionerne af »uafhængig virksomhed«, »partnervirksomhed« og »tilknyttet virksomhed« samt andre forhold vedrørende den årlige omsætning.

Det fremgår af direktivets artikel 1, stk. 2, at leverandørernes og købernes årlige omsætning som omhandlet i første afsnit, litra a) - e), forstås i overensstemmelse med de relevante dele af bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF, navnlig bilagets artikel 3, 4 og 6, herunder definitionerne af »uafhængig virksomhed«, »partnervirksomhed« og »tilknyttet virksomhed« samt andre forhold vedrørende den årlige omsætning.

Forslaget indebærer i praksis, at der i forbindelse med opgørelsen af årlig omsætning skal medregnes – helt eller delvist – omsætning fra modervirksomheder, tilknyttede virksomheder og partnervirksomheder. Denne henstilling vil alene skulle anvendes i forbindelse med omsætningsopgørelsen, og det er således ikke ifølge Kommissionen hensigten med henvisningen hertil i direktivets artikel 1, stk. 1, at principperne i henstillingen skal anvendes til andet end at opgøre omsætningen.

Artikel 3 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF vedrører typer af virksomheder, som tages i betragtning ved beregning af beløbsstørrelser (omsætning). Artikel 3 definerer således ”uafhængig virksomhed”, ”partnervirksomhed” og ”tilknyttede virksomheder”.

Artikel 4 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF vedrører de data, der skal anvendes ved beregning af beløbsstørrelser (omsætning). Det fremgår bl.a. af Kommissionens brugervejledning til definitionen af SMV’er, side 13, at den årlige omsætning bestemmes ved at beregne virksomhedens

indkomst fra salg af produkter og tjenesteydelser, der falder ind under virksomhedens almindelige aktiviteter, i det pågældende år efter fradrag af eventuelle prisnedslag. Omsætningen beregnes eksklusiv moms og andre indirekte skatter og afgifter. Opgørelsen af omsætningen er således ikke alene begrænset til en bestemt gruppe af varer, f.eks. kun fødevarerrelaterede varer, men er relateret til samtlige varegrupper, virksomheden måtte basere sig på.

Artikel 6 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF vedrører fastlæggelse af oplysninger om virksomheden, herunder beregning af de data, der skal tages i betragtning.

Forslaget indebærer, at vurderingen af, om en leverandørs årlige omsætning er mere end 350 mio. euro eller om en købers årlige omsætning er på 2 mio. euro eller mindre, jf. lovforslagets § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, vil skulle foretages på tidspunktet for den enkelte handel. Det afgørende vil således være omsætningen på tidspunktet for den eventuelle overtrædelse.

Det følger af den foreslåede § 1, *stk. 3, 1. pkt.*, at køber kan kræve, at leverandøren afgiver en erklæring om, hvorvidt leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, jf. § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2.

Efter den foreslåede § 1, *stk. 3, 2. pkt.*, kan køber til enhver tid kræve erklæringen afgivet inden tidspunktet for aftaleindgåelsen, men kan også kræve en sådan erklæring afgivet undervejs i parternes samhandelsforhold.

Det foreslås endvidere i § 1, *stk. 3, 3. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udarbejder en standardformular, som leverandøren kan anvende til at afgive en sådan erklæring. Denne standardformular vil kunne findes og downloades på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside.

Forslaget indebærer, at en køber, der har modtaget en sådan erklæring, ikke senere vil kunne blive mødt af klager og sanktioner i forbindelse med en overtrædelse af lovforslagets forbud om betalingsfrister i forhold til den konkrete leverandør. Dette gælder dog ikke, hvis køberen havde indset eller burde have indset, at oplysningerne i den pågældende erklæring ikke var korrekte, jf. lovforslagets § 19, stk. 4.

Det vurderes omvendt ikke at være relevant for leverandører at kunne kræve en sådan erklæring fra køber, idet det må antages at være i købers interesse at oplyse sine leverandører sin årlige omsætning, såfremt denne ikke er omfattet af bestemmelserne om maksimale betalingsfrister.

Det følger af den foreslåede § 1, *stk. 4*, at loven finder anvendelse på tjenesteydelser, som leveres af en køber til en leverandør, for så vidt som de udtrykkeligt er nævnt i lovforslagets § 6.

Forslaget indebærer, at visse tjenesteydelser, som leveres af køberen til leverandøren i tilknytning til salg af landbrugs- og fødevarer, vil kunne være omfattet af lovforslagets forbud mod urimelig handelspraksis. Det vil således være tilfældet for de nævnte tjenesteydelser i lovforslagets § 6, stk. 1, nr. 2-6. Det vil konkret dreje sig om oplagring, udstilling eller anden præsentation af varerne (nr. 2),

salgsfremstød (nr. 3), reklame (nr. 4), markedsføring (nr. 5) samt erhvervsfremmende udstillinger i butikker (nr. 6).

Udgifterne til sådanne tjenesteydelser afholdes normalt af køberen. Det vil derfor med lovforslaget være forbudt, hvis en leverandør opkræves betaling for sådanne tjenester, medmindre betalingen er aftalt i klare og utvetydige vendinger ved indgåelsen af leveringsaftalen eller i en efterfølgende aftale mellem køber og leverandør, jf. lovforslagets § 6.

Det følger af den foreslåede § 1, *stk.* 5, at loven ikke finder anvendelse på aftaler mellem leverandører og forbrugere. Lovforslaget omfatter således ikke salg til forbrugere.

Urimelig handelspraksis i B2C-relationen er reguleret i direktiv 2005/29/EC, hvori ”forbruger” også defineres.

Til § 2

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 2. Bestemmelsen indeholder definitioner, der anvendes i lovforslaget.

Det foreslås i *nr.* 1 at definere ”landbrugs- og fødevarer” som produkter, der er opført i bilag I til EUF-Traktaten, og produkter, der ikke er opført i nævnte bilag, men som er forarbejdet til konsum ved hjælp af produkter, der er opført i nævnte bilag.

Den foreslåede bestemmelse svarer til direktivets artikel 2, nr. 1.

Ifølge Kommissionen vil Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 510/2014² alene kunne bruges som vejledning i forhold til at definere, hvilke produkter, som ikke er opført i bilag I til TEUF, men som er forarbejdet til konsum ved hjælp af produkter, der er opført i bilag I. Forordning nr. 510/2014 vil således kunne give en indikation af, hvilke produkter, der er ”forarbejdet til konsum” efter definitionen i nr. 1, men vil ikke kunne anvendes mekanisk, da forordningen også indeholder produkter, som ikke er omfattet af bilag I til EUF-Traktaten, f.eks. mineralvand. Endvidere er f.eks. fjer, som er omfattet af forordning nr. 510/2014, heller ikke et produkt, som vil kunne anvendes til fødevarebrug.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forventer løbende på hjemmesiden www.kfst.dk at opdatere en ikke-udtømmende positivliste over hvilke landbrugs- og fødevarer, som er omfattet af lovforslaget, efterhånden som der udvikles praksis og erfaring.

Det foreslås i *nr.* 2 at definere en ”køber” som enhver fysisk eller juridisk person, uanset vedkommendes etableringssted, eller enhver offentlig myndighed i Den Europæiske Union, som køber landbrugs- og fødevarer, herunder en gruppe af sådanne fysiske og juridiske personer.

Den foreslåede bestemmelse svarer til direktivets artikel 2, nr. 2.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 510/2014 af 16. april 2014 om handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1216/2009 og (EF) nr. 614/2009.

Det foreslås i *nr. 3* at definere en ”offentlig myndighed” som nationale, regionale eller lokale myndigheder, offentligretlige organer eller sammenslutninger af en eller flere af disse myndigheder eller et eller flere af disse offentligretlige organer.

Den foreslåede bestemmelse svarer til direktivets artikel 2, nr. 3.

Det foreslås i *nr. 4* at definere en ”leverandør” som enhver landbrugsproducent eller enhver fysisk eller juridisk person, som sælger landbrugs- og fødevarer, uanset vedkommendes etableringssted, herunder en gruppe af sådanne landbrugsproducenter eller en gruppe af sådanne fysiske og juridiske personer såsom producentorganisationer, leverandørorganisationer og disses sammenslutninger.

Den foreslåede bestemmelse svarer til direktivets artikel 2, nr. 4.

Det foreslås i *nr. 5* at definere ”letfordærlige landbrugs- og fødevarer” som landbrugs- og fødevarer, der på grund af deres beskaffenhed eller deres stadie i forarbejdningen risikerer at blive uegnede til salg inden for 30 dage efter høst, produktion eller forarbejdning.

Dette gælder ifølge direktivet, uanset om produktet videreforarbejdes efter salget, og uanset om produktet efter salget håndteres som foreskrevet i andre regler, navnlig fødevarer sikkerhedsbestemmelser, eller ej.

Som udgangspunkt vil datomærkninger, angivelse af holdbarhed m.v. fra producentens side være vejledende for vurderingen, men dette vil dog altid bero på en konkret vurdering. Forkert lagring, opbevaring, håndtering m.v. kan derimod ikke påvirke vurderingen af, om et produkt er letfordærligt efter definitionen i *nr. 5*.

Eksempelvis kan jordbær, der ellers ville kunne anses for uegnet til salg til supermarkeder, anses for egnet til salg, hvis det konkrete formål hermed er at producere jordbærgrød. Det vil imidlertid ikke være afgørende for vurderingen, hvad det individuelle formål med købet af det pågældende produkt er, eksempelvis at producere jordbærgrød af ”gamle” jordbær. Det afgørende vil derimod være produktets beskaffenhed som sådan.

Fristen på 30 dage vil skulle beregnes særskilt for hver enkelt led i forsyningskæden. Et eksempel kunne være spinat, som typisk har en holdbarhed på 2-5 dage ved 2-6 grader. Spinat må derfor forventes at blive uegnet til salg inden for 30 dage efter høst, hvorfor spinat må anses for at være letfordærlig. I eksemplet er leverandør A landmand og avler spinat. A's køber er fødevareproducent B, der producerer spinat på frost. Spinat på frost har typisk en holdbarhed på 6-12 måneder, hvorfor den frosne spinat må anses for at være ikke-letfordærlig. B's køber er detailhandler C, som sælger spinat på frost til forbrugere. I aftalen mellem A og B er der tale om et letfordærligt produkt, hvor der f.eks. vil være forbud mod en betalingsfrist på over 30 dage, jf. lovforslagets § 3, nr. 1 og § 4, nr. 1. I aftalen mellem B og C er der ikke tale om et letfordærligt produkt, og der vil derfor f.eks. gælde et forbud mod betalingsfrist på over 60 dage, jf. lovforslagets § 3, nr. 2, og § 4, nr. 2.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt et produkt er letfordærligt eller ej, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indhente en vejledende udtalelse fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri til brug for afgørelsen af sagen.

Vurderingen af, hvorvidt et produkt er letfordærligt eller ej, kan være relevant i forhold til lovforslagets §§ 3 og 4, hvor der sondres mellem betalingsfrister for henholdsvis letfordærlige landbrugs- og fødevarer (30 dage) og andre ikke-letfordærlige landbrugs- og fødevarer (60 dage), jf. eksemplet med spinat ovenfor. Vurderingen kan imidlertid også være relevant i forhold til lovforslagets § 5, stk. 1, nr. 1, hvorefter det er forbudt, når køberen annullerer ordrer på letfordærlige landbrugs- og fødevarer med så kort varsel, at en leverandør ikke med rimelighed kan forventes at finde en alternativ måde at afsætte eller anvende de pågældende produkter på. Her kan der ligeledes opstå tvivl om, hvorvidt et produkt er letfordærligt eller ej, og vurderingen er således afgørende for, om der er tale om en forbudt handelspraksis i strid med lovforslagets § 5, stk. 1, nr. 1, eller ej.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forventer løbende på hjemmesiden www.kfst.dk at opdatere en ikke-udtømmende positivliste over, hvilke produkter der defineres som letfordærlige landbrugs- og fødevarer, efterhånden som der udvikles praksis og erfaring.

Den foreslåede bestemmelse svarer til direktivets artikel 2, nr. 5.

Til § 3

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 3, stk. 1, litra a, i).

Bestemmelsen fastsætter regler for betalingsfrister i relation til betalinger for letfordærlige og ikke-letfordærlige landbrugs- og fødevarer i aftaleforhold, hvor produkterne skal leveres regelmæssigt.

Som nævnt er fødevareforsyningskæden i dag ikke særskilt reguleret i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Udgangspunktet er således aftalefrihed, jf. pkt. 2.2.1 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 1-2, gælder i aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på op til 350 mio. euro, eller hvor køberen har en årlig omsætning på mere end 2 mio. euro, og hvor produkterne i henhold til en leveringsaftale skal leveres regelmæssigt.

Efter den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 1, er det forbudt, når en køber i et aftaleforhold, hvor produkterne er letfordærlige og som i henhold til en leveringsaftale skal leveres regelmæssigt, betaler senere end 30 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, eller senere end 30 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.

Efter den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 2, er det forbudt, når en køber i aftaleforhold, hvor der ikke er tale om letfordærlige produkter men andre landbrugs- og fødevarer, som i henhold til en leveringsaftale skal leveres regelmæssigt, betaler senere end 60 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer, der er den seneste.

Forslaget indebærer, at der vil skulle sondres mellem betalingsfrister for henholdsvis letfordærlige (nr. 1) og ikke-letfordærlige (nr. 2) landbrugs- og fødevarer i relation til leveringsaftaler, hvor produkterne skal leveres regelmæssigt.

Begrebet *regelmæssig levering* vil skulle forstås i overensstemmelse med den almindelig sproglige forståelse af begrebet ”regelmæssig”, hvorefter der vil være tale om leveringer, som gentages på en ensartet måde, eller som finder sted med jævne mellemrum.

For visse landbrugs- og fødevarer foregår leveringen normalt dagligt eller flere gange i løbet af en uge eller en måned. I forhold til eksempelvis mejeriprodukter foregår salget af rå mælk ofte på daglig basis. Begrundelsen for den foreslåede bestemmelse er således f.eks. at undgå daglige faktureringer, som ellers ville resultere i en administrativ byrde for parterne.

Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 17, at også datoen for leverandørens udstedelse af faktura eller datoen for køberens modtagelse af fakturaen skal kunne anses for at være datoen, hvor det beløb, der skal betales for en aftalt leveringsperiode efter bestemmelsens nr. 1 eller nr. 2, fastsættes.

Det følger af den foreslåede § 3, *stk. 2*, at i aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, og hvor køberen har en årlig omsætning på mere end 2 mio. euro, er det forbudt, når en køber betaler leverandøren for landbrugs- og fødevarer senere end 60 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringer har fundet sted, eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales for denne leveringsperiode, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer, der er den seneste.

Forslaget indebærer, at udgangspunktet i *stk. 1, nr. 1-2*, om maksimale betalingsfrister på henholdsvis 30 og 60 dage, ikke vil finde anvendelse i aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, eller hvor køberen har en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre. I aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, vil leverandøren dog maksimalt kunne indgå aftaler med en betalingsfrist på 60 dage, uanset om der handles med letfordærlige landbrugs- og fødevarer eller ej, og uanset køberens størrelse, dog med undtagelse af købere, som har en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre. For købere med en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre vil der således være mulighed for at forhandle om længere betalingsfrister end 60 dage.

Beregningen af den øvre og nedre omsætningsgrænse på henholdsvis 350 mio. euro og 2 mio. euro til danske kroner (DKK) vil skulle foretages i henhold til Danmarks Nationalbanks til enhver tid fastsatte kurs.

Det følger af den foreslåede § 3, *stk. 3*, at med henblik på betalingsfristerne i *stk. 1 og 2*, skal de aftalte leveringsperioder efter *stk. 1, nr. 1 og nr. 2*, i alle tilfælde anses for ikke at overskride en kalendermåned.

Forslaget forhindrer dog ikke, at der mellem parterne vil kunne aftales en længere leveringsperiode, f.eks. på fem uger. Med henblik på fastsættelse af betalingsfristerne i *nr. 1 og nr. 2*, vil de aftalte

leveringsperioder dog skulle anses for ikke at overskride en kalendermåned, således at der for en leveringsperiode på fem uger vil skulle afregnes og betales to gange, eller at den periode, der overstiger en måned, vil skulle fratrækkes i betalingsfristen.

Med den foreslåede § 3, *stk. 4*, modificeres udgangspunktet efter stk. 1, nr. 1 og nr. 2. Forslaget indebærer, at i de tilfælde, hvor det er køberen, som fastsætter det beløb, der skal betales, så vil de betalingsfrister, der er angivet i stk. 1, nr. 1 og nr. 2, og stk. 2, altid skulle regnes fra udløbet af en aftalt leveringsperiode.

Baggrunden for forslaget er at sikre, at reglerne ikke omgås ved, at en køber vil kunne vente med at opføre beløbet, og dermed vil kunne udskyde betalingsfristen.

Med den foreslåede § 3, *stk. 5*, vil der gælde en række yderligere undtagelser til forbuddene i lovforslagets § 3, stk. 1, om betalingsfrister.

Det følger således af den foreslåede stk. 5, *litra a*), at betalinger, som en køber foretager til en leverandør inden for rammerne af skoleordningen, jf. artikel 23 i forordning (EU) nr. 1308/2013, ikke vil være omfattet af forbuddene i § 3, stk. 1.

Forslaget indebærer, at bestemmelserne om maksimale betalingsfrister i lovforslagets § 3, stk. 1, ikke skal finde anvendelse på betalinger, som en køber (dvs. støtteansøger) foretager til en leverandør inden for rammerne af skoleordningen. Baggrunden for denne undtagelse er ifølge direktivet at sikre en velfungerende skoleordning, jf. præambelbetragtning nr. 18.

Det følger ligeledes af den foreslåede stk. 5, *litra b*), at betalinger, som foretages af offentlige organer, der leverer sundhedspleje, jf. artikel 4, stk. 4, *litra b*), i direktiv 2011/7/EU, ikke vil være omfattet af forbuddene i § 3, stk. 1.

Forslaget indebærer, at bestemmelserne om maksimale betalingsfrister i lovforslagets § 3, stk. 1, heller ikke skal gælde for offentlige organer, der leverer sundhedspleje. Baggrunden for denne undtagelse er ifølge direktivet hensynet til udfordringerne for offentlige organer, der leverer sundhedspleje, med henblik på at prioritere sundhedspleje på en sådan måde, at den enkelte patients behov afvejes i forhold til de økonomiske midler jf. præambelbetragtning nr. 18.

Endelig følger det af den foreslåede stk. 5, *litra c*), at betalinger i medfør af leveringsaftaler mellem leverandører af druer eller druemost til vinproduktion og deres direkte købere heller ikke vil være omfattet af forbuddene i lovforslagets § 3, stk. 1, forudsat at *i*) de specifikke betalingsbetingelser for salgstransaktioner indgår i standardkontrakter, som er blevet gjort bindende af medlemsstaten i henhold til artikel 164 i forordning (EU) nr. 1308/2013 inden den 1. januar 2019, og at denne udvidelse af standardkontrakterne forlænges af medlemsstaterne fra nævnte dato uden væsentlige ændringer af betalingsbetingelserne til skade for leverandører af drue eller druemost, og *ii*) leveringsaftalerne mellem leverandører af druer eller druemost til vinproduktion og deres direkte købere er eller bliver flerårige.

Forslaget indebærer, at bestemmelserne om maksimale betalingsfrister i § 3, stk. 1, ikke skal gælde for betalinger i medfør af leveringsaftaler mellem leverandører af druer eller druemost til vinproduktion og deres direkte købere, forudsat at betingelserne i nr. i) og nr. ii) er opfyldt.

Baggrunden for undtagelsen er ifølge direktivet, jf. præambelbetragtning nr. 19, at tage højde for den specielle situation, der er ved fremstillingen af vin. Druer og druemost til vinproduktion har særlige egenskaber, da druerne kun høstes i en meget begrænset periode af året, men anvendes til fremstilling af vin, som i nogle tilfælde først sælges mange år senere. Derfor har producentorganisationer og brancheorganisationer traditionelt set udarbejdet standardkontrakter til levering af sådanne produkter. Disse standardkontrakter fastlægger bestemmelser om særlige betalingsfrister med ratebetalinger. Da disse standardkontrakter anvendes af leverandører og købere til flerårige ordninger, giver de både landbrugsproducenter en sikkerhed for langvarige salgsforbindelser og bidrager til stabiliteten i forsyningskæden. Hvis disse standardkontrakter er udarbejdet af en anerkendt producentorganisation, brancheorganisation eller sammenslutning af producentorganisationer, og er blevet gjort bindende af en medlemsstat i medfør af artikel 164 i forordning (EU) nr. 1308/2013 (konsolideret tekst) inden den 1. januar 2019, eller hvis udvidelsen af standardkontrakterne forlænges af en medlemsstat uden væsentlige ændringer af betalingsbetingelserne til skade for leverandører af druer og druemost, er betalingsfristerne i lovforslagets § 3, stk. 1, ikke gældende for sådanne kontrakter mellem leverandører og deres direkte købere af druer og druemost til vinproduktion.

Det følger af den foreslåede § 3, *stk. 6, 1. pkt.*, at forbuddene i stk. 1 ikke berører de konsekvenser af for sen betaling og de retsmidler, der er fastlagt i direktiv 2011/7/EU om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner.

Forslaget indebærer, at forbuddene i § 3, stk. 1, ikke berører de konsekvenser af for sen betaling og de retsmidler, der er fastlagt i direktiv 2011/7/EU (implementeret i dansk ret ved lov om renter og andre forhold ved forsinket betaling (renteloven))³, og som finder anvendelse uanset de betalingsfrister, der er fastsat i nævnte direktiv, på grundlag af de betalingsfrister, der er fastsat i UTP-direktivet og den foreslåede lov.

Det følger videre af den foreslåede stk. 6, *2. pkt.*, at forbuddene i stk. 1 heller ikke berører køberens og leverandørens mulighed for at aftale en værdidelingsklausul som omhandlet i artikel 172a i forordning (EU) nr. 1308/2013 (konsolideret tekst).

Forslaget indebærer, at forbuddene i § 3, stk. 1, ikke berører køberens og leverandørens mulighed for at aftale en værdidelingsklausul. Det fremgår således af artikel 172a i forordning (EU) nr. 1308/2013 (konsolideret tekst), at ”uden at dette berører eventuelle særlige klausuler om værdideling inden for sukkersektoren, kan landbrugere, herunder sammenslutninger af landbrugere, og deres første opkøber aftale klausuler om værdideling, herunder deling af markedsbonusser og -tab, der fastsætter, hvordan en eventuel udvikling af relevante markedspriser på de pågældende produkter eller andre råvaremarkeder skal fordeles mellem dem.”

³ Jf. Lov nr. 1244 af 18. december 2012 om ændring af lov om renter ved forsinket betaling m.v., lov om erstatningsansvar og lov om forsikringsaftaler.

Til § 4

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 3, stk. 1, litra a, ii).

Bestemmelsen fastsætter regler for betalingsfrister i relation til betalinger for letfordærlige og ikke-letfordærlige landbrugs- og fødevarer i aftaleforhold, hvor produkterne ikke skal leveres regelmæssigt.

Som nævnt er fødevareforsyningskæden i dag ikke særskilt reguleret i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Udgangspunktet er således aftalefrihed, jf. pkt. 2.2.1 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 4, stk. 1, nr. 1-2, gælder i aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på op til 350 mio. euro, eller hvor køberen har en årlig omsætning på mere end 2 mio. euro, og hvor produkterne i henhold til en leveringsaftale ikke skal leveres regelmæssigt.

Efter den foreslåede § 4, stk. 1, nr. 1, er det forbudt, når en køber i aftaleforhold, hvor produkterne er letfordærlige og som i henhold til en leveringsaftale ikke skal leveres regelmæssigt, betaler senere end 30 dage efter leveringsdatoen eller senere end 30 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.

Efter den foreslåede § 4, stk. 1, nr. 2, er det forbudt, når en køber i aftaleforhold, hvor der ikke er tale om letfordærlige produkter men andre landbrugs- og fødevarer, som i henhold til en leveringsaftale ikke skal leveres regelmæssigt, betaler senere end 60 dage efter leveringsdatoen eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.

Forslaget indebærer, at der vil skulle sondres mellem betalingsfrister for henholdsvis letfordærlige (nr. 1) og ikke-letfordærlige (nr. 2) landbrugs- og fødevarer i relation til leveringsaftaler, hvor produkterne ikke skal leveres regelmæssigt (modsat den foreslåede § 3, stk. 1, ovenfor).

Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 17, at også datoen for leverandørens udstedelse af faktura eller datoen for køberens modtagelse af fakturaen skal kunne anses for at være datoen, hvor det beløb, der skal betales for en aftalt leveringsperiode efter nr. 1 og nr. 2, fastsættes.

Det følger af den foreslåede § 4, stk. 2, at i aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, og hvor køberen har en årlig omsætning på mere end 2 mio. euro, er det forbudt, når en køber betaler leverandøren for landbrugs- og fødevarer senere end 60 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringer har fundet sted, eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales for denne leveringsperiode, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer, der er den seneste.

Forslaget indebærer, at udgangspunktet i stk. 1, nr. 1-2, om maksimale betalingsfrister på henholdsvis 30 og 60 dage, ikke vil finde anvendelse i aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, eller hvor køberen har en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre. I aftaleforhold, hvor leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, vil leverandøren

derimod maksimalt kunne indgå aftaler med en betalingsfrist på 60 dage, uanset om der handles med letfordærlige landbrugs- og fødevarer eller ej, og uanset køberens størrelse, dog med undtagelse af købere, som har en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre. For købere med en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre vil der således være mulighed for at forhandle om længere betalingsfrister end 60 dage.

Beregningen af den øvre og nedre omsætningsgrænse på henholdsvis 350 mio. euro og 2 mio. euro til danske kroner (DKK) vil skulle foretages i henhold til Danmarks Nationalbanks til enhver tid fastsatte kurs.

Med den foreslåede § 4, *stk. 3*, modificeres udgangspunktet efter stk. 1, nr. 1 og nr. 2. Det indebærer, at i de tilfælde, hvor det er køberen, som fastsætter det beløb, der skal betales, så vil betalingsfristerne, som er angivet i stk. 1, nr. 1 og nr. 2, og stk. 2, altid skulle regnes fra leveringsdatoen, således at køber ikke ved at udskyde fastsættelsen af beløbet tilsvarende vil kunne udskyde sin betalingsfrist.

Baggrunden for forslaget er at sikre, at reglerne ikke omgås ved, at køber både fastsætter betalingen og samtidig fastsætter betalingsfristen.

Det følger af den foreslåede § 4, *stk. 4*, at forbuddene i stk. 1 ikke gælder for de betalinger, som er nævnt i § 3, stk. 5, litra a) – c).

Forslaget indebærer, at de betalinger, som fremgår af lovforslagets § 3, stk. 5, litra a) – c), og som er undtaget fra forbuddene i § 3, stk. 1, tilsvarende er undtaget fra forbuddene i § 4, stk. 1.

Det følger af den foreslåede § 4, *stk. 5, 1. pkt.*, at forbuddene i stk. 1 ikke berører de konsekvenser af for sen betaling og de retsmidler, der er fastlagt i direktiv 2011/7/EU, som finder anvendelse uanset de betalingsfrister, der er fastsat i denne lov.

Der henvises til bemærkningerne til den tilsvarende bestemmelse i § 3, stk. 6, 1. pkt., ovenfor.

Det følger videre af den foreslåede § 4, stk. 5, *2. pkt.*, at forbuddene i stk. 1 heller ikke berører køberens og leverandørens mulighed for at aftale en værdidelingsklausul som omhandlet i artikel 172a i forordning (EU) nr. 1308/2013.

Der henvises til bemærkningerne til den tilsvarende bestemmelse i § 3, stk. 6, 2. pkt., ovenfor.

Til § 5

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 3, stk. 1, litra b) -i). Bestemmelsen oplister og forbyder visse former for urimelig handelspraksis.

Som nævnt er fødevarerforsyningskæden i dag ikke særskilt reguleret i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Udgangspunktet er således aftalefrihed, jf. pkt. 2.2.1 i de almindelige bemærkninger.

Generelt bemærkes, at denne bestemmelse ikke ses at ændre på, at parterne fortsat kan gøre obligationsretlige misligholdelsesbeføjelser gældende.

Efter den foreslåede § 5, stk. 1, nr. 1, 1. pkt., er det forbudt, når køberen annullerer ordrer på letfordærlige landbrugs- og fødevarer med så kort et varsel, at leverandøren ikke med rimelighed kan forventes at finde en alternativ måde at afsætte eller anvende de pågældende produkter på. Efter bestemmelsens 2. pkt. foreslås det, at et varsel på mindre end 30 dage altid vil blive betragtet som kort varsel, jf. dog stk. 2.

Efter den foreslåede § 5, stk. 1, nr. 2, er det forbudt, når køberen ensidigt ændrer vilkårene i en leveringsaftale.

Den foreslåede bestemmelse oplister en række eksempler på sådanne ændringer i vilkårene vedrørende landbrugs- og fødevarer.

En ensidig ændring fra køberens side vil bl.a. kunne være, at køberen trækker produkter omfattet af en leveringsaftale ud af varesortimentet. Det følger dog af direktivet, jf. præambelbetragtning, nr. 21, at det ikke bør anses for at være en ensidig ændring af kontraktvilkårene, hvis der allerede foreligger en aftale mellem leverandøren og køberen, der specifikt fastsætter, at køberen vil kunne specificere et konkret element af transaktionen på et senere tidspunkt med hensyn til fremtidige ordrer. Det vil f.eks. kunne vedrøre de mængder, der bestilles.

En aftale indgås således ikke nødvendigvis på samme tidspunkt, hvad angår samtlige aspekter af transaktionen, hvilket den foreslåede bestemmelse tager højde for, så længe der foreligger en aftale herom mellem parterne.

Den foreslåede bestemmelse ændrer dermed ikke ved, at en køber formentlig fortsat vil kunne udøve dennes kontraktuelle rettigheder inden for rammerne af leveringsaftalen, uden at dette nødvendigvis vil blive betragtet som en ensidig ændring af kontraktvilkårene og dermed vil være forbudt.

Hvorvidt der i det enkelte tilfælde vil være tale om en ensidig ændring, vil bero på en konkret vurdering.

Efter den foreslåede § 5, stk. 1, nr. 3, er det forbudt, når køberen kræver betalinger af leverandøren, som ikke vedrører salg af leverandørens landbrugs- og fødevarer.

Det følger af direktivets præambelbetragtning nr. 22, at leverandører og købere af landbrugs- og fødevarer frit bør kunne forhandle salgstransaktioner, herunder prisen, og at sådanne forhandlinger også omfatter betalinger for tjenesteydelser, som leveres af køberen til leverandøren såsom præsentation, markedsføring og salgsfremstød. Hvis en køber derimod opkræver betalinger, som ikke er knyttet til en specifik salgstransaktion vedrørende landbrugs- og fødevarer, vil det udgøre urimelig handelspraksis og dermed være forbudt.

Forslaget indebærer, at for så vidt angår betalinger for visse tjenesteydelser såsom præsentation, markedsføring og salgsfremstød, da skal sådanne betalinger være aftalt i klare og utvetydige vendinger ved indgåelsen af leveringsaftalen eller i en efterfølgende aftale mellem leverandøren og

køberen. Hvis ikke de er det, vil sådanne krav om betalinger udgøre urimelig handelspraksis og dermed være forbudte, jf. lovforslagets § 6.

Forslaget begrænser ikke muligheden for, at parterne vil kunne aftale at benytte sig af en kreditfacilitet (ofte benævnt Supply Chain Financing), hvorefter leverandøren – mod betaling af en mindre rentesats på f.eks. 0,25 pct. af fakturabeløbet - modtager betaling tidligere end den aftalte betalingsfrist fra købers bank, selvom den underliggende faktura måtte have en længere betalingsfrist. En sådan ordning vil den foreslåede bestemmelse i nr. 3 dermed ikke begrænse muligheden for at aftale, dog under forudsætning af at den underliggende faktura er i overensstemmelse med betalingsfristerne på henholdsvis 30 eller 60 dage, jf. direktivets artikel 3, stk. 1, litra a) og lovforslagets §§ 3 og 4.

Efter den foreslåede § 5, stk. 1, *nr. 4*, er det forbudt, når køberen kræver betaling for en forringelse og/eller et tab af landbrugs- og fødevarer, som forekommer hos en køber, eller efter at ejerskabet er overgået til køberen, hvor en sådan forringelse og/eller tab ikke skyldes leverandørens forsømmelighed eller fejl.

I forhold til risikoens overgang vil bestemmelsen skulle forstås i overensstemmelse med udgangspunktet i købelovens § 17, hvorefter sælger (leverandøren) bærer faren for salgsgenstandens hændelige undergang eller forringelse, indtil levering har fundet sted.

Idet risikoen overgår til køberen ved levering af salgsgenstanden, er det derfor ligeledes afgørende, hvornår der efter købeloven er sket levering. Købeloven definerer ikke begrebet levering, men indeholder bestemmelser om, hvor sælgeren skal levere (§§9-11), og hvornår sælgeren skal levere (§§12-13), hvis ikke andet er aftalt mellem parterne. Med *levering* forstås ifølge litteraturen normalt de handlinger fra sælgerens side, der kræves for på rette måde at skaffe køberen i besiddelse af salgsgenstanden. Levering forudsætter almindeligvis, at sælgeren foretager en række foranstaltninger for at skaffe køberen i besiddelse af salgsgenstanden.

Efter den foreslåede § 5, stk. 1, *nr. 5, 1. pkt.*, er det forbudt, når en køber på anmodning fra en leverandør nægter at give skriftlig bekræftelse af betingelserne for en leveringsaftale mellem køberen og leverandøren. Den foreslåede bestemmelse undtager dog i 2. *pkt.* de tilfælde, hvor aftalen vedrører produkter, som skal leveres af et medlem af en producentorganisation, herunder et kooperativ til den producentorganisation, som leverandøren er medlem af, hvis den pågældende producentorganisations vedtægter eller regler og afgørelser fastlagt i eller truffet i henhold til disse vedtægter indeholder bestemmelser, der har tilsvarende virkning som vilkårene i leveringsaftalen.

Forslaget pålægger således ikke parterne et decideret krav om skriftlighed, men fastsætter, at i de tilfælde, hvor en leverandør anmoder om en skriftlig bekræftelse af betingelserne for en leveringsaftale, som f.eks. kan være indgået mundtligt over telefon, da vil det udgøre en urimelig handelspraksis, hvis køberen nægter eller afviser at give en sådan skriftlig bekræftelse af betingelserne i leveringsaftalen, medmindre undtagelsen i bestemmelsens 2. *pkt.* finder anvendelse, jf. ovenfor.

Det følger af direktivets præambelbetragtning nr. 23, at selvom der ikke bør være nogen forpligtelse til at anvende skriftlige kontrakter, kan anvendelsen af skriftlige aftaler inden for landbrugs- og fødevarerforsyningskæden bidrage til at undgå visse former for urimelig handelspraksis. Det følger endvidere heraf, at for at beskytte leverandører fra en sådan urimelig handelspraksis, bør leverandører eller deres sammenslutninger derfor have ret til at anmode om skriftlig bekræftelse af betingelserne for en leveringsaftale, hvis disse betingelser allerede er aftalt.

Efter den foreslåede § 5, stk. 1, *nr. 6*, er det forbudt, når en køber ulovligt erhverver, bruger eller videregiver leverandørens forretningshemmeligheder som omhandlet i direktiv 2016/943/EU⁴.

Direktivet er allerede implementeret i dansk ret ved lov nr. 309 af den 25. april 2018 (lov om forretningshemmeligheder).

Efter den foreslåede § 5, stk. 1, *nr. 7*, er det forbudt, når køberen iværksætter handelsrepressalier eller truer hermed over for leverandøren i tilfælde af, at denne udøver sine kontraktmæssige eller juridiske rettigheder, f.eks. ved at indgive en klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller ved at samarbejde med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen under en undersøgelse.

Eksempler på sådanne handelsrepressalier over for leverandører, eller truslen herom, kan ifølge direktivet bl.a. være det forhold, at køberen trækker produkter ud af varesortimentet, reducerer mængden af bestilte produkter eller indstiller visse tjenesteydelser, som køberen leverer til leverandøren. Det kan f.eks. være markedsføring eller salg fremstød af leverandørens produkter.

Hvis muligheden for ovenstående handlinger allerede følger af leveringsaftalen, vil en køber formentlig fortsat som udgangspunkt kunne udøve dennes kontraktuelle rettigheder. Hvorvidt en sådan handling udgør en handelsrepressalie vil dog bero på en konkret vurdering ud fra de konkrete omstændigheder i sagen.

Det følger i tilknytning hertil af præambelbetragtning nr. 24, at direktivet ikke harmoniserer reglerne om bevisbyrde, som anvendes i sager ved de nationale håndhævende myndigheder, ligesom direktivet heller ikke harmoniserer definitionen af leveringsaftaler. Bestemmelser om henholdsvis bevisbyrde og definitionen af leveringsaftaler er derfor dem, der er fastsat efter gældende dansk ret.

Det vil derfor i sidste ende være op til domstolene på baggrund af den konkrete bevisførelse i sagen at afgøre, hvad de anser som bevist, dvs. om en given adfærd fra købers side udgør handelsrepressalier, som har sammenhæng med f.eks. leverandørens klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Efter den foreslåede § 5, stk. 1, *nr. 8*, er det forbudt, når køberen kræver kompensation fra leverandøren for omkostningerne ved at behandle kundeklager i forbindelse med salget af leverandørens produkter, selv om der ikke er nogen forsømmelighed eller fejl fra leverandørens side.

⁴ Europa og Rådets direktiv (EU) 2016/943 af 8. juni 2016 om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger (forretningshemmeligheder) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse (EUT L 157 af 15.6.2016, s. 1)

Forslaget ændrer ikke ved, at en køber godt vil kunne kræve kompensation fra leverandøren for omkostninger ved at behandle kundeklager i forbindelse med salget af leverandørens produkter, i de tilfælde, hvor kundeklagerne skyldes leverandørens forsømmelighed eller fejl. Dette vil således ikke være at betragte som en urimelig handelspraksis.

Det følger af den foreslåede § 5, *stk. 2*, at erhvervsministeren i overensstemmelse med artikel 3, *stk. 1*, litra b), i direktiv 2019/633/EU, i behørigt begrundede tilfælde kan fastsætte regler om kortere annulleringsfrister end 30 dage, jf. *stk. 1*, nr. 1, for specifikke sektorer.

Det følger således af direktivet, jf. præambelbetragtning nr. 20, at meddelelser om annullering for letfordærlige produkter på mindre end 30 dage bør betragtes som urimelige, da leverandøren ikke ville være i stand til at finde en alternativ afsætningsmulighed for disse produkter. Det følger endvidere heraf, at for produkter i visse sektorer kan endnu kortere annulleringsfrister dog muligvis stadig give leverandører tilstrækkelig tid til at sælge produkterne et andet sted eller til at anvende dem selv. Medlemsstaterne bør derfor ifølge direktivet have mulighed for at indføre kortere annulleringsfrister for disse sektorer i behørigt begrundede tilfælde.

På den baggrund foreslås det, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse, jf. lovforslagets § 5, *stk. 2*. Der er dog ikke for nuværende planer om at benytte denne hjemmel, men den kan være hensigtsmæssig at have, hvis der skulle opstå behov herfor. Dette er også i overensstemmelse med direktivet.

Forslaget i § 5 er en tekstnær implementering af direktivets artikel 3, *stk. 1*, litra b) -i).

Til § 6

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 3, *stk. 2*, litra a) -f) samt artikel 3, *stk. 3*.

Som nævnt er fødevareforsyningskæden i dag ikke særskilt reguleret i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Udgangspunktet er således aftalefrihed, jf. pkt. 2.2.1 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 6 oplister en række former for handelspraksis, som alene er lovlige, såfremt der forinden er truffet aftale herom i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftalen eller i en eventuel efterfølgende aftale mellem køberen og leverandøren. En sådan eventuel efterfølgende aftale mellem køberen og leverandøren skal altså også være indgået *inden*, at en køber foretager en handelspraksis, som oplistet i lovforslagets § 6, *stk. 1*, nr. 1-6.

Disse former for handelspraksis vil således - til forskel fra de oplistede former for urimelig handelspraksis i lovforslagets § 5 - kunne fraviges ved forudgående aftale herom i klare og utvetydige vendinger. Baggrunden herfor er, at sådanne vilkår under visse omstændigheder vil kunne have effektivitetsfremmende virkninger, der kan bidrage til, at den respektive fødevareforsyning fungerer gnidningsfrit.

Hvornår en aftale er *klar og utvetydig* skal forstås i overensstemmelse med de almindelige aftaleretlige fortolkningsregler, herunder koncipistreglen.

Efter den foreslåede § 6, *stk. 1, nr. 1*, er det forbudt, når køberen returnerer ikkeafsatte landbrugs- og fødevarer til leverandøren uden at betale for disse eller uden at betale for bortskaffelse af disse produkter.

Efter den foreslåede § 6, *stk. 1, nr. 2*, er det forbudt, når en leverandør opkræves betaling som betingelse for oplagring, udstilling eller anden præsentation af sine landbrugs- og fødevareprodukter eller tilgængeliggørelse af sådanne varer på markedet.

Efter den foreslåede § 6, *stk. 1, nr. 3*, er det forbudt, når køberen kræver, at leverandøren bærer alle eller en del af omkostningerne ved prisnedslag for landbrugs- og fødevarer, som sælges af køberen i forbindelse med et salgsfremstød, medmindre køberen, inden denne iværksætter et salgsfremstød, angiver salgsfremstødsperioden og den mængde landbrugs- og fødevarer, der forventes bestilt til den nedsatte pris.

Salgsfremstød kan ifølge Kommissionen formentlig anses ses som en mere tydelig adskilt aktivitet (i forhold til reklame og markedsføring, jf. den foreslåede nr. 4 og nr. 5 nedenfor). Henvisningen til prisnedslag i § 6, *stk. 1, nr. 3*, kunne således antyde, at salgsfremstød i denne henseende er knyttet til rabatter, der ydes på specifikke mængder af produkter med henblik på at øge salget.

Efter de foreslåede bestemmelser i § 6, *stk. 1, nr. 4 og nr. 5*, er det forbudt, når en køber kræver, at leverandøren betaler for henholdsvis køberens reklame og/eller markedsføring for landbrugs- og fødevarer.

Forskellen på reklame og markedsføring er i denne henseende ifølge Kommissionen, at *reklame* ofte i litteraturen beskrives som et underelement eller en individuel komponent i en bredere *markedsføring*. Sidstnævnte er således mere omfattende med henblik på at dække en større strategi, som f.eks. kan omfatte markedsundersøgelser og egentlige markedsføringsplaner, herunder gennemførelsesforanstaltninger (såsom radioreklame og avisplaceringer) med det formål at øge salget af et produkt til en målgruppe. Under alle omstændigheder vil begge former for adfærd være forbudt, hvorfor sondringen må antages at være mere teoretisk end praktisk.

Efter den foreslåede § 6, *stk. 1, nr. 6*, er det forbudt, når køberen opkræver betaling fra leverandøren for personale til at indrette lokaler til salg af leverandørens produkter.

Efter den foreslåede § 6, *stk. 2, 1. pkt.*, skal køberen, hvis denne kræver en betaling i de situationer, der er omhandlet i *stk. 1, nr. 2-6*, efter anmodning fra leverandøren give leverandøren et skriftligt overslag over betalingen pr. enhed eller de samlede betalinger, alt efter hvad der er hensigtsmæssigt. Videre foreslås det i *2. pkt.*, at køberen i situationer omfattet af *stk. 1, nr. 2 og nr. 4-6* endvidere skal give leverandøren et skriftligt overslag over omkostningerne og grundlaget for overslaget.

Stk. 2 har således sammenhæng med de situationer, som er nævnt i *stk. 1, nr. 2-6*, hvor køberen opkræver betaling fra leverandøren, fordi der forinden er truffet aftale herom i klare og utvetydige

vendinger i aftalen parterne imellem. I sådanne situationer vil køberen skulle, hvis leverandøren anmoder herom, give leverandøren et skriftligt overslag over den pågældende betaling pr. enhed eller over de samlede betalinger, alt efter hvad der vurderes at være hensigtsmæssigt.

For så vidt angår situationerne nævnt i stk. 1, nr. 2 og nr. 4-6, vil køberen desuden skulle give leverandøren et skriftligt overslag over omkostningerne samt grundlaget for dette overslag, hvis leverandøren anmoder herom.

I alle tilfælde vil de pågældende bidrag efter nr. 2-6, som det er aftalt, at leverandøren skal betale, skulle baseres på objektive og rimelige skøn.

Hvis køberen efter anmodning fra leverandøren undlader at give leverandøren et sådant overslag efter stk. 2, vil der være tale om en urimelig handelspraksis, som vil være forbudt i medfør af § 6.

Forslaget i § 6 er - med de fornødne sproglige tilpasninger - en tekstnær implementering af direktivets artikel 3, stk. 2, litra a) -f) samt artikel 3, stk. 3.

Til § 7

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 4. Bestemmelsen regulerer udpegelsen af den håndhævende myndighed.

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevarerforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Der er således af den årsag heller ikke fastsat regler for danske myndigheders håndhævelse heraf.

Det følger af den foreslåede § 7, *stk. 1*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er den håndhævende myndighed i Danmark.

Forslaget indebærer dermed, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får ansvaret for at håndhæve reglerne efter den foreslåede lov og regler udstedt i medfør heraf.

Det foreslås samtidig i § 7, *stk. 2, 1. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan træffe afgørelse efter denne lov og regler udstedt i medfør heraf. Det foreslås videre i stk. 2, *2. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er uafhængig i forbindelse med håndhævelsen af denne lov.

Det vil indebære, at ministeren ikke har instruktionsbeføjelse over for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vedrørende konkrete sager, der afgøres efter denne lov. Det samme vil gøre sig gældende i forhold til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beslutninger og afgørelser efter lovforslagets § 9, stk. 1, 1. pkt. (prioritering af sager). Forslaget vil endvidere indebære, at ministeren ikke har instruktionsbeføjelser over for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vedrørende udarbejdelsen af vejledninger i medfør af loven.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil dog fortsat være underlagt instruktion fra erhvervsministeren i sager vedrørende f.eks. forberedelse af lovgivning, almindelig ministerbetjening og bidrag til tværgående arbejde på ministerområdet. Dette omfatter tillige udarbejdelse af eventuelle analyser til

ministeren. Det samme gælder styrelsens deltagelse som repræsentant for Danmark i internationalt arbejde vedrørende forberedelse af nye eller ændrede EU-retsakter på området. Det gælder dog ikke ved drøftelsen af konkrete sager i EU-regi.

Til § 8

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 5, stk. 1-2. Bestemmelsen fastsætter, *hvem* der kan indgive klager, og *hvor* klager kan indgives.

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevareforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Der er således af den årsag heller ikke fastsat regler for danske myndigheders håndhævelse heraf.

Det følger af den foreslåede § 8, *stk. 1, 1. pkt.*, at en leverandør enten kan indgive en klage til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor leverandøren er etableret, eller til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor køberen er etableret. Det foreslås i *2. pkt.*, at den håndhævende myndighed, som klagen er indgivet til, har kompetence til at håndhæve forbuddene i §§ 3, 4, 5 og 6.

Forslaget indebærer, at en klager vil kunne vælge, hvilken håndhævelsesmyndighed vedkommende ønsker at indgive en klage til. Det kan f.eks. af sproglige årsager være lettere for en klager at indgive en klage til den håndhævende myndighed i det land, hvor klager er etableret. For så vidt angår håndhævelsen, så følger det af direktivet, at det imidlertid kan være mere effektivt at indgive en klage til håndhævelsesmyndigheden i det land, hvor køberen er etableret.

Det vil ikke have betydning for vurderingen af, hvor køberen er *etableret* – og dermed til hvilken håndhævelsesmyndighed en leverandør kan indgive en klage til - om køber er en del af en større koncern, og om denne udgør moderselskabet eller er et datterselskab. Det afgørende vil være, i hvilket land det selskab, handlen indgås med, er etableret. Hvis eksempelvis et datterselskab (etableret i Tyskland) til en multinational virksomhed (med hovedsæde i USA) køber landbrugs- og fødevarer fra en dansk leverandør, så er datterselskabet *de facto* køber, hvorfor en leverandør etableret i Danmark vil kunne vælge enten at klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller til den udpegede håndhævelsesmyndighed i Tyskland.

I de tilfælde, hvor en dansk leverandør klager til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen over en køber, som er etableret i et andet land inden for Den Europæiske Union eller uden for Den Europæiske Union, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter direktivets artikel 8 om samarbejde mellem håndhævende myndigheder kunne anmode om gensidig bistand i det land, hvor køberen er etableret i forhold til at undersøge en klage nærmere med henblik på at træffe en eventuel afgørelse. Det samme gør sig gældende i forhold til inddrivelse af eventuelle bøder i andre lande i eller uden for EU.

Stk. 1 statuerer territorial kompetence i relation til klager over urimelig handelspraksis. Der vil derfor ikke være noget til hinder for, at parterne indgår aftale om lovvalg i forhold til aftalen i øvrigt.

Rom I-forordningens⁵ artikel 3, stk. 1, fastslår således, at en aftale er underkastet den lov, som parterne har vedtaget, jf. dog artikel 9 (Rom-I) vedrørende overordnede præceptive bestemmelser og den foreslåede § 8, stk. 3, nedenfor, hvorefter minimumsbeskyttelsen efter direktiv 2019/633/EU aldrig vil kunne fraviges ved lovvalg.

Det følger af den foreslåede § 8, *stk. 2, 1. pkt.*, at producentorganisationer, andre leverandørorganisationer og disses sammenslutninger ligeledes har ret til at indgive en klage på vegne af en eller flere af deres medlemmer eller deres medlemsorganisationers medlemmer, hvis sådanne medlemmer mener, at de udsættes for en urimelig handelspraksis.

Det følger endvidere af den foreslåede § 8, *stk. 2, 2. pkt.*, at også andre organisationer, der har en berettiget interesse i at repræsentere leverandører, har ret til at indgive klager efter anmodning fra en leverandør og i denne leverandørs interesse, forudsat at sådanne organisationer er uafhængige og nonprofit juridiske personer.

At sådanne andre organisationer skal være *uafhængige og nonprofit juridiske personer* for at være klageberettigede indebærer ifølge Kommissionen blot, at sådanne organisationer skal adskille sig fra de organisationer, der allerede kan kvalificere sig som en leverandørorganisationer m.v. efter lovforslagets § 8, *stk. 2, 1. pkt.*

Normalt vil en organisations vedtægter være en tilstrækkelig indikation på, om en organisation er en nonprofit organisation.

Ved at producentorganisationer m.v. efter anmodning fra og på vegne af en eller flere af deres medlemmer får ret til at indgive klager, vil der hermed kunne sikres beskyttelse af identiteten hos de medlemmer af de pågældende organisationer m.v., som mener, at de udsættes for urimelig handelspraksis. Samtidig vil den indklagede have mulighed for at varetage sine interesser.

Forslaget har nær sammenhæng med lovforslagets § 10, stk. 1, hvortil der henvises.

Det følger af den foreslåede § 8, *stk. 3*, at forbuddene i direktiv 2019/633/EU er overordnede præceptive bestemmelser, som finder anvendelse i enhver situation, der falder inden for denne lovs anvendelsesområde.

Forslaget er en implementering af direktivets artikel 3, stk. 4, og indebærer, at uanset eventuelle lovvalgsaftaler, som ellers ville finde anvendelse på leveringsaftalen mellem parterne, så vil parterne ikke kunne aftale sig ud af forbuddene om urimelig handelspraksis i direktiv 2019/633/EU. Den overordnede præceptivitet gælder dermed kun i forhold til direktivets minimumsforbud, hvorfor de enkelte håndhævelsesmyndigheder i EU-medlemsstaterne alene er forpligtet til at håndhæve minimumsforbuddene i direktivets artikel 3, stk. 1 og 2. Lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6 udgør imidlertid en udvidelse af direktivets forbud, og disse bestemmelser vil således ikke være omfattet af den overordnede præceptivitet i § 8, *stk. 3*.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets Forordning nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser.

Det følger af den foreslåede § 8, stk. 4, at erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler for indgivelse af klager, herunder opkrævning af et klagegebyr. Det er hensigten, at bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, hvor de nærmere regler for den praktiske fremgangsmåde ved indgivelse af klager indgår. Det kan endvidere senere vise sig nødvendigt at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler for opkrævning af et klagegebyr, f.eks. på grund af et øget ressourceforbrug for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som følge af et højt antal af indkomne klager. Det nærmere omfang af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens håndhævelse kan dog først klarlægges, når styrelsen har erfaringer hermed.

Forslaget i § 8 er – med undtagelse af stk. 4 - en tekstnær implementering af direktivets artikel 5, stk. 1-2.

Til § 9

Den foreslåede bestemmelse gennemfører direktivets artikel 5, stk. 4-6. Bestemmelsen fastsætter, *hvordan* Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal agere i forhold til modtagne klager over urimelig handelspraksis.

Det følger af den foreslåede § 9, stk. 1, 1. pkt., at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgør, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, herunder om sagsbehandlingen midlertidigt eller endeligt skal indstilles.

Forslaget indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen tillægges en prioriteringsadgang i relation til klager efter den foreslåede lov. Dette er i overensstemmelse med direktivet, som i præambelbetragtning nr. 28 fastsætter, at administrative prioriteringer hos den håndhævende myndighed kan føre til, at den håndhævende myndighed ikke finder, at der er tilstrækkeligt grundlag til at reagere på en klage.

Bestemmelsens ordlyd er inspireret af konkurrencelovens § 15, stk. 1, 3. pkt., hvor det fremgår, at *”Styrelsen afgør, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, herunder om sagsbehandlingen midlertidigt eller endeligt skal indstilles.”* Det er samtidig hensigten, at indholdet i den foreslåede § 9, stk. 1, 1. pkt. skal administreres på samme vis som konkurrencelovens § 15, stk. 1, 3. pkt.

Forslaget indebærer således, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil have vide beføjelser til at behandle en sag af egen drift og til at afvise at behandle en klage. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil på et hvilket som helst tidspunkt i sagsbehandlingen kunne afvise at behandle alle eller nogle af de klagepunkter, som en klager har rejst. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil endvidere kunne beslutte, at den ikke vil træffe afgørelse i en sag. Det vil f.eks. være tilfældet, hvor styrelsen modtager en klage, og hvor det viser sig, at styrelsen først vil kunne træffe afgørelse efter at have iværksat betydelige og ressourcekrævende undersøgelser. Det er vigtigt af hensyn til en så effektiv anvendelse og en så hensigtsmæssig prioritering af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens ressourcer som muligt, at styrelsen tillægges en sådan prioriteringsadgang.

Det bemærkes i den forbindelse, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens prioriteringsadgang ikke begrænser muligheden for, at fysiske eller juridiske personer, som sælger landbrugs- og fødevarer, kan håndhæve forbuddene i lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6 direkte ved domstolene.

Det følger videre af den foreslåede § 9, stk. 1, 2. *pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvis der efter styrelsens vurdering ikke er et tilstrækkeligt grundlag for at behandle en klage, underretter klageren om begrundelsen herfor inden for rimelig tid efter modtagelsen af klagen.

Det fremgår ikke nærmere af direktivet, hvad der skal forstås med *inden for rimelig tid*.

Forvaltningsloven indeholder ikke regler om forvaltningsmyndigheders sagsbehandlingstid. Det følger imidlertid af god forvaltningsskik, at sager i den offentlige forvaltning skal behandles inden for rimelig tid og ikke må trække unødigt ud; samtidig skal sagsbehandlingens kvalitet være forsvarlig.

En offentlig myndighed skal give borgerne underretning, hvis en sag ikke kan afgøres inden for kort tid, eller hvis sagen tager længere tid end sædvanligt. Der skal i så fald oplyses om, hvad sagen beror på og så vidt muligt om, hvornår en afgørelse kan forventes at foreligge.

Ved vurderingen af sagsbehandlingstiden i en konkret sag tages der udgangspunkt i den samlede sagsbehandlingstid. Herudover kan andre forhold tages i betragtning som f.eks. sagens karakter, omfanget af de undersøgelser, som myndigheden har skullet foretage, de løbende ekspeditioner i sagen, den sædvanlige sagsbehandlingstid for den pågældende sagstype, sagens faktiske og retlige kompleksitet, om sagen har givet anledning til principielle overvejelser, og om sagen af hensyn til parten eller andre private eller offentlige interesser må anses for mere eller mindre hastende.

Det er vurderingen, at begrebet ”inden for rimelig tid” efter direktivets artikel 5, stk. 4-6, skal forstås i overensstemmelse med princippet efter god forvaltningsskik om, at sager i den offentlige forvaltning skal behandles inden for rimelig tid. Efter direktivets artikel 5, stk. 4-6, skal medlemsstaterne således sikre, at den håndhævende myndighed agerer inden for rimelig tid i en række forskellige situationer, jf. lovforslagets § 9, stk. 1-3.

Det følger af den foreslåede § 9, *stk.* 2, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvis styrelsen vurderer, at der er tilstrækkeligt grundlag for at behandle en klage, foretager en sådan behandling af klagen inden for rimelig tid. Det vil efter den foreslåede bestemmelse omfatte, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indleder en sag, foretager de nødvendige undersøgelser og afslutter sagen inden for rimelig tid.

Hvad der herefter vil skulle forstås med *inden for rimelig tid*, skal således forstås i overensstemmelse med det ovenfor anførte.

Endelig følger det af den foreslåede § 9, *stk.* 3, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen underretter klageren om, inden for rimelig tid efter modtagelsen af klagen, hvordan styrelsen agter at følge op herpå.

Forslaget i § 9 er med undtagelse af stk. 1, 1. pkt. – en tekstnær implementering af direktivets artikel 5, stk. 4-6

Til § 10

Den foreslåede bestemmelse gennemfører direktivets artikel 5, stk. 3, samt artikel 6, stk. 1, litra d).

Som anført i pkt. 2.5.1. er der på nuværende tidspunkt ikke fastsat regler, der særskilt regulerer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens adgang til – efter anmodning fra klager – at sikre en passende beskyttelse af en klagers identitet, og til fortrolig behandling af eventuelt andre oplysninger, hvis offentliggørelse af sådanne oplysninger efter klagers mening kan skade dennes interesser.

Det følger af den foreslåede § 10, *stk. 1, 1. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvis klageren anmoder herom, træffer de nødvendige foranstaltninger til passende beskyttelse af en klagers eller de i lovforslagets § 8, stk. 2, omhandlede medlemmers eller leverandørers identitet, og til passende beskyttelse af eventuelle andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade klagerens eller disse medlemmers eller leverandørers interesser.

Det følger endvidere af den foreslåede § 10, *stk. 1, 2. pkt.*, at klageren i forbindelse med en sådan anmodning efter stk. 1 skal angive alle de oplysninger, som klageren anmoder om fortrolig behandling af.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil i den forbindelse have en vis skønsmagt i forhold til at vurdere, om de oplysninger, som en klager har anmodet om fortrolig behandling af, rent faktisk er af fortrolig karakter og dermed vil kunne nyde beskyttelse efter § 10, stk. 1. Oplysninger, som allerede er offentligt tilgængelige, vil f.eks. ikke kunne nyde beskyttelse efter bestemmelsen.

Det følger af den foreslåede § 10, *stk. 2*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at træffe en afgørelse, hvis en sådan afgørelse indebærer en risiko for at afsløre en klagers identitet eller en risiko for at offentliggøre andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade dennes interesser, og forudsat at klageren har udpeget de pågældende oplysninger i overensstemmelse med stk. 1, 2. pkt.

Samspelet mellem stk. 1 og stk. 2 betyder, at en klager vil have rådighed over sagsforløbet i den forstand, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen *skal* træffe de fornødne foranstaltninger i forhold til fortrolighed, hvis klageren anmoder herom. Forslaget indebærer således, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil have en handlepligt i forhold til at respektere en klagers anmodning om fortrolighed, herunder at træffe de nødvendige foranstaltninger i den forbindelse. Det indebærer imidlertid også, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter den foreslåede § 10, *stk. 2*, vil kunne undlade at træffe en afgørelse, hvori den fastslår en overtrædelse af loven, hvis en sådan afgørelse - på grund af indklagedes ret til at varetage sine interesser - indebærer en risiko for at afsløre den pågældende klagers identitet eller andre fortrolige oplysninger, som klager har udpeget efter lovforslagets § 10, *stk. 1, 2. pkt.*

Der vil således kunne opstå situationer, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke kan træffe en afgørelse om en konkret overtrædelse af loven, fordi indklagede ikke vil kunne varetage sine interesser uden at få oplyst, hvem den pågældende klage og påstande stammer fra. I sådanne tilfælde vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skulle informere klageren inden for rimelig tid om, at der ikke kan træffes en materiel afgørelse, uden at det vil stride mod klagers anmodning om fortrolighed.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil fra sag til sag skulle vurdere, hvorvidt det vil være muligt at træffe en afgørelse om en konkret overtrædelse uden samtidig at offentliggøre eller videregive fortrolige oplysninger om klager eller de i lovforslagets § 8, stk. 2, omhandlede medlemmer eller leverandører, herunder disses identitet, hvis der er blevet anmodet om fortrolighed efter lovforslagets § 10, stk. 1.

I en sådan konkret vurdering vil der skulle tages et væsentligt hensyn til risikoen for handelsrepressalier over for klageren eller over de i lovforslagets § 10, stk. 2, omhandlede medlemmer eller leverandører. Dette vil være i tråd med de generelle overvejelser vedrørende effektiviteten af håndhævelsen, som er afspejlet i Kommissionens effektanalyse.⁶ Handelsrepressalier eller forstyrrelser i eksisterende forretningsforbindelser er muligvis ikke en pris, som en klager m.v. i sidste ende vil være villig til at betale.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5.2 i de almindelige bemærkninger for sammenhængen mellem de to bestemmelser i lovforslagets § 10, stk. 1 og 2.

Forslaget er en tekstnær implementering af direktivets artikel 5, stk. 3, samt artikel 6, stk. 1, litra d).

Til § 11

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 6, stk. 1, litra a) og b), samt artikel 8 i forhold til samarbejde mellem håndhævende myndigheder.

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevarerforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Der er således af den årsag heller ikke fastsat regler for danske myndigheders håndhævelse heraf.

Det følger af den foreslåede § 11, *stk. 1*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen af egen drift eller på grundlag af en klage kan indlede og foretage undersøgelser vedrørende en mulig overtrædelse af forbuddene i lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6.

Forslaget indebærer for det første, at en sag vil kunne indledes på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens eget initiativ. Baggrunden herfor kan eksempelvis være, hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen beslutter sig for nærmere at undersøge en række beskyldninger vedrørende en eller flere køberes mulige overtrædelser af forbuddene i lovforslaget, i de situationer hvor leverandøren er bange for at indgive en egentlig klage.

⁶Impact Assessment – Initiative to improve the food supply chain (unfair trading practices), SWD(2018) 92 final.

For det andet vil en sag kunne indledes på baggrund af klager fra parter, der berøres af urimelig handelspraksis, klager fra whistleblowere eller på grundlag af anonyme klager.

Det følger af den foreslåede § 11, *stk. 2*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til brug for undersøgelser efter *stk. 1* kan pålægge købere og leverandører at fremlægge alle de oplysninger, som skønnes nødvendige for udførelsen af de opgaver, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er tillagt efter den foreslåede lov, eller til afgørelse af, om en urimelig handelspraksis er omfattet af lovens forbudsbestemmelser i lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6.

Den foreslåede bestemmelse er udformet med inspiration fra konkurrencelovens § 17, *stk. 1*, hvoraf det fremgår, at *”Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan kræve alle oplysninger, herunder regnskaber, regnskabsmateriale, udskrift af bøger, andre forretningspapirer og elektronisk lagrede data, som skønnes nødvendige for udførelsen af de opgaver, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er tillagt efter denne lov, eller til afgørelse af, om et forhold er omfattet af lovens bestemmelser.”*

Det er også hensigten, at den foreslåede bestemmelse vil skulle administreres på samme måde som konkurrencelovens § 17, *stk. 1*. Det vil således være Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen selv, som skønner hvilke oplysninger, der anses for nødvendige til styrelsens håndhævelse og undersøgelser efter den foreslåede lov.

Det følger af den foreslåede § 11, *stk. 3*, at de i *stk. 2* nævnte oplysninger ligeledes kan kræves til brug for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens bistand til håndhævelsesmyndighederne i den Europæiske Union med henblik på disse myndigheders anvendelse af nationale regler om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden.

Medlemsstaterne skal ifølge direktivets artikel 8, *stk. 1*, sikre, at de håndhævende myndigheder samarbejder effektivt med hinanden og med Kommissionen, og at de yder hinanden gensidig bistand i forbindelse med undersøgelser, der har en grænseoverskridende dimension.

Forslaget har således til formål at sikre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på vegne af en håndhævelsesmyndighed inden for EU kan kræve oplysninger til brug for undersøgelser hos den pågældende myndighed, som anvender nationale regler om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden.

En undladelse af at efterkomme et krav om oplysninger efter *stk. 2* og *stk. 3* vil kunne indebære, at der pålægges daglige eller ugentlige tvangsbøder, jf. lovforslagets § 18.

Til § 12

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 6, *stk. 1*, litra c), og artikel 8 om samarbejde mellem håndhævende myndigheder for så vidt angår kontrolundersøgelser.

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevareforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Der er således af den årsag heller ikke fastsat regler for danske myndigheders håndhævelse heraf.

Den foreslåede § 12 giver Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen hjemmel til at foretage uanmeldte kontrolundersøgelser og fastsætter procedurerne herfor. Den foreslåede bestemmelse er udformet med inspiration fra konkurrencelovens § 18, stk. 1-8, og det er også hensigten, at den foreslåede bestemmelse vil skulle administreres på samme måde som efter procedurerne i konkurrencelovens § 18.

Det følger af den foreslåede § 12, *stk. 1, 1. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til brug for undersøgelser om ulovlig handelspraksis kan foretage uanmeldte kontrolundersøgelser, der indebærer, at styrelsen får adgang til en købers og/eller leverandørs lokaler og transportmidler med henblik på dér at gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver oplysning uanset informationsmedium.

Forslaget indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne gøre sig bekendt med og kopiere alt relevant materiale, som kan henføres til styrelsens beslutningsgrundlag for at gå på kontrolundersøgelse.

Det følger samtidig af den foreslåede § 12, *stk. 1, 2. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i forbindelse med en kontrolundersøgelse kan forlange mundtlige forklaringer og forlange, at personer, der er omfattet af kontrolundersøgelsen, viser indholdet af deres lommer, tasker og lign. med henblik på, at styrelsen kan gøre sig bekendt med og eventuelt tage kopi af dette.

Indholdet af de mundtlige forklaringer, der vil kunne afkræves under en kontrolundersøgelse, vil alene angå oplysninger om faktuelle forhold og vedrørende genstanden for kontrolundersøgelsen. Det vil navnlig dreje sig om spørgsmål, der tjener til opklaring af, hvor mapper og andre forretningspapirer befinder sig, hvorledes disse er systematiseret, eller hvorfor visse dokumenter mangler. Hertil kommer faktuelle spørgsmål til indholdet af disse mapper, forretningspapirer m.v. Der vil endvidere kunne stilles faktuelle spørgsmål til virksomhedens organisationsdiagram, medarbejdernes arbejdsområder, eller hvor en særlig enhed eller medarbejder fysisk er placeret. Der kan derimod ikke stilles spørgsmål af selvinkriminerende art, jf. retssikkerhedslovens § 10, stk. 1.

Beslutningen om at gennemføre en kontrolundersøgelse træffes af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens direktion. En sådan beslutning vil skulle indeholde de krav til oplysninger og begrundelse, der er anført i retssikkerhedslovens § 5, stk. 2, jf. stk. 6.

Det følger af den foreslåede § 12, *stk. 2*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen under særlige forhold kan opnå adgang til en ekstern databehandler for dér at gøre sig bekendt med og kopiere relevant materiale.

Det vil der f.eks. kunne være behov for, hvis den virksomhed, som er genstand for kontrolundersøgelsen, har outsourcet behandlingen og opbevaringen af virksomhedens elektroniske oplysninger til en ekstern databehandler, og hvis der i praksis kan vise sig tekniske problemer for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med at etablere en opkobling fra virksomheden til den eksterne databehandler.

Forslaget i § 12, *stk. 2*, indeholder derfor en hjemmel til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kontrolundersøgelse hos en køber og/eller leverandør kan udstrækkes til, at styrelsen – mod

retskendelse og behørig legitimation, jf. den foreslåede § 12, stk. 3 – kan få adgang til en købers og/eller leverandørs eksterne databehandlers lokaler for dér at gøre sig bekendt med og kopiere oplysninger, herunder sikkerhedskopier. Denne adgang forudsætter, at det ikke er muligt for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen at få adgang til oplysningerne hos køberen og/eller leverandøren selv. I sagens natur vil den pågældende køber og/eller leverandør derfor i disse tilfælde altid være inddraget og varslet, inden den eksterne databehandler besøges. Køberen og/eller leverandøren vil endvidere få tilbud om at være tilstede under besøget hos den eksterne databehandler.

Endelig vil den foreslåede adgang til en ekstern databehandler skulle udøves med mindst mulig indvirkning på den eksterne databehandlers daglige drift, ligesom kopieringen eller medtagelsen af materiale m.v., ikke må få følger for andre virksomheder, der ikke er genstand for en kontrolundersøgelse, men som f.eks. har lagret materiale på det samme medium, som medtages.

Det følger af den foreslåede § 12, *stk. 3*, at en kontrolundersøgelse kun kan finde sted mod forevisning af en retskendelse og mod behørig legitimation fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens repræsentanter.

Forslaget indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen alene kan gennemføre en kontrolundersøgelse mod forevisning af en retskendelse og mod behørig legitimation fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens repræsentanter.

Det følger af den foreslåede § 12, *stk. 4, 1. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan indsamle en kopi af dataindholdet fra elektroniske medier, der er omfattet af kontrolundersøgelsen, med henblik på efterfølgende at gennemgå kopien.

Indsamlingen vil f.eks. kunne foregå ved, at der sker en overførsel fra en købers og/eller leverandørs server, eller ved en overførsel fra en købers og/eller leverandørs online facilitet ("sky"), hvor dataindholdet måtte være lagret. Det vil selvsagt skulle være en kopi af de elektroniske medier hos den, der omfattes af kontrolundersøgelsen eller i givet fald hos en ekstern databehandler, jf. den foreslåede § 12, stk. 2. Det forhold, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne medtage kopien med henblik på en efterfølgende gennemgang af den, indebærer som udgangspunkt, at selve kontrolundersøgelsen hos en køber og/eller leverandør ikke skal udstrækkes over flere dage, men kan afsluttes efter en dag, evt. to dage.

Det følger samtidig af den foreslåede § 12, *stk. 4, 2. pkt.*, at de indsamlede data skal forsegles eller på anden måde sikres mod læsning, inden kontrolundersøgelsen afsluttes.

Det afgørende vil herefter være, at de indsamlede data sikres mod læsning, indtil de åbnes for læsning, jf. 3. pkt. nedenfor. Denne sikring skal ske, inden kontrolundersøgelsen afsluttes. Såvel den, som er genstand for en kontrolundersøgelse, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil have en interesse i at sikre dataindholdet for dermed at kunne konstatere eventuelle brud af sikringen.

Det følger endvidere af den foreslåede § 12, *stk. 4, 3. pkt.*, at den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, kan kræve, at denne selv eller en af denne udpeget repræsentant overværer, at

de indsamlede data gøres tilgængelige for læsning, og at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen gennemgår det indsamlede materiale.

Med udtrykket *overværer* vil det ikke være et krav, at de pågældende skal være fysisk tilstede. Det vil således også være muligt for de pågældende virtuelt at overvære åbningen eller gennemgangen af de indsamlede data.

Det følger yderligere af den foreslåede § 12, stk. 4, 4. *pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har pligt til senest 40 hverdage efter kontrolundersøgelsens afslutning at give en kopi af de oplysninger, som styrelsen måtte have taget fra de indsamlede data, til den, der er genstand for kontrolundersøgelsen. Hertil følger det af 5. *pkt.*, at når gennemgangen af de indsamlede data er gennemført, skal dataene sikres mod læsning.

Forslaget i 4. *pkt.* indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen senest 40 hverdage efter kontrolundersøgelsens afslutning skal give den undersøgte virksomhed en kopi af de oplysninger, som måtte være taget fra de indsamlede data. Forslaget i 5. *pkt.* indebærer, at når denne undersøgelsesfase er afsluttet, skal de indsamlede data fra kontrolundersøgelsen sikres mod læsning.

Det følger af den foreslåede § 12, stk. 4, 6. *pkt.*, at de indsamlede data skal slettes, hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at materialet ikke indeholder beviser for en overtrædelse af forbudsbestemmelserne i denne lov, jf. lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6.

Forslaget indebærer, at den, der er genstand for en kontrolundersøgelse, vil have krav på, at de indsamlede data slettes, hvis de efter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering ikke indeholder beviser for en overtrædelse af den foreslåede lov.

Endelig følger det af den foreslåede § 12, stk. 4, 7. *pkt.*, at såfremt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen beslutter at gå videre med sagen, skal de indsamlede data slettes, når sagen er endeligt afgjort.

Det følger af den foreslåede § 12, *stk. 5*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen - i tilfælde af, at virksomhedens forhold gør, at det ikke er muligt for styrelsen samme dag at få adgang til eller tage kopi af oplysningerne, jf. stk. 1, 2 og 4 – kan forsegle de relevante forretningslokaler, transportmidler og oplysninger i op til tre hverdage herefter.

Adgangen hertil vil være begrænset til de særlige tilfælde, hvor køberens og/eller leverandørens forhold gør, at det ikke er muligt at få adgang til eller kopiere oplysningerne på stedet.

Den foreslåede bestemmelse vil kunne anvendes i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at afslutte kopieringen af de ønskede oplysninger samme dag, som kontrolundersøgelsen er påbegyndt. Det kan f.eks. ske, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke kan få adgang til en bærbar computer, der anvendes af virksomhedens ansatte – der er central i forhold til kontrolundersøgelsen – fordi vedkommende er bortrejst, og ingen i virksomheden kan eller vil udlevere computerens password. Der kan også forekomme tilfælde, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har grundlag for at tro, at en ansat har slettet alle filer på sin computer, lige før styrelsen skal undersøge den. I sådanne særlige tilfælde kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen have behov for at medtage den pågældende

computer med henblik på ved anvendelse af særligt udstyr at få adgang til computeren eller reetablere slettede informationer. Ligeledes vil der kunne opstå problemer med virksomhedens kopimaskiner, som i særlige tilfælde nødvendiggør, at noget materiale medtages med henblik på kopiering i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Det følger af den foreslåede § 12, *stk. 6, 1. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen - under de samme betingelser som i *stk. 5* - kan medtage de oplysninger eller det medium, hvorpå oplysningerne befinder sig, med henblik på kopiering. Videre foreslås det i *2. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen senest tre hverdage efter kontrolundersøgelsen skal tilbagelevere det pågældende materiale samt et sæt kopier af de oplysninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har taget til brug for en nærmere gennemgang.

Den foreslåede § 12, *stk. 6* vil også finde anvendelse i de tilfælde, hvor en kontrolundersøgelse udstrækkes til en ekstern databehandler – forudsat oplysninger m.v. vedrører den, der er genstand for kontrolundersøgelsen.

Anvendelsen af forslaget i § 12, *stk. 6, 1. pkt.*, skal ses i sammenhæng med anvendelsen af *stk. 5*, om forsegling. De to bestemmelser udgør et supplement til hinanden, og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil som udgangspunkt i samråd med den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, og ud fra proportionalitetsprincippet skulle vælge det indgreb, der er mindst byrdefuldt for den pågældende, men som styrelsen samtidig anser for et nødvendigt indgreb. Det vil herudover være en betingelse, at medtagelsen af oplysninger eller et medium skyldes den pågældendes forhold, jf. også betingelsen efter den foreslåede § 12, *stk. 5*. Adgangen hertil vil således være begrænset til de særlige tilfælde, hvor køberens og/eller leverandørens forhold gør, at det ikke er muligt at få adgang til eller kopiere materialet eller informationsmediet på stedet.

Det følger af den foreslåede § 12, *stk. 7*, at fristerne i *stk. 4, 5* og *stk. 6* i særlige tilfælde kan forlænges.

Forslaget indebærer, at fristen på de 40 hverdage (*stk. 4*), og fristerne på tre hverdage til henholdsvis opretholdelse af en forsegling (*stk. 5*) og til aflevering af medtagne oplysninger og medier (*stk. 6*), i særlige tilfælde vil kunne forlænges.

Det følger af den foreslåede § 12, *stk. 8, 1. pkt.*, at politiet kan yde bistand ved udøvelsen af beføjelserne efter *stk. 1, 2* og *4-6*. Det følger samtidig af *2. pkt.*, at erhvervsministeren efter aftale med justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om politiets bistand.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har lang erfaring med at foretage kontrolundersøgelser efter konkurrencelovens § 18. Erfaringen her fra viser, at politiet normalt kun vil være tilstede i forbindelse med selve påbegyndelsen af en kontrolundersøgelse (dog med en aftale med styrelsen om, at de kan tilkaldes, hvis der senere skulle opstå problemer). Det skyldes, at virksomhederne hidtil har anerkendt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens adgang til at foretage kontrolundersøgelser og har samarbejdet loyalt med at få denne gennemført.

Medlemsstaterne skal ifølge direktivets artikel 8, stk. 1, sikre, at de håndhævende myndigheder samarbejder effektivt med hinanden og med Kommissionen, og at de yder hinanden gensidig bistand i forbindelse med undersøgelser, der har en grænseoverskridende dimension.

Det følger derfor af den foreslåede § 12, *stk. 9, 1. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan foretage kontrolundersøgelser for at yde bistand til en håndhævelsesmyndighed i en medlemsstat i den Europæiske Union i forbindelse med denne myndigheds anvendelse af nationale regler om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden.

Bistanden vil bestå i, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på vegne af en anden håndhævelsesmyndighed inden for EU foretager kontrolundersøgelsen. Ved sådanne kontrolundersøgelser finder den foreslåede § 12, stk. 1-8, ligeledes anvendelse, jf. bestemmelsens 2. *pkt.*

Den foreslåede bestemmelse i stk. 9 har således til formål at sikre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på vegne af en håndhævelsesmyndighed inden for EU kan foretage en kontrolundersøgelse i Danmark til brug for undersøgelser hos den pågældende myndighed, som anvender nationale regler om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden.

Til § 13

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 8 om samarbejde mellem håndhævende myndigheder i EU for så vidt angår videregivelse af oplysninger.

EU-medlemsstaterne skal ifølge direktivets artikel 8, stk. 1, sikre, at de håndhævende myndigheder samarbejder effektivt med hinanden og med EU-Kommissionen, og at de yder hinanden gensidig bistand i forbindelse med undersøgelser, der har en grænseoverskridende dimension.

Det følger af den foreslåede § 13, *stk. 1*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til andre håndhævelsesmyndigheder inden for EU, under forbehold om gensidighed, kan videregive oplysninger, som er omfattet af styrelsens tavshedspligt, og som er nødvendige for at fremme håndhævelsen af disse myndigheders nationale regler om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden.

Med *oplysninger, som er omfattet af styrelsens tavshedspligt*, menes de oplysninger, som er omfattet af § 27 i forvaltningsloven (fortrolige oplysninger). Det kan f.eks. være oplysninger om forretningsforhold eller oplysninger om mistanke om eller klage over en overtrædelse af den foreslåede lov om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden.

Forslaget indebærer, at der skal foreligge gensidighed, dvs. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kun kunne videregive fortrolige oplysninger til en anden håndhævelsesmyndighed, hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen også fra den anden myndighed kan modtage fortrolige oplysninger til brug for håndhævelsen af den foreslåede lov.

Forslaget indebærer endvidere, at videregivelsen skal være nødvendig, således at en videregivelse skal ske for, at den anden håndhævelsesmyndighed kan sættes i stand til at håndhæve den lovgivning om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden, som den administrerer.

Til § 14

Den foreslåede bestemmelse gennemfører direktivets artikel 5, stk. 7, og artikel 6, litra d).

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevareforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Der er således af den årsag heller ikke fastsat regler for danske myndigheders håndhævelse heraf.

Det følger af den foreslåede § 14, *stk. 1*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede en køber et påbud om at ophøre med den ulovlige handelspraksis, hvis styrelsen fastlår, at den pågældende køber har overtrådt de i §§ 3, 4, 5 og 6 nævnte forbud.

Der vil ikke efter ordlyden af den foreslåede bestemmelse være en pligt for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til at udstede et påbud. F.eks. kan styrelsen undlade at udstede et påbud og dermed undlade at træffe en afgørelse, hvis en sådan afgørelse indebærer en risiko for at afsløre en klagers identitet eller en risiko for at offentliggøre andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade dennes interesser, jf. den foreslåede § 10, stk. 2.

Den, der ikke efterkommer et påbud efter den foreslåede bestemmelse, vil kunne straffes med bøde, jf. lovforslagets § 19.

Til § 15

Den foreslåede bestemmelse fastsætter regler om klageadgang.

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevareforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Der er således af den årsag heller ikke fastsat regler for danske myndigheders håndhævelse heraf, herunder regler om klageadgang.

Det følger af den foreslåede § 15, *stk. 1*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser efter denne lov ikke kan påklages til en anden administrativ myndighed.

Forslaget indebærer, at der ikke vil være mulighed for administrativ rekurs. Det vil f.eks. indebære, at afgørelser om at indstille sagsbehandlingen efter lovforslagets § 9, stk. 1, 1. pkt., eller afgørelser om udstedelse af påbud, jf. lovforslagets § 14, ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser efter den foreslåede lov vil dog kunne indbringes for de almindelige domstole efter den almindelige prøvelsesadgang i grundlovens § 63. Det vil således være den, som afgørelsen retter sig imod, eller andre med en væsentlig og individuel interesse i

retssagens udfald, der selv skal udtage stævning m.v., såfremt afgørelsen ønskes prøvet for domstolene.

Det følger af den foreslåede § 15, *stk. 2, 1. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser skal indbringes for domstolene senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Efter bestemmelsens *2. pkt.* er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse endelig, såfremt indbringelse ikke finder sted inden for denne frist.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.8. i de almindelige bemærkninger.

Til § 16

Den foreslåede bestemmelse fastsætter regler om offentlighed.

Det følger af offentlighedslovens § 7, at udgangspunktet er, at enhver kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en myndighed m.v. som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed.

Der gælder imidlertid en række undtagelser til dette udgangspunkt. Det følger bl.a. af offentlighedslovens § 30, nr. 1 og nr. 2, at oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold (nr. 1) og oplysninger om bl.a. drifts- og forretningsforhold (nr. 2) kan undtages, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at anmodningen ikke imødekommes.

På konkurrenceområdet, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen håndhæver konkurrenceloven, gælder det, at offentlighedsloven, herunder reglerne om indsigt, ikke finder anvendelse i sager og undersøgelser efter konkurrenceloven, jf. konkurrencelovens § 13, stk. 1. Virksomheder har dog ret til egenaces efter princippet i offentlighedslovens § 8 i sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse efter konkurrenceloven med undtagelse af oplysninger om en anden virksomheds tekniske indretninger, tekniske fremgangsmåder og drifts- og forretningsforhold eller andre fortrolige oplysninger, jf. konkurrencelovens § 13, stk. 1, 2. pkt.

Der henvises til baggrunden for konkurrencelovens § 13, stk. 1, i pkt. 2.6.1. i de almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede § 16, *stk. 1, 1. pkt.*, at lov om offentlighed i forvaltning ikke skal gælde for sager og undersøgelser efter denne lov.

Det vil indebære, at offentlighedsloven, herunder retten til indsigt, ikke skal finde anvendelse i sager og undersøgelser om urimelig handelspraksis efter den foreslåede lov. Der henvises til baggrunden for forslaget i pkt. 2.6.3.2. i de almindelige bemærkninger.

Det følger samtidig af den foreslåede § 16, stk. 1, 2. *pkt.*, at virksomheder dog har ret til egenaces i sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse efter denne lov med undtagelse af oplysninger om en anden virksomheds tekniske indretninger, tekniske fremgangsmåder og drifts- og forretningsforhold eller andre fortrolige oplysninger.

I egenaces ligger, at den, hvis *personlige forhold* er omtalt i en sag, kan få indsigt i disse oplysninger, selvom den pågældende ikke er part i sagen, jf. offentlighedslovens § 8.

Stk. 1, 2. pkt., indebærer således, at virksomheder, uanset stk. 1, 1. pkt., vil have ret til egenaces efter princippet i offentlighedslovens § 8 i sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse (afgørelsessager) efter den foreslåede lov. Omvendt vil virksomheder ikke have ret til egenaces i undersøgelsessager, hvorved bl.a. menes kontrolundersøgelser hos andre virksomheder og undersøgelser på et indledende stadie, som (endnu) ikke har karakter af en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse.

Forslaget indebærer endvidere, at der kun er adgang til egenaces for *virksomheder*, og altså ikke for fysiske personer, der ikke udøver en økonomisk aktivitet i form af køb eller salg af landbrugs- og fødevarer. En virksomheds ret til egenaces vil som udgangspunkt omfatte ret til indsigt i oplysninger, der vedrører virksomheden som sådan, herunder oplysninger om virksomhedens medarbejdere i deres virke som medarbejdere for virksomheden. For enkeltmandsvirksomheder omfatter retten til egenaces også ret til indsigt i oplysninger om ejeren.

En virksomheds ret til egenaces indebærer dog ikke ret til indsigt i oplysninger om en anden virksomheds tekniske indretninger, tekniske fremgangsmåde, drift- og forretningsforhold eller andre fortrolige oplysninger. Virksomhed A's ret til egenaces omfatter således ikke virksomhed B's forretningsmæssige overvejelser, selvom virksomhed A eller f.eks. dennes direktør måtte være nævnt i materialet indhentet fra virksomhed B.

For fysiske personers adgang til egenaces (dvs. fysiske personer, der ikke udøver en økonomisk aktivitet i form af køb eller salg af landbrugs- og fødevarer) gælder en række undtagelser, jf. offentlighedslovens § 8, der henviser til §§ 19-29, §§ 31-33 og § 35. De principper for begrænsningen af retten til egenaces, som disse undtagelser er udtryk for, finder tilsvarende anvendelse for en virksomheds ret til egenaces efter den foreslåede bestemmelse.

Det følger endvidere af den foreslåede § 16, stk. 1, 3. *pkt.*, at §§ 13 og 15 i lov om offentlighed i forvaltningen også gælder for sådanne sager, dvs. sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse, jf. 2. pkt.

Det indebærer, at offentlighedslovens regler om notatpligt (§ 13) og journaliseringspligt (§ 15) også vil finde anvendelse i sådanne sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse efter den foreslåede lov.

Endelig følger det af den foreslåede § 16, stk. 1, 4. *pkt.*, at 1. og 2. pkt. tillige gælder, når oplysninger tilvejebragt efter denne lov er videregivet til en anden forvaltningsmyndighed.

Forslaget indebærer, at de oplysninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har tilvejebragt til brug for sager og undersøgelser efter loven, og som videregives til en anden forvaltningsmyndighed, heller ikke vil være underlagt aktindsigt efter offentlighedsloven, dog med undtagelse af princippet om egenaces. Da 2. pkt. ikke henviser til offentlighedslovens § 14, kan en anden

forvaltningsmyndighed ikke give aktindsigt i de modtagne oplysninger fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter princippet om meroffentlighed.

Efter den foreslåede § 16, stk. 2, nr. 1, offentliggør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgørelser om påbud meddelt i medfør af § 14. Efter nr. 2 offentliggør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen domme, bødevedtagelser eller et resumé heraf, hvor der med henvisning til § 19 idømmes bødestraf eller vedtages en bøde, og efter nr. 3 offentliggør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen domme i retssager, hvor styrelsen er part.

Det vil således være udgangspunktet, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør alle styrelsens afgørelser om påbud meddelt i medfør af lovforslagets § 14. Dette vil ligeledes gøre sig gældende for så vidt angår domme m.v., hvor der med henvisning til lovforslagets § 19 idømmes bødestraf eller vedtages en bøde, og endelig vil det også gælde for domme i retssager, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er part.

Dette er i tråd med direktivets præambelbetragtning nr. 34, hvoraf det fremgår, at *"afskrækkende midler såsom beføjelser til at pålægge eller indlede sager, f.eks. retssager, med henblik på at pålægge bøder og andre ligeså effektive sanktioner samt at offentliggøre resultater af undersøgelser, herunder offentliggørelse af oplysninger om købere, som har begået overtrædelserne, kan tilskynde til adfærdsændringer og udenretslige løsninger mellem parterne, og de bør derfor være omfattet af de håndhævende myndigheders beføjelser."* (understregning indsat).

Det følger af den foreslåede § 16, stk. 3, at ved offentliggørelse efter stk. 2, kan oplysninger om tekniske forhold, herunder forskning, produktionsmåder, produkter samt drift- og forretningshemmeligheder ikke offentliggøres, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller den virksomhed, oplysningen angår.

Bestemmelsen er inspireret af konkurrencelovens § 13, stk. 4, hvor det fremgår, at *"Ved offentliggørelse efter stk. 2 og 3 kan oplysninger om tekniske forhold, herunder forskning, produktionsmåder, produkter samt drifts- og forretningshemmeligheder ikke offentliggøres, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller den virksomhed, oplysningen angår."*

Det er hermed tilsigtet at skabe overensstemmelse med undtagelserne i offentlighedslovens § 30, stk. 1, nr. 2, idet *drifts- og forretningshemmeligheder* efter den foreslåede bestemmelse dog er en mere snæver formulering end *drifts- og forretningsforhold* i offentlighedsloven. Det skyldes, at det vil gøre formålet med offentliggørelse af afgørelser illusorisk, hvis forretningsforhold som sådan kan undtages fra offentlighed. Det er af væsentlig betydning for forståelsen og anvendelsen af en afgørelse, at det er muligt i et vist omfang at referere faktuelle oplysninger vedrørende drifts- og forretningsforhold.

Til § 17

Databeskyttelsesforordningens artikel 13 og 14 pålægger en dataansvarlig myndighed en oplysningspligt i forbindelse med indsamling af personoplysninger. Den dataansvarlige har som

udgangspunkt pligt til at oplyse en fysisk person - den registrerede – herom, når der registreres oplysninger om vedkommende. Hvis oplysningerne ikke er indsamlet hos den registrerede fysiske person selv, indebærer oplysningspligten desuden, at der skal gives underretning til den registrerede om bl.a. identiteten på den dataansvarlige eller dennes repræsentant, formålene med behandlingen, kategorierne af personoplysningerne, hvilken kilde personoplysningerne hidrører fra, og retten til at anmode om indsigt, jf. artikel 14, stk. 1 og stk. 2.

Forordningens artikel 15 giver den registrerede ret til indsigt, når der behandles oplysninger om vedkommende. Den registreredes indsigtsret omfatter en ret til en kopi af de personoplysninger, der behandles, jf. artikel 15, stk. 3. Herudover har den registrerede krav på en række oplysninger, herunder bl.a. oplysning om kategorierne af personoplysningerne, hvorfra de stammer og med hvilket formål de behandles, jf. artikel 15, stk. 1.

Forordningens artikel 23 giver mulighed for, at medlemsstaterne kan begrænse forordningens bestemmelser om oplysningspligt og indsigtsret, bl.a. når det er nødvendigt og forholdsmæssigt af hensyn til efterforskning (artikel 23, stk. 1, litra d), vigtige samfundsmæssige målsætninger (artikel 23, stk. 1, litra e), kontrol- og tilsynsfunktioner (artikel 23, stk. 1, litra h) og hensynet til fortrolige forretningsforhold (artikel 23, stk. 1, litra i).

På konkurrenceområdet, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen håndhæver konkurrenceloven, gælder en sådan begrænsning i forhold til reglerne om oplysningspligt og indsigtsret i artikel 13-15 i databeskyttelsesforordningen, jf. konkurrencelovens § 13 a. Der henvises til baggrunden herfor i pkt. 2.6.3 i de almindelige bemærkninger.

I medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, foreslås det i § 17, *stk. 1*, at oplysningspligten og indsigtsretten i artikel 13, 14 og 15 ikke skal finde anvendelse i sager og undersøgelser efter den foreslåede lov.

I relation til databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 2, bemærkes det, at forslaget vedrører alle typer af personoplysninger i sager og undersøgelser efter den foreslåede lov (jf. artikel 23, stk. 2, litra a-c), og at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i relation til disse oplysninger vil være dataansvarlig (jf. artikel 23, stk. 2, litra e). Endvidere vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen være forpligtet til at journalisere og arkivere alle oplysninger i sager og undersøgelser efter loven i overensstemmelse med de almindelige regler for statslige myndigheder i offentlighedsloven og arkivloven. For så vidt angår oplysninger, som er indhentet under en kontrolundersøgelse ved en kopiering af dataindholdet af en virksomheds elektroniske medier, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen desuden være forpligtet til at følge de særlige regler for udvælgelse, opbevaring og sletning, jf. procedurerne i lovforslagets § 12. Hertil kommer, at alle oplysninger i sager og undersøgelser foreslås undtaget fra reglerne om aktindsigt i medfør af offentlighedsloven, ligesom reglerne om tavshedspligt også vil finde anvendelse (jf. artikel 23, stk. 2, litra d og f).

Baggrunden for forslaget er, som anført i pkt. 2.6.3.3. i de almindelige bemærkninger, at det er vigtigt af hensyn til formålet med den foreslåede lov, at hverken oplysningspligten eller indsigtsretten i medfør af databeskyttelsesforordningen fører til en udhuling af, at sager og undersøgelser efter den

foreslåede lov netop foreslås undtaget fra indsigt i medfør af offentlighedsloven, jf. også de principielle overvejelser, der ligger bag denne undtagelse, og som er anført i pkt. 2.6.3.2. i de almindelige bemærkninger. Samtidig giver databeskyttelsesforordningens artikel 14 og 15 ikke tilstrækkelig mulighed for at begrænse adgangen til indsigt i sager og undersøgelser efter den foreslåede lov.

Forslaget indebærer, at registrerede fysiske personer ikke skal have tilsendt en underretning i medfør af forordningens artikel 13 og 14, hvis der måtte blive registreret personoplysninger om dem i en sag eller undersøgelse efter den foreslåede lov.

Forslaget indebærer endvidere, at registrerede fysiske personer ikke vil have indsigtsret i medfør af forordningens artikel 15 i sager og undersøgelser efter den foreslåede lov. Forslaget indebærer – i sammenhæng med lovforslagets § 16, stk. 1 - at der hverken er adgang til aktindsigt efter offentlighedsloven eller indsigt efter databeskyttelsesforordningen i sager og undersøgelser efter den foreslåede lov. Det indebærer, at der heller ikke vil være ret til indsigt i medfør af forordningens artikel 15 i sager vedrørende aktindsigt i sager og undersøgelser efter den foreslåede lov.

Forslaget berører ikke en parts ret til aktindsigt i medfør af forvaltningslovens regler om partsaktindsigt. En køber, der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse, vil således derigennem være bekendt med og have ret til indsigt i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens sagsbehandling. En virksomhed, herunder en enkeltmandsvirksomhed, der ikke er part, vil have ret til egenaccess i sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse, jf. lovforslagets § 16, stk. 1, 2. pkt.

Den, som er genstand for en kontrolundersøgelse, jf. lovforslagets § 12, vil bl.a. modtage oplysning om grundlaget for undersøgelsen, oplysning om hvilke elektroniske medier, der måtte være kopieret og en kopi af det materiale, som indsamles under kontrolundersøgelsen. Den pågældende vil endvidere være berettiget til partsaktindsigt i undersøgelsessagen vedrørende den pågældende selv.

Til § 18

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevarerforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i forhold til regler om urimelig handelspraksis. Der er således af den årsag heller ikke fastsat regler for danske myndigheders håndhævelse heraf, herunder om reaktions- og sanktionsmuligheder.

Efter den foreslåede § 18, *stk. 1*, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen pålægge daglige eller ugentlige tvangsbøder til den, der undlader at give de oplysninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan kræve efter den foreslåede § 11, stk. 2.

Det kan ikke udelukkes, at et tvangsmiddel kan vise sig nødvendigt, når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal undersøge en sag om urimelig handelspraksis. Det kan bl.a. være nødvendigt i en situation, hvor en køber undlader at fremsende oplysninger, som er centrale for styrelsens undersøgelse af en konkret sag – og styrelsen skønner det nødvendigt at sikre, at køber hurtigt efterlever anmodningen om oplysninger med henblik på at sikre fremdriften i sagen.

En tvangsbøde skal alene anvendes, hvor denne kan betragtes som et middel til at tvinge en virksomhed til at handle på en nærmere angivet måde. Den pågældendes handlepligt skal således være klart beskrevet. Dermed skal de forhold, der udløser tvangsbøderne, være let konstaterbare for virksomhederne. Når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indhenter oplysninger efter lovforslagets § 11, stk. 2, vil det fremgå klart, hvilke oplysninger de pågældende købere og/eller leverandører skal give.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens direktør har kompetence til at beslutte, om en virksomhed skal pålægges tvangsbøder.

Der skal ved fastsættelsen af størrelsen af en tvangsbøde på den ene side tages højde for, at formålet med tvangsbøden kan opnås. På den anden side bør størrelsen ikke afvige markant fra de størrelser af tvangsbøder, som anvendes inden for andre retsområder. Ugentlige tvangsbøder på 10.000 kr. ses for indeværende ikke at indebære en markant afvigelse i forhold til f.eks. konkurrenceloven, miljøbeskyttelsesloven, planloven og byggeloven.

Til § 19

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 6, stk. 1, litra e). Bestemmelsen fastlægger regler om straf.

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevarerforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i relation til regler om urimelig handelspraksis. Der er således af den årsag heller ikke fastsat regler om danske myndigheders håndhævelse heraf, herunder om reaktions- og sanktionsmuligheder.

Det følger af den foreslåede § 19, *stk. 1*, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning kan den køber, der overtræder et eller flere af de i §§ 3, 4, 5 og 6 nævnte forbud, eller den køber, der undlader at efterkomme et påbud meddelt i medfør af § 14, straffes med bøde.

Forslaget indebærer, at virksomheder (købere), som overtræder et eller flere af de forbud, som er nævnt i §§ 3, 4, 5 og 6, vil kunne straffes med bøde. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil efter denne bestemmelse kunne beslutte, at enhver uagtsom eller forsætlig overtrædelse af et eller flere af forbuddene i §§ 3, 4, 5 og 6 skal oversendes direkte til anklagemyndigheden med henblik på strafferetlig forfølgning. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan også beslutte, at en sådan oversendelse først skal ske efter et forudgående påbud fra styrelsen, som den pågældende ikke efterkommer. I forhold til førstnævnte (direkte oversendelse til anklagemyndigheden) kan der bl.a. lægges vægt på det omfang, hvori forbudsbestemmelserne i §§ 3-6 er tilsidesat såvel som overtrædelsens art og grovhed.

Det følger af den foreslåede § 19, *stk. 2, 1. pkt.*, at der ved udmåling af bøder efter denne lov skal tages hensyn til overtrædelsens art, varighed, gentagne karakter og grovhed samt den juridiske persons globale koncernomsætning.

Stk. 2 fastsætter således en række faktorer, der skal tages hensyn til ved udmåling af bøder efter den foreslåede lov. Bøder pålægges som udgangspunkt af domstolene i forbindelse med en straffesag.

Generelt bør bødeudmålingen stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen. Bøderne bør samtidig have en størrelse, så de for det første – så vidt muligt – afskrækker købere fra overhovedet at begive sig ud i at overtræde de forbud, som følger af lovforslagets §§ 3, 4, 5 og 6.

Fastsættelsen af den konkrete bødeudmåling vil bero på domstolenes konkrete vurdering, herunder med hensyntagen til eventuelle skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Det følger af den foreslåede § 19, *stk. 3*, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Strafansvaret omfatter efter straffelovens § 26, stk. 1, enhver juridisk person, herunder aktie-, anparts- og andelsselskaber, interessentskaber, foreninger, fonde, boer, kommuner og statslige myndigheder. Endvidere omfatter strafansvaret efter straffelovens § 26, stk. 2, enkeltmandsvirksomheder, for så vidt disse navnlig under hensyn til deres størrelse og organisation kan sidestilles med de selskaber, der er nævnt i stk. 1.

Det følger af den foreslåede § 19, *stk. 4*, at en køber, der har fået en erklæring, som omhandlet i § 1, stk. 3, og som har handlet i god tro og i overensstemmelse med indholdet i erklæringen, ikke kan straffes med bøde, hvis det efter afgivelsen af erklæringen viser sig, at oplysningerne heri ikke var korrekte, medmindre køberen havde indset eller burde have indset dette.

Bestemmelsen har sammenhæng med bestemmelsen i lovforslagets § 1, stk. 3, hvorefter en køber kan kræve, at leverandøren afgiver en erklæring om, hvorvidt leverandøren har en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro, jf. § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2.

Begrebet *god tro* skal forstås i overensstemmelse med det aftaleretlige begreb.

Til § 20

Som nævnt i pkt. 2.2.1. er fødevareforsyningskæden på nuværende tidspunkt ikke reguleret særskilt i Danmark i relation til regler om urimelig handelspraksis. Der er af samme årsag heller ikke fastsat regler om danske myndigheders håndhævelse heraf, herunder om reaktions- og sanktionsmuligheder.

Det er imidlertid et grundlæggende princip i dansk retspleje, at straf, herunder bødestraf, normalt pålægges under domstolenes medvirken og i strafferetsplejens former ud fra hensynet til den sigtedes retssikkerhed. I Danmark er det således som udgangspunkt anklagemyndigheden, der rejser tiltale, og domstolene, der pålægger bøder. Hvis den tiltalte erkender sig skyldig og rede til at betale en foreslået bøde, kan anklagemyndigheden eller i visse særlige tilfælde særmyndigheder, som har hjemmel hertil, dog også udstede et bødeforelæg, som den pågældende kan vedtage udenretligt i stedet for gennemførelse af en domstolsbehandling.

På konkurrenceområdet har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en sådan særlig hjemmel til at udstede et bødeforelæg i sager om overtrædelser af konkurrenceloven. Det forudsætter dog, at den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig indforstået med, at sagen afsluttes ved, at den pågældende inden en nærmere fastsat frist betaler den bøde, som er angivet i bødeforelægget. Det forudsætter endvidere, at der foreligger fast retspraksis for bødeudmålingen, dvs. at der er afgjort et vist antal sager inden for samme sagsområde.

Efter den foreslåede § 20, *stk. 1*, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter samtykke fra anklagemyndigheden i sager om overtrædelse af denne lov, i et bødeforelæg tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Forslaget indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i visse tilståelsessager får kompetence til at udstede administrative bødeforelæg. Kompetencen er begrænset til de tilfælde, hvor sagen er egnet hertil, dvs. hvor der findes fast retspraksis for bødeudmålingen, og hvor anklagemyndigheden har givet samtykke til, at sagen afsluttes på denne måde.

Fast retspraksis kan bl.a. skabes, når der foreligger et antal afgørelser vedrørende enkeltsager med mange ensartede sagsforhold. Herefter kan der være dannet grundlag for en fast retspraksis. Udviklingen af retspraksis kan også ske ved, at der med tiden har været forelagt et vist antal sager inden for samme sagsområde for domstolene.

En betingelse for, at sagen kan afsluttes ved, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsteder et administrativt bødeforelæg, er, at den pågældende fysiske eller juridiske person dels erklærer sig skyldig og dels vedtager sagens udenretlige afgørelse. Såfremt den pågældende fysiske eller juridiske person ikke ønsker at acceptere et administrativt bødeforelæg, enten fordi vedkommende ikke ønsker at erkende sig skyldig eller ikke kan erklære sig indforstået med, at sagen afgøres af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, overgår sagen til anklagemyndigheden med henblik på en sædvanlig strafferetlig forfølgelse.

Det følger af den foreslåede § 20, *stk. 2*, at retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anlageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på bødeforelæg efter denne bestemmelse.

Efter den foreslåede § 20, *stk. 3*, bortfalder videre strafforfølgning, hvis bøden vedtages.

Efter lovforslagets § 16, *stk. 2*, nr. 2, kan der i sager, hvor der idømmes eller vedtages en bøde, ske offentliggørelse af dommen, bødevedtagelsen eller et resumé heraf. Dette gælder også i de tilfælde, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsteder et bødeforelæg.

Til § 21

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2021.

Det foreslås i *stk. 2*, at loven finder anvendelse på leveringsaftaler, der indgås efter den 1. juli 2021.

Efter *stk. 3*, foreslås det, at leveringsaftaler, der er indgået inden den 1. juli 2021, skal være bragt i overensstemmelse med denne lov senest den 30. juni 2022.

Virksomheder omfattet af loven har således 12 måneder til at få bragt leveringsaftaler, der er indgået inden den 1. juli 2021, i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lov.

Til § 22

Bestemmelsen angår lovens territoriale gyldighed, og fastslår i *stk. 1*, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 1**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/633****af 17. april 2019****om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 43, stk. 2,
 under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
 efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
 under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,
 under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget²,
 efter den almindelige lovgivningsprocedure³, og
 ud fra følgende betragtninger:

- (1) Inden for landbrugs- og fødevareforsyningskæden er store uligheder med hensyn til forhandlingsposition mellem leverandører og købere af landbrugs- og fødevarer et udbredt fænomen. Disse uligheder med hensyn til forhandlingsposition kan resultere i urimelig handelspraksis, når større og mere magtfulde handelspartnere forsøger at påtvinge visse former for praksis eller bestemte kontraktforhold, som er til deres fordel, i forbindelse med en salgstransaktion. En sådan praksis kan f.eks.: klart afvige fra god praksis på handelsområdet, være i strid med god tro og redelig handlemåde og være ensidigt påtvunget en handelspartner af en anden handelspartner; påtvinge en urimelig og uforholdsmæssig overførsel af økonomisk risiko fra en handelspartner til en anden; eller påtvinge en handelspartner en væsentlig ubalance mellem rettigheder og forpligtelser. Visse former for praksis kan være åbenlyst urimelige, selv om begge parter indgår aftale herom. Der bør indføres en EU-minimumsstandard for beskyttelse mod urimelig handelspraksis for at mindske forekomsten af denne praksis, som kan have en negativ indvirkning på landbrugsbefolkningens levestandard. Tilgangen med minimumsharmonisering i dette direktiv giver medlemsstaterne mulighed for at vedtage eller opretholde nationale bestemmelser, der er mere vidtrækkende end den urimelige handelspraksis, der er opført i dette direktiv.
- (2) I tre publikationer fra Kommissionen siden 2009 (Kommissionens meddelelse af 28. oktober 2009 om en bedre fungerende fødevareforsyningskæde i Europa, Kommissionens meddelelse af 15. juli 2014 om bekæmpelse af illoyal handelspraksis i business-til-business-fødevareforsyningskæden og Kommissionens rapport af 29. januar 2016 om illoyal handelspraksis i business-til-business-fødevareforsyningskæden) har fokus været rettet mod, hvordan fødevareforsyningskæden fungerer, herunder forekomsten af urimelig handelspraksis. Kommissionen har foreslået en række ønskelige egenskaber ved de nationale og frivillige rammer for styring af urimelig handelspraksis i fødevareforsyningskæden. Ikke alle disse egenskaber er blevet en del af den retlige ramme eller de frivillige ordninger for styring i medlemsstaterne, og forekomsten af denne praksis er således stadig et fokusområde i de politiske drøftelser i Unionen.

- (3) Det af Kommissionen ledede Forum på Højt Plan for en Bedre Fungerende Fødevareforsyningskæde godkendte i 2011 en række principper for god praksis inden for vertikale relationer i fødevareforsyningskæden, som der var opnået enighed om blandt organisationer, der repræsenterede et flertal af aktørerne i denne kæde. Disse principper udgør grundlaget for forsyningskædeinitiativet (SCI), der blev iværksat i 2013.
- (4) Europa-Parlamentet opfordrede i sin beslutning af 7. juni 2016 om illoyal handelspraksis i fødevarekæden⁴ Kommissionen til at fremlægge et forslag til en retlig ramme på EU-plan, som omhandler illoyal handelspraksis. Rådet opfordrede i sin konklusion af 12. december 2016 om styrkelse af landbrugernes stilling i fødevareforsyningskæden og bekæmpelse af illoyal handelspraksis Kommissionen til tilpas hurtigt at gennemføre en konsekvensanalyse med henblik på at foreslå en lovgivningsmæssig EU-ramme eller ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger til imødegåelse af illoyal handelspraksis. Kommissionen udarbejdede en konsekvensanalyse på baggrund af både en åben offentlig høring og en række målrettede høringer. Under lovgivningsproceduren fremlagde Kommissionen desuden oplysninger, ifølge hvilke de større aktører udgør en betydelig andel af den samlede produktionsværdi.
- (5) En række forskellige aktører i landbrugs- og fødevareforsyningskæden beskæftiger sig med forskellige led af landbrugs- og fødevarers produktion, forarbejdning, markedsføring, distribution og detailsalg. Denne kæde er klart den vigtigste kanal til forsyning af landbrugs- og fødevarer »fra jord til bord«. De nævnte aktører handler med landbrugs- og fødevarer, dvs. primære landbrugsvarer, herunder fiskevarer og akvakulturprodukter som opført i bilag I til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), og varer, som ikke er opført i bilaget, men som er forarbejdet til konsum ved hjælp af varer, der er opført i nævnte bilag.
- (6) Der er en vis forretningsrisiko ved al økonomisk aktivitet, men landbrugsproduktion er et særlig usikkert område på grund af afhængigheden af biologiske processer, og da vejrforholdene også spiller ind. Denne usikkerhed øges, da landbrugs- og fødevarer i større eller mindre omfang er letfordærlige og sæsonbetingede. I lyset af en landbrugspolitik, der er blevet markant mere markedsorienteret end tidligere, er beskyttelse mod urimelig handelspraksis blevet vigtigere for aktørerne i landbrugs- og fødevareforsyningskæden.
- (7) En sådan urimelig handelspraksis kan navnlig have en negativ indvirkning på landbrugsbefolkningens levestandard. Denne indvirkning betragtes enten som direkte, da den vedrører landbrugsproducenter og deres sammenslutninger som leverandører, eller som indirekte som følge af en overvæltning af konsekvenserne af urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevareforsyningskæden på en måde, som har en negativ indvirkning på primærproducenter i denne kæde.
- (8) De fleste medlemsstater, men ikke alle, har særlige nationale bestemmelser, der beskytter leverandører mod urimelig handelspraksis, som forekommer i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden. Selv hvis der er mulighed for at gøre brug af aftaleretten eller selvreguleringsinitiativer, begrænses denne muligheds praktiske værdi af frygten for handelsrepressalier mod personer, som klager, og af de medfølgende finansielle risici ved at udfordre en sådan praksis. Visse medlemsstater, som har særlige bestemmelser om urimelig handelspraksis, overlader derfor håndhævelsen af sådanne bestemmelser til administrative myndigheder. Der er imidlertid stor forskel på medlemsstaternes bestemmelser om urimelig handelspraksis, for så vidt sådanne bestemmelser findes.
- (9) Aktørernes antal og størrelse varierer i de forskellige led i landbrugs- og fødevareforsyningskæden. Forskellene med hensyn til forhandlingsposition, som svarer til leverandørens økonomiske

afhængighed af køberen, kan sandsynligvis føre til, at større aktører pålægger mindre aktører urimelig handelspraksis. En dynamisk tilgang, der er baseret på leverandørens og køberens relative størrelse for så vidt angår omsætning, bør give bedre beskyttelse mod urimelig handelspraksis for de aktører, der har mest brug for det. Urimelig handelspraksis er særlig skadelig for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden. Virksomheder, som er større end SMV'er, men hvis årlige omsætning ikke overstiger 350 000 000 EUR, bør også være beskyttet mod urimelig handelspraksis for at undgå, at omkostningerne i forbindelse med en sådan praksis videreføres til landbrugsproducenter. Effekten af overvæltning på landbrugsproducenter synes at være særlig stor for virksomheder med en årlig omsætning på op til 350 000 000 EUR. Beskyttelsen af leverandører af landbrugs- og fødevarer, herunder forarbejdede produkter, i mellemløddene kan også være med til at undgå, at handel ledes væk fra landbrugsproducenter og deres sammenslutninger, som producerer forarbejdede produkter, og over til leverandører, der ikke er beskyttet.

- (10) Den beskyttelse, som fastsættes ved dette direktiv, bør gavne landbrugsproducenter og fysiske eller juridiske personer, der leverer landbrugs- og fødevarer, herunder producentorganisationer, uanset om de er anerkendt eller ej, og sammenslutninger af producentorganisationer, uanset om de er anerkendt eller ej, med forbehold af deres relative forhandlingsposition. Disse producentorganisationer og sammenslutninger af producentorganisationer omfatter kooperativer. Disse producenter og personer er særlig sårbare over for urimelig handelspraksis og er mindst i stand til at overvinde den, uden at det får konsekvenser for deres økonomiske levedygtighed. Hvad angår de kategorier af leverandører, som bør beskyttes i henhold til dette direktiv, er det værd at bemærke, at en væsentlig andel af de kooperativer, der består af landbrugere, er virksomheder, som er større end SMV'er, men hvis årlige omsætning ikke overstiger 350 000 000 EUR.
- (11) Dette direktiv bør omfatte kommercielle transaktioner, uanset om de foregår mellem virksomheder eller mellem virksomheder og offentlige myndigheder, da offentlige myndigheder, når de køber landbrugs- og fødevarer, bør leve op til de samme standarder. Dette direktiv bør finde anvendelse på alle offentlige myndigheder, der agerer som købere.
- (12) Leverandører i Unionen bør ikke kun beskyttes mod urimelig handelspraksis, som udøves af købere, der er etableret i samme medlemsstat som leverandøren eller i en anden medlemsstat end leverandøren, men også mod urimelig handelspraksis, som udøves af købere, der er etableret uden for Unionen. En sådan beskyttelse kan forhindre eventuelle utilsigtede konsekvenser såsom valg af etableringssted på grundlag af gældende bestemmelser. Leverandører, der er etableret uden for Unionen, bør også være omfattet af beskyttelse mod urimelig handelspraksis, når de sælger landbrugs- og fødevarer til Unionen. Ikke alene er sådanne leverandører lige så sårbare over for urimelig handelspraksis, men et bredere anvendelsesområde kan også forhindre en utilsigtet omledning af handelen til leverandører, der ikke er beskyttet, hvilket ville svække beskyttelsen af leverandører i Unionen.
- (13) Visse tjenesteydelser i tilknytning til salg af landbrugs- og fødevarer bør være omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.
- (14) Dette direktiv bør gælde for handelspraksis udvist hos større aktører over for aktører med en svagere forhandlingsposition. De forskellige aktørers årlige omsætning udgør en passende tilnærmelsesværdi for den relative forhandlingsposition. Selv om dette kriterium er en tilnærmelse, skaber det forudsigelighed for aktører for så vidt angår deres rettigheder og forpligtelser i medfør af dette direktiv. En øvre grænse bør hindre, at beskyttelse gives til aktører, som ikke er sårbare, eller som er betydeligt mindre sårbare end deres mindre partnere eller

konkurrenter. Derfor fastsættes ved dette direktiv omsætningsbaserede kategorier af aktører, efter hvilke der ydes beskyttelse.

- (15) Da urimelig handelspraksis kan forekomme på alle stadier ved salget af et landbrugs- eller fødevareprodukt, dvs. før, under eller efter en salgstransaktion, bør medlemsstaterne sikre, at dette direktiv gælder for denne praksis, uanset hvornår den forekommer.
- (16) Når det skal vurderes, om en bestemt handelspraksis er urimelig, er det vigtigt at mindske risikoen for at begrænse brugen af rimelige og effektivitetsfremmende aftaler mellem parterne. Der bør derfor sondres mellem de former for praksis, der fastlægges i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftaler eller efterfølgende aftaler mellem parterne, og praksis, som forekommer, efter at transaktionen er indledt, uden at de er blevet aftalt på forhånd, således at det kun er ensidige og retrospektive ændringer af de nævnte klare og utvetydige vendinger, der er forbudt. Visse former for handelspraksis betragtes imidlertid som urimelige på grund af deres art og bør ikke være omfattet af parternes kontraktfrihed.
- (17) Forsinket betaling for landbrugs- og fødevarer, herunder for sen betaling for letfordærlige produkter, og annullering af ordrer på letfordærlige produkter med kort varsel har en negativ indvirkning på leverandørens økonomiske levedygtighed uden udlignende fordele. En sådan praksis bør derfor forbydes. I denne forbindelse bør der med henblik på dette direktiv fastlægges en definition af letfordærlige landbrugs- og fødevarer. De definitioner, der anvendes i EU-retsakter vedrørende fødevarelovgivning, angår andre mål, f.eks. sundhed og fødevarer sikkerhed, og er derfor ikke hensigtsmæssige med henblik på dette direktiv. Et produkt bør betragtes som letfordærligt, hvis det kan forventes at blive uegnet til salg inden for 30 dage efter leverandørens sidste handling i forbindelse med høst, produktion eller forarbejdning, uanset om produktet videreføres efter salget, og uanset om produktet efter salget håndteres i overensstemmelse med andre bestemmelser, navnlig fødevarer sikkerhedsbestemmelser. Letfordærlige produkter anvendes eller sælges normalt hurtigt. Betalinger for letfordærlige produkter, som foretages senere end 30 dage efter leveringen, 30 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, hvis produkterne leveres regelmæssigt, eller 30 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, er ikke forenelige med loyal handelspraksis. For at øge beskyttelsen af landbrugere og deres likviditet bør leverandører af andre landbrugs- og fødevarer ikke vente længere på betalingen end 60 dage efter leveringen, 60 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, hvis produkterne leveres regelmæssigt, eller 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes.

Disse begrænsninger bør udelukkende finde anvendelse på betalinger med tilknytning til salg af landbrugs- og fødevarer og ikke på andre betalinger som f.eks. efterbetalinger fra et kooperativ til dets medlemmer. I overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU⁵ bør det med henblik på nærværende direktiv også være muligt at anse datoen, hvor det beløb, der skal betales for en aftalt leveringsperiode, fastsættes, for at være datoen for udstedelse af fakturaen eller datoen for køberens modtagelse af fakturaen.

- (18) De bestemmelser om forsinket betaling, der er fastsat ved dette direktiv, udgør særlige bestemmelser for landbrugs- og fødevaresektoren i forhold til de bestemmelser om betalingsfrister, der er fastsat i direktiv 2011/7/EU. De bestemmelser om forsinket betaling, der er fastsat ved nærværende direktiv, bør ikke påvirke aftaler om klausuler om værdideling som omhandlet i artikel 172a i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013⁶. For at sikre at skoleordningen i henhold til artikel 23 i forordning (EU) nr. 1308/2013 er velfungerende, bør de bestemmelser om forsinket betaling, der er fastsat i nærværende direktiv, ikke finde anvendelse på betalinger, som en køber (dvs. støtteansøger) foretager til en leverandør

inden for rammerne af skoleordningen. Under hensyntagen til udfordringerne for offentlige organer, der leverer sundhedspleje, med henblik på at prioritere sundhedspleje på en sådan måde, at den enkelte patients behov afvejes i forhold til de økonomiske midler, bør disse bestemmelser heller ikke gælde for offentlige organer, der leverer sundhedspleje, jf. artikel 4, stk. 4, litra b), i direktiv 2011/7/EU.

- (19) Druer og druemost til vinproduktion har særlige egenskaber, da druerne kun høstes i en meget begrænset periode af året, men anvendes til fremstilling af vin, som i nogle tilfælde først sælges mange år senere. For at tage højde for denne specielle situation har producentorganisationer og brancheorganisationer traditionelt set udarbejdet standardkontrakter til levering af sådanne produkter. Disse standardkontrakter fastlægger bestemmelser særlige betalingsfrister med ratebetalinger. Da disse standardkontrakter anvendes af leverandører og købere til flerårige ordninger, giver de både landbrugsproducenter en sikkerhed for langvarige salgsforbindelser og bidrager til stabiliteten i forsyningskæden. Hvor disse standardkontrakter er udarbejdet af en anerkendt producentorganisation, brancheorganisation eller sammenslutning af producentorganisationer, og er blevet gjort bindende af en medlemsstat i medfør af artikel 164 i forordning (EU) nr. 1308/2013 (»udvidelse«) inden den 1. januar 2019, eller hvis udvidelsen af standardkontrakterne forlænges af en medlemsstat uden væsentlige ændringer af betalingsbetingelserne til skade for leverandører af druer og druemost, bør de bestemmelser om forsinket betaling, der er fastsat ved dette direktiv, ikke gælde for sådanne kontrakter mellem leverandører af druer og druemost til vinproduktion og deres direkte købere. Medlemsstaterne er i medfør af artikel 164, stk. 6, i forordning (EU) nr. 1308/2013 forpligtet til at underrette Kommissionen om de respektive aftaler, som indgås af anerkendte producentorganisationer, brancheorganisationer og sammenslutninger af producentorganisationer.
- (20) Meddelelser om annullering for letfordærlige produkter på mindre end 30 dage bør betragtes som urimelige, da leverandøren ikke ville være i stand til at finde en alternativ afsætningsmulighed for disse produkter. For produkter i visse sektorer kan endnu kortere annulleringsfrister dog muligvis stadig give leverandører tilstrækkelig tid til at sælge produkterne et andet sted eller til at anvende dem selv. Medlemsstaterne bør derfor have mulighed for at indføre kortere annulleringsfrister for disse sektorer i behørigt begrundede tilfælde.
- (21) Stærkere købere bør ikke ændre aftalte kontraktvilkår ensidigt, f.eks. ved at trække produkter omfattet af en leveringsaftale ud af varesortimentet. Dette bør imidlertid ikke gælde de situationer, hvor der foreligger en aftale mellem en leverandør og en køber, der specifikt fastsætter, at køberen kan angive et konkret element af transaktionen på et senere tidspunkt for fremtidige ordrer. Det kan for eksempel vedrøre de mængder, der bestilles. En aftale indgås ikke nødvendigvis på samme tidspunkt, hvad angår alle aspekter af transaktionen mellem leverandør og køber.
- (22) Leverandører og købere af landbrugs- og fødevarer bør frit kunne forhandle salgstransaktioner, herunder prisen. Sådanne forhandlinger omfatter også betalinger for tjenesteydelser, som leveres af køberen til leverandøren såsom præsentation, markedsføring og salgsfremstød. Hvis en køber opkræver betalinger, som ikke er knyttet til en specifik salgstransaktion, fra en leverandør, bør dette imidlertid anses for at være urimeligt og være forbudt i henhold til dette direktiv.
- (23) Selv om der ikke bør være nogen forpligtelse til at anvende skriftlige kontrakter, kan anvendelsen af skriftlige aftaler inden for landbrugs- og fødevarerforsyningskæden bidrage til at undgå visse former for urimelig handelspraksis. For at beskytte leverandører fra en sådan urimelig praksis bør leverandører eller deres sammenslutninger derfor have ret til at anmode om skriftlig bekræftelse af betingelserne for en leveringsaftale, hvis disse betingelser allerede er aftalt. I sådanne tilfælde

bør en købers afvisning af skriftligt at bekræfte betingelserne i leveringsaftalen betragtes som urimelig handelspraksis og bør forbydes. Medlemsstaterne kan desuden indkredse, udveksle og fremme bedste praksis vedrørende indgåelse af langsigtede kontrakter med det formål at styrke producenternes forhandlingsposition i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden.

- (24) Dette direktiv harmoniserer ikke reglerne om bevisbyrde, som anvendes i sager ved de nationale håndhævende myndigheder, ligesom det heller ikke harmoniserer definitionen af leveringsaftaler. Bestemmelserne om bevisbyrde og definitionen af leveringsaftaler er derfor dem, der er fastsat i medlemsstaternes nationale ret.
- (25) I medfør af dette direktiv bør leverandører kunne indgive klage over visse former for urimelig handelspraksis. Handelsrepressalier fra købere mod leverandører, der udøver deres rettigheder eller truslen herom, f.eks. ved at trække produkter ud af varesortimentet, reducere mængden af bestilte produkter eller indstille visse tjenesteydelser, som køberen leverer til leverandøren, som f.eks. markedsføring eller salgsfremstød for leverandørernes produkter, bør forbydes og behandles som urimelig handelspraksis.
- (26) Omkostningerne ved oplagring, udstilling eller anden præsentation af landbrugs- og fødevarer eller ved tilgængeliggørelse af sådanne varer på markedet afholdes normalt af køberen. Det bør derfor i henhold til dette direktiv være forbudt, at en leverandør opkræves betaling, som enten skal foretages til køberen eller til en tredjepart, for sådanne tjenester, medmindre betalingen er aftalt i klare og utvetydige vendinger ved indgåelsen af leveringsaftalen eller i en efterfølgende aftale mellem køber og leverandør. Hvis en sådan betaling aftales, bør den baseres på objektive og rimelige skøn.
- (27) For at bidrag fra en leverandør til omkostningerne ved landbrugs- og fødevarerprodukters salgsfremstød, markedsføring eller reklame, herunder erhvervsfremmende udstillinger i butikker og salgskampagner, kan anses for rimelige, bør de være aftalt i klare og utvetydige vendinger ved indgåelsen af leveringsaftalen eller i en efterfølgende aftale mellem køber og leverandør. Ellers bør de være forbudt i henhold til dette direktiv. Hvis et sådant bidrag aftales, bør det baseres på objektive og rimelige skøn.
- (28) Medlemsstaterne bør udpege håndhævende myndigheder for at sikre effektiv håndhævelse af forbuddene i dette direktiv. Disse myndigheder bør enten kunne handle på eget initiativ eller på grundlag af klager fra parter, der berøres af urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden, klager fra whistleblowere eller anonyme klager. En håndhævende myndighed kan fastslå, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag til at reagere på en klage. Administrative prioriteringer kan også føre til et sådant resultat. Hvis den håndhævende myndighed finder, at den ikke vil være i stand til at prioritere en klage, bør den underrette klageren og begrunde svaret. Hvis en klager anmoder om, at vedkommendes identitet holdes hemmelig på grund af frygt for handelsrepressalier, bør de håndhævende myndigheder i medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger.
- (29) Hvis en medlemsstat har mere end én håndhævende myndighed, bør den udpege et enkelt kontaktpunkt med henblik på at fremme et effektivt samarbejde mellem de håndhævende myndigheder og samarbejde med Kommissionen.
- (30) Leverandører kan finde det lettere at indgive en klage til den håndhævende myndighed i deres egen medlemsstat, f.eks. af sproglige årsager. For så vidt angår håndhævelsen kan det imidlertid være mere effektivt at indgive en klage til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor køberen er etableret. Leverandører bør kunne vælge, hvilken myndighed de ønsker at indgive klagen til.

- (31) I kraft af klager fra producentorganisationer, andre leverandørorganisationer og disses sammenslutninger, herunder repræsentative organisationer, kan der sikres beskyttelse af identiteten hos medlemmer af organisationerne, som mener, at de udsættes for urimelig handelspraksis. Andre organisationer, der har en berettiget interesse i at repræsentere leverandører, bør også have ret til at indgive klager efter anmodning fra en leverandør og til dennes fordel, forudsat at sådanne organisationer er uafhængige og nonprofit juridiske personer. De håndhævende myndigheder i medlemsstaterne bør således kunne modtage og reagere på klager fra sådanne enheder, idet de beskytter købernes proceduremæssige rettigheder.
- (32) For at sikre effektiv håndhævelse af forbuddet mod urimelig handelspraksis bør de udpegede håndhævende myndigheder have de nødvendige ressourcer og den nødvendige ekspertise.
- (33) Medlemsstaternes håndhævende myndigheder bør have de nødvendige beføjelser og den nødvendige ekspertise til at foretage undersøgelser. Bemyndigelse af disse myndigheder betyder ikke, at de er forpligtet til at anvende disse beføjelser i hver undersøgelse, som de foretager. Den håndhævende myndigheds beføjelser bør f.eks. gøre det muligt for dem at foretage en effektiv indsamling af faktuelle oplysninger, og de håndhævende myndigheder bør have beføjelse til at beordre, at en forbudt praksis indstilles, hvis det er relevant.
- (34) Afskrækkende midler såsom beføjelser til at pålægge eller indlede sager, f.eks. retssager, med henblik på at pålægge bøder og andre lige så effektive sanktioner samt at offentliggøre resultater af undersøgelser, herunder offentliggørelse af oplysninger om købere, som har begået overtrædelserne, kan tilskynde til adfærdsændringer og udenretslige løsninger mellem parterne, og de bør derfor være omfattet af de håndhævende myndigheders beføjelser. Bøder kan være særdeles effektive og afskrækkende. Den håndhævende myndighed bør dog i hver undersøgelse kunne beslutte, hvilken af dens beføjelser den vil udøve, og hvorvidt den vil pålægge eller indlede sag med henblik på pålæggelse af en bøde eller anden lige så effektiv sanktion.
- (35) Udøvelsen af de beføjelser, der tildeles de håndhævende myndigheder ved dette direktiv, bør være genstand for hensigtsmæssige garantier, der opfylder standarderne for de generelle principper i EU-retten og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis, herunder respekten for køberens ret til et forsvar.
- (36) Kommissionen og de håndhævende myndigheder i medlemsstaterne bør samarbejde tæt for at sikre en fælles tilgang til anvendelsen af de bestemmelser, der er fastlagt i dette direktiv. Navnlig bør de håndhævende myndigheder yde hinanden gensidig bistand, f.eks. ved at udveksle oplysninger og hjælpe med undersøgelser, som har en grænseoverskridende dimension.
- (37) For at fremme effektiv håndhævelse bør Kommissionen hjælpe med at tilrettelægge regelmæssige møder mellem medlemsstaternes håndhævende myndigheder, på hvilke de kan dele relevante oplysninger, bedste praksis, nye udviklinger, håndhævelsespraksis og anbefalinger med hensyn til anvendelsen af bestemmelserne i dette direktiv.
- (38) Med henblik på at lette disse udvekslinger bør Kommissionen oprette et offentligt websted, som indeholder henvisninger til de nationale håndhævende myndigheder, herunder oplysninger om nationale foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv.
- (39) Da de fleste medlemsstater allerede har — om end forskellige — nationale bestemmelser om urimelig handelspraksis, er det hensigtsmæssigt at anvende et direktiv til at indføre en minimumsstandard i henhold til EU-retten. Dette bør gøre det muligt for medlemsstaterne at indarbejde de relevante bestemmelser i deres nationale retsorden på en sådan måde, at der skabes

mulighed for etablering af sammenhængende ordninger. Medlemsstaterne bør ikke udelukkes fra inden for deres område at opretholde eller indføre strengere nationale bestemmelser, som fastsætter et højere niveau af beskyttelse mod urimelig handelspraksis, der forekommer i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden, dog med forbehold af de gældende begrænsninger i EU-retten, som skal sikre et velfungerende indre marked, og såfremt sådanne bestemmelser er forholdsmæssige.

- (40) Medlemsstaterne bør også have mulighed for at opretholde eller indføre nationale bestemmelser, der har til formål at bekæmpe urimelig handelspraksis, og som falder uden for dette direktivs anvendelsesområde, dog med forbehold af de gældende begrænsninger i EU-retten, som skal sikre et velfungerende indre marked, og såfremt sådanne bestemmelser er forholdsmæssige. Sådanne nationale bestemmelser kan være mere vidtrækkende end dette direktiv, f.eks. hvad angår købernes og leverandørernes størrelse, beskyttelse af købere, omfanget af varer og omfanget af tjenesteydelser. Sådanne nationale bestemmelser kan også være mere vidtrækkende end antallet af og formerne for forbudt urimelig handelspraksis, der er opført i dette direktiv.
- (41) Sådanne nationale bestemmelser vil gælde sideløbende med frivillige styringsforanstaltninger såsom nationale adfærdskodekser eller forsyningskædeinitiativet. Der bør udtrykkeligt tilskyndes til anvendelse af frivillig, alternativ tvistbilæggelse mellem leverandører og købere, uden at dette berører leverandørens ret til at indgive klager eller henvende sig til civile domstole.
- (42) Kommissionen bør have et overblik over gennemførelsen af dette direktiv i medlemsstaterne. Desuden bør Kommissionen kunne vurdere, hvor effektivt dette direktiv er. Med henblik herpå bør de håndhævende myndigheder i medlemsstaterne fremlægge årlige rapporter for Kommissionen. Disse rapporter bør, hvor det er relevant, indeholde kvantitative og kvalitative oplysninger om klager, undersøgelser og afgørelser. For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne indberetningsforpligtelse bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011⁷.
- (43) Af hensyn til en effektiv gennemførelse af politikken til bekæmpelse af urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden bør Kommissionen undersøge anvendelsen af dette direktiv og forelægge Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en rapport. Denne undersøgelse bør navnlig vurdere effektiviteten af nationale foranstaltninger, hvis mål er at bekæmpe urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden, og effektiviteten af samarbejdet mellem håndhævende myndigheder. Ved undersøgelsen bør der navnlig også fokuseres på, om det — ud over at beskytte leverandører — i fremtiden vil være berettiget at beskytte købere af landbrugs- og fødevarer i forsyningskæden. Rapporten bør, hvis det er relevant, ledsages af lovgivningsforslag.
- (44) Målet for dette direktiv, nemlig at fastlægge en EU-minimumsstandard for beskyttelse ved at harmonisere medlemsstaternes forskellige foranstaltninger vedrørende urimelig handelspraksis, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af deres omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Med henblik på at bekæmpe praksis, som klart afviger fra god praksis på handelsområdet, som er i strid med god tro og redelig handlemåde, og som en handelspartner ensidigt påtvinger en anden, fastlægges ved dette direktiv en minimumsliste over forbudte former for urimelig handelspraksis i forhold mellem købere og leverandører i landbrugs- og fødevareforsyningskæden, og der fastsættes minimumsbestemmelser vedrørende disse forbuds håndhævelse og ordninger om koordinering mellem håndhævende myndigheder.

2. Dette direktiv finder anvendelse på visse former for urimelig handelspraksis, der forekommer i forbindelse med salg af landbrugs- og fødevarer fra:

- a) leverandører, som har en årlig omsætning på højst 2 000 000 EUR til købere, som har en årlig omsætning på over 2 000 000 EUR
- b) leverandører, som har en årlig omsætning på over 2 000 000 EUR, men ikke over 10 000 000 EUR, til købere, som har en årlig omsætning på over 10 000 000 EUR
- c) leverandører, som har en årlig omsætning på over 10 000 000 EUR, men ikke over 50 000 000 EUR, til købere, som har en årlig omsætning på over 50 000 000 EUR
- d) leverandører, som har en årlig omsætning på over 50 000 000 EUR, men ikke over 150 000 000 EUR, til købere, som har en årlig omsætning på over 150 000 000 EUR
- e) leverandører, som har en årlig omsætning på over 150 000 000 EUR, men ikke over 350 000 000 EUR, til købere, som har en årlig omsætning på over 350 000 000 EUR.

Leverandørernes og købernes årlige omsætning som omhandlet i første afsnit, litra a)-e), forstås i overensstemmelse med de relevante dele af bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF⁸, navnlig bilagets artikel 3, 4 og 6, herunder definitionerne af »uafhængig virksomhed«, »partnervirksomhed« og »tilknyttet virksomhed« samt andre forhold vedrørende den årlige omsætning.

Uanset første afsnit finder dette direktiv anvendelse i forbindelse med salg af landbrugs- og fødevarer fra leverandører, som har en årlig omsætning på højst 350 000 000 EUR, til alle købere, som er offentlige myndigheder.

Dette direktiv finder anvendelse på salg, hvor enten leverandøren eller køberen eller begge er etableret i Unionen.

Dette direktiv finder også anvendelse på tjenesteydelser, for så vidt som der udtrykkeligt henvises til dem i artikel 3, som leveres af køberen til en leverandør.

Dette direktiv finder ikke anvendelse på aftaler mellem leverandører og forbrugere.

3. Direktivet finder anvendelse på leveringsaftaler, der indgås efter anvendelsesdatoen for de foranstaltninger, der gennemfører dette direktiv, jf. artikel 13, stk. 1, andet afsnit.

4. Leveringsaftaler, der er indgået inden datoen for offentliggørelse af de foranstaltninger, som gennemfører dette direktiv, jf. artikel 13, stk. 1, første afsnit, bringes i overensstemmelse med dette direktiv senest 12 måneder efter nævnte dato for offentliggørelse.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »**landbrugs- og fødevarer**«: produkter, der er opført i bilag I til TEUF, og produkter, der ikke er opført i nævnte bilag, men som er forarbejdet til konsum ved hjælp af produkter, der er opført i nævnte bilag
- 2) »**køber**«: enhver fysisk eller juridisk person, uanset vedkommendes etableringssted, eller enhver offentlig myndighed i Unionen, som køber landbrugs- og fødevarer; betegnelsen »køber« kan omfatte en gruppe af sådanne fysiske og juridiske personer
- 3) »**offentlig myndighed**«: nationale, regionale eller lokale myndigheder, offentligretlige organer eller sammenslutninger af en eller flere af disse myndigheder eller et eller flere af disse offentligretlige organer
- 4) »**leverandør**«: enhver landbrugsproducent eller enhver fysisk eller juridisk person, som sælger landbrugs- og fødevarer, uanset vedkommendes etableringssted; betegnelsen »leverandør« kan omfatte en gruppe af sådanne landbrugsproducenter eller en gruppe af sådanne fysiske og juridiske personer såsom producentorganisationer, leverandørorganisationer og disses sammenslutninger
- 5) »**letfordærlige landbrugs- og fødevarer**«: landbrugs- og fødevarer, som på grund af deres beskaffenhed eller stadie i forarbejdningen risikerer at blive uegnede til salg inden for 30 dage efter høst, produktion eller forarbejdning.

Artikel 3

Forbud mod urimelig handelspraksis

1. Medlemsstaterne sikrer, at som minimum alle følgende former for urimelig handelspraksis er forbudt:

a) Køberen betaler leverandøren,

i) hvis produkterne i henhold til leveringsaftalen skal leveres regelmæssigt:

- for letfordærlige landbrugs- og fødevarer, senere end 30 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringer har fundet sted, eller senere end 30 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales for denne leveringsperiode, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste
- for andre landbrugs- og fødevarer, senere end 60 dage efter udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringer har fundet sted, eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales for denne leveringsperiode, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.

Med henblik på betalingsfristerne i dette nummer skal de aftalte leveringsperioder i alle tilfælde anses for ikke at overskride en måned

ii) hvis produkterne i henhold til leveringsaftalen ikke skal leveres regelmæssigt:

- for letfordærlige landbrugs- og fødevarer, senere end 30 dage efter leveringsdatoen eller senere end 30 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste
- for andre landbrugs- og fødevarer, senere end 60 dage efter leveringsdatoen eller senere end 60 dage efter datoen, hvor det beløb, der skal betales, fastsættes, alt efter hvilken af de to datoer der er den seneste.

Uanset dette litras nr. i) og ii) gælder følgende, hvis køberen fastsætter det beløb, der skal betales:

—de betalingsfrister, der er angivet i nr. i), regnes fra udløbet af en aftalt leveringsperiode, i hvilken leveringerne har fundet sted, og

— de betalingsfrister, der er angivet i nr. ii), regnes fra leveringsdatoen.

- b)Køberen annullerer ordrer på letfordærlige landbrugs- og fødevarer med så kort varsel, at en leverandør ikke med rimelighed kan forventes at finde en alternativ måde at afsætte eller anvende de pågældende produkter på; et varsel på mindre end 30 dage betragtes altid som kort varsel; Medlemsstaterne kan fastsætte kortere frister end 30 dage for specifikke sektorer i behørigt begrundede tilfælde.
- c)Køberen ændrer ensidigt vilkårene i en leveringsaftale for landbrugs- og fødevarer vedrørende landbrugs- og fødevarernes leverings- eller forsyningshyppighed, -metode, -sted, -timing eller -omfang, kvalitetsstandarderne, betalingsbetingelserne eller priserne, eller hvad angår levering af tjenesteydelser, for så vidt som disse er udtrykkeligt omhandlet i stk. 2.
- d)Køberen kræver betalinger af leverandøren, der ikke vedrører salg af leverandørens landbrugs- og fødevarer.
- e)Køberen kræver, at leverandøren betaler for den forringelse eller det tab eller begge af landbrugs- og fødevarer, der forekommer hos en køber, eller efter at ejerskabet er overgået til køberen, hvor en sådan forringelse eller et sådant tab ikke skyldes leverandørens forsømmelighed eller fejl.
- f)Køberen nægter skriftligt at bekræfte betingelserne for en leveringsaftale mellem køber og leverandør, som leverandøren har anmodet om en skriftlig bekræftelse af; dette finder ikke anvendelse, hvis leveringsaftalen vedrører produkter, som skal leveres af et medlem af en producentorganisation, herunder et kooperativ, til den producentorganisation, som leverandøren er medlem af, hvis denne producentorganisations vedtægter eller regler og afgørelser fastlagt i eller truffet i henhold til disse vedtægter indeholder bestemmelser, der har tilsvarende virkning som vilkårene i leveringsaftalen.
- g)Køberen ulovligt erhverver, bruger eller videregiver leverandørens forretningshemmeligheder som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/943⁹.
- h)Køberen truer med at iværksætte eller iværksætter handelsrepressalier over for leverandøren, hvis leverandøren udøver sine kontraktmæssige eller juridiske rettigheder, herunder ved at indgive en klage til håndhævende myndigheder eller ved at samarbejde med håndhævende myndigheder under en undersøgelse.
- i)Køberen kræver compensation fra leverandøren for omkostningerne ved at behandle kundeklager i forbindelse med salget af leverandørens produkter, selv om der ikke er nogen forsømmelighed eller fejl fra leverandørens side.

Forbuddet i første afsnit, litra a), berører ikke:

—de konsekvenser af for sen betaling og de retsmidler, der er fastlagt i direktiv 2011/7/EU, der finder anvendelse uanset de betalingsfrister, der er fastsat i nævnte direktiv, på grundlag af de betalingsfrister, der er fastsat i nærværende direktiv

—køberens og leverandørens mulighed for at aftale en værdidelingsklausul som omhandlet i artikel 172a i forordning (EU) nr. 1308/2013.

Forbuddet i første afsnit, litra a), gælder ikke for betalinger:

- som en køber foretager til en leverandør inden for rammerne af skoleordningen, jf. artikel 23 i forordning (EU) nr. 1308/2013
 - som foretages af offentlige organer, der leverer sundhedspleje, jf. artikel 4, stk. 4, litra b), i direktiv 2011/7/EU
 - i medfør af leveringsaftaler mellem leverandører af druer eller druemost til vinproduktion og deres direkte købere, forudsat:
 - i) at de specifikke betalingsbetingelser for salgstransaktioner indgår i standardkontrakter, som er blevet gjort bindende af medlemsstaten i henhold til artikel 164 i forordning (EU) nr. 1308/2013 inden den 1. januar 2019, og at denne udvidelse af standardkontrakterne forlænges af medlemsstaterne fra nævnte dato uden væsentlige ændringer af betalingsbetingelserne til skade for leverandører af druer eller druemost, og
 - ii) at leveringsaftalerne mellem leverandører af druer eller druemost til vinproduktion og deres direkte købere er eller bliver flerårige.
2. Medlemsstaterne sikrer, at som minimum alle følgende former for handelspraksis er forbudt, medmindre der forinden er truffet aftale herom i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftalen eller i en eventuel efterfølgende aftale mellem køber og leverandør:
- a) Køberen returnerer ikkeafsatte landbrugs- og fødevarer til leverandøren uden at betale for disse ikkeafsatte produkter eller uden at betale for bortskaffelse af disse produkter eller begge.
 - b) Leverandøren opkræves betaling som betingelse for oplagring, udstilling eller anden præsentation af sine landbrugs- og fødevareprodukter eller tilgængeliggørelse af sådanne varer på markedet.
 - c) Køberen kræver, at leverandøren bærer alle eller en del af omkostningerne ved prisnedslag for landbrugs- og fødevarer, som sælges af køberen i forbindelse med et salgsfremstød.
 - d) Køberen kræver, at leverandøren betaler for køberens reklame for landbrugs- og fødevarer.
 - e) Køberen kræver, at leverandøren betaler for køberens markedsføring af landbrugs- og fødevarer.
 - f) Køberen opkræver betaling fra leverandøren for personale til at indrette lokaler til salg af leverandørens produkter.

Medlemsstaterne sikrer, at den i første afsnits litra c) omhandlede handelspraksis er forbudt, medmindre køberen, inden denne iværksætter et salgsfremstød, angiver salgsfremstødsperioden og den mængde landbrugs- og fødevarer, der forventes bestilt til den nedsatte pris.

3. Hvis køberen kræver en betaling i de situationer, der er omhandlet i stk. 2, første afsnit, litra b), c), d), e) eller f), skal køberen efter anmodning fra leverandøren give leverandøren et skriftligt overslag over betalingen pr. enhed eller de samlede betalinger, alt efter hvad der er hensigtsmæssigt, og skal for så vidt angår situationerne i stk. 2, første afsnit, litra b), d), e) eller f), desuden give leverandøren et skriftligt overslag over omkostningerne og grundlaget for dette overslag.

4. Medlemsstaterne sikrer, at forbuddene i stk. 1 og 2 udgør overordnede præceptive bestemmelser, som finder anvendelse i enhver situation, der falder inden for disse bestemmelsers anvendelsesområde, uanset den ret, som i andre henseender ville finde anvendelse på leveringsaftalen mellem parterne.

Artikel 4

Udpegede håndhævende myndigheder

1. Hver medlemsstat udpeger en eller flere myndigheder, der skal håndhæve forbuddene i artikel 3 på nationalt plan (»håndhævende myndighed«), og underretter Kommissionen om denne udpegelse.
2. Hvis en medlemsstat udpeger mere end én håndhævende myndighed på sit område, udpeger den et enkelt kontaktpunkt for både samarbejde mellem håndhævende myndigheder og samarbejde med Kommissionen.

Artikel 5

Klager og fortrolighed

1. Leverandører kan indgive klager enten til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor leverandøren er etableret, eller til den håndhævende myndighed i den medlemsstat, hvor den køber, der formodes at have udøvet en forbudt handelspraksis, er etableret. Den håndhævende myndighed, som klagen er indgivet til, har kompetence til at håndhæve forbuddene i artikel 3.
2. Producentorganisationer, andre leverandørorganisationer og disses sammenslutninger har ret til at indgive en klage efter anmodning fra en eller flere af deres medlemmer eller, hvis det er relevant, efter anmodning fra en eller flere af deres medlemsorganisationers medlemmer, hvis disse medlemmer mener, at de udsættes for en forbudt handelspraksis. Andre organisationer, der har en berettiget interesse i at repræsentere leverandører, har ret til at indgive klager efter anmodning fra en leverandør og til denne leverandørs fordel, forudsat at sådanne organisationer er uafhængige og nonprofit juridiske personer.
3. Medlemsstaterne sikrer, at den håndhævende myndighed, hvis klageren anmoder herom, træffer de nødvendige foranstaltninger til passende beskyttelse af klagerens eller de i stk. 2 omhandlede medlemmers eller leverandørers identitet, og til passende beskyttelse af eventuelle andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade klagerens eller disse medlemmers eller leverandørers interesser. Klageren skal angive alle oplysninger, som denne anmoder om fortrolig behandling af.
4. Medlemsstaterne sikrer, at den håndhævende myndighed, der modtager klagen, inden for en rimelig frist efter modtagelsen af klagen, underretter klageren om, hvordan den agter at følge op på klagen.
5. Hvis der efter den håndhævende myndigheds mening ikke er et tilstrækkeligt grundlag for at behandle en klage, sikrer medlemsstaterne, at den håndhævende myndighed underretter klageren om begrundelsen inden for en rimelig frist efter modtagelsen af klagen.
6. Hvis der efter den håndhævende myndigheds mening er et tilstrækkeligt grundlag for at behandle en klage, sikrer medlemsstaterne, at den håndhævende myndighed indleder, foretager og afslutter en undersøgelse af klagen inden for en rimelig frist.
7. Hvis den håndhævende myndighed fastslår, at en køber har overtrådt de forbud, der er omhandlet i artikel 3, sikrer medlemsstaterne, at den håndhævende myndighed pålægger køberen at ophøre med den forbudte handelspraksis.

Artikel 6

Håndhævende myndigheders beføjelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at hver af deres håndhævende myndigheder har de fornødne ressourcer og den fornødne ekspertise til at udføre sine opgaver, og tillægger den følgende beføjelser:

- a) beføjelse til at indlede og foretage undersøgelser på eget initiativ eller på grundlag af en klage
- b) beføjelse til at pålægge købere og leverandører at fremlægge alle de oplysninger, der er nødvendige for at foretage undersøgelser om den forbudte handelspraksis
- c) beføjelse til at gennemføre uanmeldte inspektioner på stedet som led i sine undersøgelser, i overensstemmelse med nationale bestemmelser og procedurer
- d) beføjelse til at træffe afgørelser, hvori den fastslår overtrædelser af de forbud, der er fastsat i artikel 3, og pålægger køberen at ophøre med den forbudte handelspraksis; myndigheden kan undlade at træffe en sådan afgørelse, hvis den indebærer en risiko for at afsløre en klagers identitet eller en risiko for at offentliggøre andre oplysninger, hvis offentliggørelse efter klagerens mening vil skade dennes interesser, og forudsat at klageren har udpeget de pågældende oplysninger i overensstemmelse med artikel 5, stk. 3
- e) beføjelse til at pålægge eller indlede sager med henblik på at pålægge bøder og andre lige så effektive sanktioner og foreløbige foranstaltninger over for overtrædelsens ophavsmand, i overensstemmelse med nationale bestemmelser og procedurer
- f) beføjelse til regelmæssigt at offentliggøre sine afgørelser truffet i medfør af litra d) og e).

De sanktioner, der er omhandlet i første afsnit, litra e), skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning, under hensyntagen til overtrædelsens art, varighed, gentagne karakter og grovhed.

2. Medlemsstaterne sikrer, at udøvelsen af de i stk. 1 omhandlede beføjelser er genstand for hensigtsmæssige garantier for så vidt angår retten til forsvar i overensstemmelse med de generelle principper i EU-retten og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, herunder i tilfælde hvor klageren anmoder om fortrolig behandling af oplysninger i henhold til artikel 5, stk. 3.

Artikel 7

Alternativ tvistbilæggelse

Uden at det berører leverandørernes ret til at indgive klager i henhold til artikel 5 og de håndhævende myndigheders beføjelser i henhold til artikel 6, kan medlemsstaterne fremme frivillig anvendelse af effektive og uafhængige alternative tvistbilæggelsesmekanismer såsom mægling med henblik på bilæggelse af tvister mellem leverandører og købere, hvad angår køberens udøvelse af urimelig praksis.

Artikel 8

Samarbejde mellem håndhævende myndigheder

1. Medlemsstaterne sikrer, at de håndhævende myndigheder samarbejder effektivt med hinanden og med Kommissionen, og at de yder hinanden gensidig bistand i forbindelse med undersøgelser, der har en grænseoverskridende dimension.
2. De håndhævende myndigheder mødes mindst én gang om året for at drøfte anvendelsen af dette direktiv på grundlag af de i artikel 10, stk. 2, omhandlede årlige rapporter. De håndhævende myndigheder drøfter bedste praksis, nye sager og nye udviklinger inden for urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden og udveksler oplysninger, navnlig om de gennemførelsesforanstaltninger, som de har vedtaget i overensstemmelse med dette direktiv og om deres håndhævelsespraksis. De håndhævende myndigheder kan vedtage henstillinger for at fremme

en ensartet anvendelse af dette direktiv og for at forbedre håndhævelsen. Kommissionen letter afholdelsen af disse møder.

3. Kommissionen opretter og driver et websted, der gør det muligt at udveksle oplysninger mellem de håndhævende myndigheder og Kommissionen, navnlig i forbindelse med de årlige møder. Kommissionen opretter et offentligt tilgængeligt websted, der angiver kontaktoplysninger på de udpegede håndhævende myndigheder og links til websteder for de nationale håndhævende myndigheder eller andre myndigheder i medlemsstaterne, som giver oplysninger om de foranstaltninger, der gennemfører dette direktiv, jf. artikel 13, stk. 1.

Artikel 9

Nationale bestemmelser

1. Med henblik på at sikre en højere grad af beskyttelse kan medlemsstaterne bevare eller indføre strengere bestemmelser, der har til formål at bekæmpe urimelig handelspraksis, end dem, der er fastsat ved dette direktiv, forudsat at disse nationale bestemmelser er forenelige med bestemmelserne for det indre markeds funktion.

2. Dette direktiv berører ikke nationale bestemmelser, der sigter mod at bekæmpe urimelig handelspraksis, som ikke falder inden for dette direktivs anvendelsesområde, forudsat at sådanne bestemmelser er forenelige med bestemmelserne for det indre markeds funktion.

Artikel 10

Indberetning

1. Medlemsstaterne sikrer, at deres håndhævende myndigheder offentliggør en årlig rapport om de aktiviteter, der er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde, som bl.a. skal angive antallet af modtagne klager og antallet af de undersøgelser, som er iværksat eller afsluttet, i løbet af det foregående år. For hver afsluttet undersøgelse skal rapporten indeholde en kort beskrivelse af undersøgelsens emne, resultat og i givet fald den afgørelse, der er truffet, jf. dog fortrolighedskravene i artikel 5, stk. 3.

2. Senest den 15. marts hvert år sender medlemsstaterne Kommissionen en rapport om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden. Denne rapport skal navnlig indeholde alle relevante data om anvendelsen og håndhævelsen af bestemmelserne i dette direktiv i den pågældende medlemsstat i løbet af det foregående år.

3. Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, der fastsætter:

- a) bestemmelser om de oplysninger, som er nødvendige for anvendelsen af stk. 2
- b) ordninger for behandling af de oplysninger, som medlemsstaterne skal sende til Kommissionen, og bestemmelser om sådanne oplysningers indhold og form
- c) ordninger til at overføre eller stille oplysninger og dokumenter til rådighed for medlemsstaterne, internationale organisationer, kompetente myndigheder i tredjelande eller offentligheden, med forbehold af beskyttelsen af personoplysninger og landbrugsproducenternes og virksomhedernes berettigede interesse i, at deres forretningshemmeligheder ikke røbes.

Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 11, stk. 2.

Artikel 11

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter, der er nedsat ved artikel 229 i forordning (EU) nr. 1308/2013. Denne komité er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikel 12

Evaluering

1. Senest den 1. november 2025 foretager Kommissionen den første evaluering af dette direktiv og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet samt Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en rapport om de vigtigste resultater af denne evaluering. Denne rapport ledsages eventuelt af lovgivningsforslag.
2. Nævnte evaluering skal som minimum vurdere:
 - a) effektiviteten af de foranstaltninger, der er gennemført på nationalt plan for at bekæmpe urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevareforsyningskæden
 - b) effektiviteten af samarbejdet mellem kompetente håndhævende myndigheder og i givet fald redegøre for metoder til at forbedre dette samarbejde.
3. Kommissionen udarbejder den i stk. 1 omhandlede rapport på grundlag af de årlige rapporter, der er omhandlet i artikel 10, stk. 2. Kommissionen kan om nødvendigt anmode om yderligere oplysninger fra medlemsstaterne, herunder oplysninger om effektiviteten af de foranstaltninger, der er blevet gennemført på nationalt plan, og effektiviteten af samarbejde og gensidig bistand.
4. Senest den 1. november 2021 forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet samt Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en statusrapport om gennemførelsen og anvendelsen af dette direktiv.

Artikel 13

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den 1. maj 2021 de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.

De anvender disse love og bestemmelser senest den 1. november 2021.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 14

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på femtedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 15

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 17. april 2019.

På Europa-Parlamentets vegne

A. TAJANI

Formand

På Rådets vegne

G. CIAMBA

Formand

¹⁾ [EUT C 440 af 6.12.2018, s. 165.](#)

²⁾ [EUT C 387 af 25.10.2018, s. 48.](#)

³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 12.3.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT)] og Rådets afgørelse af 9.4.2019.

⁴⁾ [EUT C 86 af 6.3.2018, s. 40.](#)

⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU af 16. februar 2011 om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner ([EUT L 48 af 23.2.2011, s. 1](#)).

⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 ([EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671](#)).

⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle bestemmelser og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser ([EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13](#)).

⁸⁾ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder ([EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36](#)).

⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/943 af 8. juni 2016 om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger (forretningshemmeligheder) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse ([EUT L 157 af 15.6.2016, s. 1](#)).